

M: 5
303.081 OSZK

V. kötet.

AZ
ÚTMUTATÓ.
írta Cooper J. Fenimore

Nyomt. és kiadiák Légrády testvérek Pesten

IFJUSÁGI KÖNYVTÁR.

AZ UTMUTATÓ.

COOPER BESZÉLYEI

M 303.081 : 5

Első fejezet.

Egy szép nyári napon, a mult század második felében, az amerikai őserdőség közepett két férfiú s két nőből alakult társaság volt látható, kik azon reményben, hogy szabad kilátást nyernek a vadon-ság fölött, egy fatörzs-halomra igyekeztek föl-mászni, melyet a szél hányt egymás fölé. A fák egy tetőn álltak, s így messzeterjedő körülte-kintést engedtek. Az egyik, gyökerestől látható vala, s alsó része ugy volt fölfelé fordulva, hogy négy kalandorunk számára valódi állványt képezett földdel betöltött gyökérhézagával, melyen kényel-mesen s biztosan állhattak s köröskörül nézhettek.

Utasaink nem voltak előkelő emberek; kettő közülök egy férfiú és neje, a tuscarora indián törzs-ből származott; a harmadik, ruházata és jelvényei után ítélve, tengerész, kísérőnöje pedig unokahúga volt, az Ontario vizén levő Oswego várdai angol őrmester leánya, s e hely vala épen közös utjok célja.

A fiatal, szép és nem miveletlen leány örömmel nézte a nagyszerű és magasztos látványt, mely szemei előtt feltárult; gondolkozva szemlélé a levelek

és ágak e végtelen tengerét, mely, meddig csak tekintete terjedt, a legdicsőbb zöld színben pompázék. Az ékes szilfa, a széles levelű jávor, a pompás tölgyek, s a karcsu, magasan felsarjadtt hársak széles, végtelen szőnyeget képeztek, mely a legszélső láthatárig terjedt, hogy ott, az átnézhetlen Oceánhoz hasonlóan, az ég fellegeivel vegyüljön. Néhol meghaladta egy-egy óriási fenyőtörzs a véghetetlen térföldet, s piramidi alakja nagyszerű emlékoszlophoz hasonlita, melyet úgy látszék művészi kéz állított fel a széles zöld lapályon.

Nagybátyám — szólt a leány hosszú szünet után — nagybátyám, engem e látvány a végtelen tengerre emlékeztet, mely előtted oly kedves és drága!

Nem sokkal hasonlít jobban, mint épen egy tudatlan leány képzelheti, Mágnes! — (Gyakran nevezé így unokahugát a tengerész, ez által a leányka személyes vonzerejére czélozva.) — Ugyan hogy találhatsz csak hasonlatosságot is e pár levél s a valódi atlanti tenger között? Mind e fatetők özszevéve alig nyujtanának egy bokrétát Neptun kabátjára!

Erősen csalódot nagybácsi! — viszonzá mosolyogva Mari. — Ameddig csak a szem tekinthet, semmi egyebet nem láthatunk, mint leveleket. S mi többet adhat az Oceán?

Mi többet, Mágnes — viszonzá boszúsan az öreg tengerész --- kérdezd inkább mi kevesebbet? Hol vannak itt a kék vizek, a hömpölygő hullá-

mok, a hullámtorlatok, a czethalak, a vízforgatógok, a viharok, az Oceán szélvészei? Mit? S mi-féle halak usznak ez alázatos tér alatt?

Ó nagybátyám, a viharok itt sem hiányoznak, mint e fák földetlen gyökerei tanusítják; s ha halak nincsenek is a levelek alatt, két és négy-lábu teremtmények nem hiányzanak az erdőségben.

Még az nagy kérdés — viszonzá a vén tengerész. — Egész utazásunk alatt Albanytól idáig sem vad, sem szelid állatot nem láttunk, néhány nyomoruságos madáron kívül, — és mindent özszevéve, nagyon kétlem, vajjon szárazfölded bármely állata hasonlítható-e az egyenlítő czápáihoz?

Mari nem felelt nagybátyja daczos szavaira, hanem ismét letekinte a végtelen erdőre.

Mi az? — kérdé rövid szünet mulva, ujjával a fák koronáira mutatva — ott füst gyűrűzik fel. Valamely házból jöne az?

Hogy füst, az bizonyos, — viszonzá Cap bátya — de jelentőségét a tuscarorától kell megkérdenünk.

Az indiánhoz fordulva, könnyedén megérinté vállát, hogy figyelmét felébreszsze, s az átelleni vékony gőzoszlopokra mutatott, melyek körülbelöl egy mértföldnyi távolságra a levél-vadonból csavarodtak fél. A magas, harczias termetű indián megfordult, s szemei fürkésző tekintetet vetének a légben lebegő illatos füstre. Azután könnyedén fel-emelkedett lábujjai hegyére, s egy teljes pillanatig állott így kifeszített orrlyukakkal, özhöz hasonlóan,

mely veszélyt érez a légben. Végre gyöngé, alig hallható kiáltás tört ki ajkain, s kissé összehuzta magát. Arcza nem tanusított nyugtalanságot, de sötét szemei gyorsan futák át a vadonságot, mintha valahol veszélyt akarna felkutatni.

Nos, hogy áll a dolog, Nyilhegy? — kérdé ismét az öreg tengerész az indiántól — azt hiszem oneida és tuscarora indiánok vannak a közelben, s ajánlom, kössünk ismeretséget velök, hogy kényelmes éji tanyát nyerjünk kunyhójukban.

Nincs kunyhó ott — viszonzá nyugodtan az indián — igen sok fa!

Mindegy! mégis csak indiánok lesznek ott bizonyára, s talán épen társaid, Nyilhegy!

Nem tuscarora — nem oneida — nem mohawk — fehérarcz tűz!

Fehéarcz tűz? — kérdé Cap kétségesen és elcsodálkozva. — Hogy tudod ezt? Miről látod, kérdem, hogy a füst, melyet látunk, fehér arcz által rakaték és nem vörösbőr által?

Nedves fa! — viszonzá a harczos rendithetlen nyugalommal. — Nagyon nedves — sok füst; sok viz — füst fekete!

De Nyilhegy — szólt még mindig hitetlenül az öreg tengerész — de Nyilhegy, én nem látok ott sem sok füstöt s azt sem, hogy különösen fekete volna!

Nagyon sok viz! — viszonzá Nyilhegy a legnagyobb biztossággal. — Tuscarora okosabb, mint-

sem vizes tüzet rakjon; halvány arcz olvas sok könyvet, s megéget mindent; sok könyv, kevés tudás!

Ez eszélyesen volt mondva — szólt Cap, kit nem igen lehetett nagy könyvtisztelőnek mondani. De hogy valami egyébről szóljunk, mondd csak, mennyire lehetünk még azon pocsolyától, melyet nagy tónak neveztek?

Nyugodt megvetéssel tekintett le az indián a tengerészre.

Ontario vize nagy, mint az ég; — viszonzá azután — még egy nap, s a tengerész meg fogja látni.

Ugy van, majd meglátjuk — mondá Cap. — Ha azonban az édesviz tó oly közel van, mint mondod, s egyszersmind oly nagy is mint az ég, akkor egy pár jó szem innen csak megláthatná!?

Látod? — szólt Nyilhegy, miközben karját nyugodtan kitará — ott Ontario.

Cap követé szemeivel a kijelölt irányt, s azután bizonyos előkelő hanyagsággal nézett le az indiánra.

Tehát ama kis üres tér az égen, az a ti nevezetes Ontario tavatok! — mondá azután. — Nos, mondhatom, teljesen megfelel a várakozásnak, melylyel, a tengerpartot odahagyva, egy édesviz tó felől voltam. Gyönyörű tó biz ez! Alig hiszem, hogy egy csolnak vezetésére tér nyiljék rajta! Hallgass felőle Nyilhegy, s jer, keressük fel inkább a halvány arczokat, kik, mint mondod, közelünkben vannak.

Nyugodt fejbólintással jelenté beleegyezését az indián s hallgatva szállt le az egész társaság a leomlott fatörzsekről. Leszállván, Nyilhegy tudatá, hogy a tüzhöz fog menni, hogy magának felőle biztosságot szerezzen; intett egyszersmind nejének s két más utitársának, mennének addig a csolnakhoz le, melyet a tó közelében hagyott, s várják ott be visszajöttét.

Nem ugy, főnök — viszonzá Cap, kinek ez indítvány nem tetszett. Ily ismeretlen s ösvénytelen vadonban mint ez, nem tartom jónak, hogy a révkalauz nagyon messze távozzék a hajótól, s épen azért azt kívánom, hogy társaságunk szépen együtt maradjon. Én veled megyek, s magam szólok amaz idegen emberekkel.

Az indián komolyan, s a nélkül, hogy Cap gyanuja által megbántva érezné magát, adta beleegyezését, s parancsolá nejének, menne egyedül a csolnakhoz, Cap intett unokahugának, kövesse a fiatal indián asszonyt.

Nem, nem, nagybátyám, én inkább maradok közeledben — viszonzá Mari. — A mozgás jól fog esni, miután oly soká ültem csolnakon; s számítok reá, hogy talán nők is lesznek az idegek között.

Jer hát, gyermek! — viszonzá nyájasan az öreg tengerész. — A távolság nem nagy, s egy órával napalkonyat előtt minden esetre visszajöhetünk.

Dunhan Mari azonnal kész volt a férfiakat követni, míg az indián engedelmes, szelid neje, ki-nek Junithau volt a neve, türelmesen indult a hát-rahagyott csolnakhoz.

Mielőtt a társaság utra kelt volna, az indián kísérőihez fordulva, így szólt komolyan: „Sósviz legyen egészen szem, és ne nyelv!”

Azt akarja mondani nagybátyám, hogy szép nyugodtan legyünk — mondá Mari. — Az indián valószínűleg nem bizik azon emberekben, kikkel nem sokára találkozunk.

Igen, igen, értem! — viszonzá Cap. — Ez, a mint hallám, szokása az indiánoknak. Látod pus-kája csövét veszi szemügyre, s így jó lesz, ha én is megvizsgálom pisztolyaimat.

Mig Cap megtette a mit mondott, az in-dián megindult a vadonság felé, és Mari, nagy-bátyja karjára támaszkodva, könnyü, ruganyos lép-tekkel követé őt. Az első fél mértföld alatt semmi más elővigyázatra nem vala szükség, mint mély hallgatásra, melyben maradtak. De midőn közelebb jutának a helyhez, hol a tüzet találniok kelle, az indián léptei mind zajtalanabbak s könnyebbek lő-nek, szemei vizgábbak, s mind nagyobbá vált a gondosság, melylyel alakját rejteni vágyta. Végre megállt, s egy nyilásra mutatott a fák között.

Nézd Sósviz! — mondá — halványarcz tűz.

Az égre, igaza van e ficzkónak! — mormogá Cap. — Ott ülnek, s oly nyugodtan költik el la-

komájukat, s oly gondtalanul, mintha valamely hajó biztos szobájában volnának.

De Nyilhegynek még sem volt teljesen igaza — susogá Mari — mert én két indiánt s csak egy fehérét látok.

Két fehérarcz, és csak egy vörös ember! — viszonzá Nyilhegy.

Mindjárt meglátjuk, kinek van igaza közületek. Az idegenek egyike mindenesetre fehér, s nagyon finom, csinos fiúnak látszik. A másik, épen oly bizonyos, hogy indián, de a harmadikon nem tudok eligazodni. Az félig fehér, félig vörösnek látszik.

Két halványarcz s csak egy vörösbőr! — viszonzá még több biztossággal, mint az imént, a tuscarora.

Akkor igaznak kell lenni, nagybátyám — mondá Mari. — Ugy látszik, Nyilhegy szemei soha nem csálnak, s nekünk most csak azt kell még tudnunk, vajjon barát vagy ellenség van-e előttünk. Csak francziák ne legyenek!

E körülményre nézve mindjárt tisztába jövünk, gyermekem — viszonzá Cap. — Vonulj itt egy fa mögé, hogy biztosságban légy, ha a semmi-revalók belénk kötnének; s most mindjárt ki fogom tudni, miféle zászló alatt vitorláznak az idegenek.

Mindkét kezét szájára tette, s épen az idegeket akará harsány hangon megszólítani, midőn Nyilhegy gyors mozdulata megakadályoztatta.

Vörösbőr, mohikán — halvány arczok, yengeesek! — mondá Nyilhegy.

Nos, ez örvendetes ujság! — susogá Mari, ki nem csekély félelmet állt ki. — Jer, nagybátyám, üdvözljük őket egyenesen úgy, mint barátainkat!

Jó! — mondá Nyilhegy. — Hadd menjen a leány. Vörös ember elővigyázó s okos, halvány arcz tüzes, mindjárt tüzel.

Bolond vagy, ember? — szólt Cap fölháborodva. — A gyöngé leány menjen veszély elé, ha attól csakugyan tartani lehet, s mi két nagy renyhe, összetett kézzel nézzük? Mielőtt ezt megengedem, inkább — —

Csöndesen, nagybátyám! — susogá Mari. — Nyilhegynek igaza van, ő helyes tanácsot ad. Egy szegény, gyöngé leányra egy keresztény sem fog tüzelni, s így megjelenésem békés szándékunkról kezeskedik. Hagyj engem menni, s meglásd, jól fog a dolog kiütni. Eddig senki sem vett bennünket észre, s így nyugtalanítás nélkül fogom az idegeneket meglepni.

Jól van! — mondá Nyilhegy, tetszését nem rejthetvén el Mari bátorsága felett.

Cap csak ellenkezve engedett.

Ám menjhát Mari, ha azt hiszed, hogy úgy legjobb — mondá. — De vidd magaddal e pisztolyok egyikét, hogy — —

Nem, nem, inkább bizom magamat ifjúságomra s gyöngeségemre, miut fegyverre — viszonzá

Mari s bátran indult a férfiakhoz, kik a tűz körül ülve, lakomáztak.

Senki nem vette észre őt, míg száz lépésnyire közeledett a csoporthoz. Ekkor azonban egy száraz ágra lépett, mely ropogva tört szét lábai alatt, s azon perczben felugrék az indián, kit Nyilhegy mohikánnak mondott. A más kettő fegyverét ragadta föl, melyek egy fához valának támasztva. Midőn azonban csak fegyvertelen leányt vőnek észre, a mohikán néhány halk szót váltott társaival, s nyugodtan ülvén vissza lakomájához, a két fehér idősbikére hagyta, hogy Marinak elébe menjen.

Midőn az idegen közelébb jött, Mari észrevette, hogy csakugyan saját színebeli férfiut lát, habár ruházata félig európai, félig indián volt is. Közép idejű lehet, s arcza, mely, ha szépnek nem volt is mondható, annyi jószivü nyíltságot tanusított, hogy Mari azonnal meg vala győződve, hogy innen veszély nem fenyegetheti. Megállt s nyugodtan várta be az idegent.

Ne félj, fiatal leány — mondá a vadász, miközben Marit, nyájasan köszönté — keresztény emberekkel találkoztál a vadonban, kik becsület- és szeretettel fognak veled bánni. Oly férfiú vagyok, kit e vidéken jól ismernek, s talán több nevem közül hallottad egyiket vagy másikat. A francziák és mingók „hosszú puska“ néven ismernek jó fegyverem miatt; legjobb barátim, a mohikánok, Sólyomszemnek neveznek, s a katonák és vadászok

a víz ezen oldalán „Utmutató“ névvel tiszteltek meg, jól tudván, hogy soha nem tévesztém még el oly ösvény végét, melynek elejét föltaláltam.

E nyiltszivüleg előadott szavak azonnal mély benyomást tőnek Marira.

Tehát ön Utmutató! — mondá, kezeit elragadtatva csapdosván össze.

Igen, így neveznek, habár arra többet tartok, ha ott megtalálom utamat, hol semmi ösvény nincs, mint olyat követni, mely nyitva áll előttem. De a katonák nem tudnak különbséget tenni az ut és ösvény között, habár az egyiket jól láthatják, míg a másiktól ritkán létezik szagánál egyéb.

Tehát ön azon jó barátunk, kit atyám elénk küldeni ígért?

Igen, ha ön Dunhan őrmester leánya, akkor senki igazabbat nem mondott.

Az vagyok! Nevem Dunhan Mari, s amott van Cap nagybátyám és vezetőnk Nyilhegy, egy tuscarora, a fák mögött. Azt gondoltuk, hogy csak beljebb, a tónál fogunk találkozni.

Ej, kívánnám, hogy jobb indulatu indián lett volna vezetőtök — mondá Utmutató. — Én épen nem vagyok a tuscarorák barátja, s Nyilhegy oly főnök, ki teli van dicsvágygyal. — Nála van Junithau?

Igen, ő szintén kísér bennünket, s jóindulatu, szelid asszonykának látszik.

S a mellett hű és tiszta szive van, mit Nyilhegyről épen nem lehet mondani — tevé hozzá

Utmutató. — Mindegy, ugy kell társunkat venni, mint Isten adta, s még rosszabb indiánok is vannak, mint e tuscarora. Egyébiránt jó, hogy találkoztunk, miután azon ígéretet tettem az őrmesternek, hogy gyermekét épségben viszem a várdába, ha saját életembe kerülne is.

Im — szakítá meg őt Mari — amott jó nagybátyám és az indián.

Utmutató hallgatva várta be a férfiakat, s különösen Capot szívélyesen üdvözlé. Erre az egész társaság azon két férfiut keresé föl, kik ez ideig nyugodtan maradtak a tűz mellett ülve.

A mohikán érkezésükkor is háborítlanul evett tovább, a másik fehér azonban fölállt, s Dunhan Mari előtt udvariasan vette le fővegét. Ez fiatal, erőteljes, szép ember volt, kinek öltözete világosan tanusítá hogy hajós.

Itt vannak barátaink Mari, kiket atyád elődbe küldött — kezdé ismét Utmutató, miközben nyájas mosolylyal fordult a fiatal leányhoz. — Ez itt nagy főnöke a delawaroknak, ki sok vészszel nézett szembe. Chingachgooknak hívják őt, mi nyelvünkön annyit jelent: nagy kigyó, s e nevet nem azért nyerte, mintha áruló volna, hanem mivel bölcs és ravasz főnök. Nyilhegy érti jól, mit gondolok.

Mig Utmutató ezeket mondá, a két indián szilárd és kutató pillantásokkal nézé egymást. Végre Nyilhegy előlépett, s látható nyájassággal s szívélyességgel szólítá meg a másikat. Utmutató eléggülten intett s ismét a fehérekhez fordult.

Két indián kölcsönös üdvözlését oly szívesen látom e vadonban, mint te, Cap, az Óceánon két barátságos hajót — mondá; — de lám, mivel éppen vizről beszélünk, eszembe jut ez a fiatal barátom, Weszter Gáspár, ki szintén ért az ily dolgokhoz, mivel egész életét az Ontarion tölté.

Örvendek fiatal barátom, hogy ismeretséget köthetünk — mondá Cap, miközben a fiatal hajóssal kezét szorította, mit az szívesen viszonzott. — De nektek itt gazdagon terített asztaltok van, s Utmutató int, vennék részt a lakomában.

Az egész társaság egy közös tál körül foglalt helyet, melyben vadsült darabok kínálkoztak, s oly pompás étvágyat tanusított mindenki, mely egészen megfelelt a megelőző hosszú vándorlásnak. Midőn azonban Cap lecsillapította első éhségét, ismét beszélgetni kezdett.

Nos, vadász mester, — mondá — azt hiszem, oly élet, minő a tiéd, elég élvezettel jár, habár annyival nem is, mint a miénk tengerészeké. Nálunk minden viz, nálatok szárazföld.

Nem éppen minden; mert mi utazásink s vándorlásink közben találunk elégszer vizet is — viszonzá Utmutató. — Mi csaknem éppen oly gyakran bánunk evezővel és hálóval, mint puskával és vadász-késsel.

Igen, igen, hiszen van egy pár tavacskátok s egy pár kis vizecskétek is, hanem ez aztán minden, — viszonzá kicsinylőleg Cap, ki saját tengerészi méltóságára sokat tartott. — De ne nagyon dicsekedje-

tek vele; mert tudjátok meg, hogy utamat főképen azon okból teszem, hogy édesviz-medreiteket megismerhessem, s épen azért bajos volna U helyett X betűt mutatnotok. Mit eddig láttam tavaitokból, nem sokat ér, s igen csekély véleményre gerjeszt. Őszintén megvallom, alig hiszem, hogy léteznék itt friss vizü tó.

Nincs igazad, egyáltalában nincs, ha valamely dologban Isten hatalmát kétségbe vonod, — viszonzá komolyan Utmutató — ki sós vizü tengereket teremtett, az édes vizü tavakat is teremthetett.

No, no, az igaz hogy ugy van! — viszonzá Cap. — Egyáltalán véve nem akarom Isten hatalmát kétségbe vonni, csak azt mondom, hogy mindaddig nem hihetem édes vizek létezését nagy medrekben, míg saját nyelvem meg nem kóstonja; s legyen ebből elég ennyi.

Utmutató belenyugodott, s más tárgyra tért át beszélgetésök.

Innen csakhamar odább kell állnunk, Cap barátom — mondá, — tömérdek irokéz van e környéken, kiknek csak ravaszság s csel által térhetünk ki utjokból.

Mit? — kiáltá a tengerész. — Szabad e gazoknak ily közel bátorkodni az angol ágyukhoz?

Ej, miért nem? Hiszen azért jönnek, mert természetökben fekszik, s Chingachgook és én átke-rültünk. egyikünk a folyam egyik, másikunk a folyam tul felén ide, hogy előre kipuhatolhassuk e semmirevalókat. Gáspár e közben a csolnakot hajtá vizmentében.

Talán csak nem tarthatunk veszélytől? — kérde Cap, nem minden aggodalom nélkül.

Csupán annyi veszély fenyeget, hogy valamely lesből agyon lödöznek bennünket, s ez nem épen csekélység!

De a patvaroa, miért kívánta hát az őrmester, hogy e vadonságon át százötven mértföldnyi utat tegyek? Valóban, ha Marit nem tekinteném, azonnal visszafordulnék, s az Ontarioval cseppet se törődném, akár édes akár sós legyen a vize.

Ha azt tennéd, sem járnál sokkal jobban — viszonzá Utmutató. — De légy nyugodt, s hagyd magad reánk; mi majd gondoskodunk, hogy ép fejbőrrel kerüljünk ki minden veszedelmet.

Midőn Cap a fejbőröket hallá említetni, önkénytelenül végig simitá hosszú czopfját, fejét boszusan rázva. Végre azonban jó képet vágott a gonosz dologhoz, habár nem mulasztotta el sógora közönbössége fölött, ki őt ily veszélyek közé juttatta, néhány káromkodást mormogni fogai között.

Jól van, Utmutató — mondá végre — daczára minden veszélynek, nem fogok fölthagyni azon reménnyel, hogy épen jutunk a révpartra. Milyen messze lehet még innen a várda?

Mintegy tizenöt mértföldnyire, a mit a gyors folyamáron elég gyorsan átfuthatunk, ha a mingók nem akadályoznak.

S ez erdők valószínűleg folytonosan kormányfélen s tathalon huzódnak mellettünk?

Mit?

Nos, azt akarom mondani, hogy utunkat bizonyosan ez átkozott fák közt kell folytatnunk?

Ó nem, az Oswegon megyünk csolnakon, és pedig oly gyorsan, a mint csak hullámok a hajót röpíthetik.

De mi fog hát, a patvarba, a mingók golyói ellen védeni?

Az Ur! — viszonzá egyszerűen Utmutató. — A nagy Isten, kinek kegyelme és irgalma már nagyobb veszélyben is segített mindnyájunkon. De ideje, hogy induljunk, miután napalkonyat előtt csak kevés óránk van még.

Azonnal készületeket tőnek a tovább utazásra, s kevés pillanat alatt az egész társaság készen volt. Mielőtt azonban elhagyták tanyájukat, Utmutató egy csomó galyat szedett össze s a tüzre dobta. Készakarva tőn néhány darab nedves fát is reá, hogy az azonnal fellobbanó füstöt a lehetőségig sötétté és sűrűvé tehesse.

Nos, Gáspár, — mondá a fiatal hajóshoz fordulva — légy rajta, hogy hajódat elrejthesd, s akkor e füst inkább lesz hasznunkra, mint kárunkra. Azon mingók, kik tiz mértföldnyire vannak e körön belől, fák és dombokról bizonyosan körül néznek füst után. Ha a miénket itt fölfedezik, váljék egészségükre, s bizton jöhetnek oda, honnan mi búcsut vettünk.

De nem fogják a füst után nyomunkat követhetni? — kérdé Gáspár. Innen a folyamig széles tért kell hátunk mögött hagynunk.

Minél szélesebbet, annál jobb; mert ha már a folyón vagyunk, semmiféle csele föl nem fedezheti a mingóknak, föl-vagy lefelé usztunk-e, s bizonynyal azt fogják hinni, hogy utunkat fölfelé vettük. Miért? Mert föl nem teszik, hogy csak multság kedvéért veszélyeztettük volna fejünket.

Igen, igen, ugy van; — viszonzá Gáspár — minthogy ők az őrmester leányáról semmit nem tudhatnak, ki egyedüli ösztönzője utunknak.

S tőlünk ne is halljanak felöle — mondá Utmutató, miközben gondosan lépkedett Mari lábnyomaiba. — Csak e vén sóstengerhal, e Cap, ne hordozta volna körül az erdőben unokahugát! A vén hóbortos!

Hóbortos, Utmutató?

Igen, igen, valóságos hóbortos! — folytatá a vadász. — Vagy nem szól-e oly megvetéssel szép tavaink s folyamainkról, mintha csak mocsárok volnának? Igazán jó volna őt büntetésül egyszer a vizesések fölé szöktetni, akkor azután máskép gondolkoznék az édes vizről.

De mi történjék azalatt unokahúgával?

Annak épen nem szükség vészek s aggalmak közé jönie. Őt más hajóba tennők, mely az eséseket megkerülné. Csak ezt az atlanti Oceán-embert állítjuk próbára, s reményelem, több elismeréssel szól majd, ha a határőrök csapásait ismerni tanulta.

Gáspár mosolygott, minthogy a tréfa épen nem volt ellenére.

Jól van, — mondá — maradjunk föltételünk mellett ; s az öreget úgy átszöktetjük a vizeséseken, hogy szeme-szája eláll bele.

Második fejezet.

Az Oswego folyam, melyen barátaink utjokat folytatták, az Oneida és Onondaga által képeztetik, s mintegy tíz mérföldnyire folyik a rónán át, mig-nem egy természetes terras szélét éri el, melyről tizenöt lábnyira omlik le egy más sik térre, honnan azután jobbára csöndesen és nyugodtan folytatja utját az Ontarioig. A csolnak, melyen Cap jött társaságával, a folyam partján volt kikötve s ebben foglaltak mindnyájan helyet, kivéve Utmutatót, ki a parttól ellöké a könnyü sajkát.

Forgasd előre a csillagot, Gáspár, — szólt a vadász a fiatal hajóshoz, ki azonnal a kormányosi állomást foglalá el a hajón — forgasd előre a ke-reket, s menjük az árral lefelé. Ha e mingó ördögök észreveszik ösvényünket s idáig követik, természetesen először is az iszapban keresik föl a nyoinokat ; ha aztán fölfedezik, hogy a partot ármentében hagytuk el, kétségtelenül azon sejtelemre fognak jutni, hogy tovább fölfelé evezünk.

Gáspár követé az utasítást, s Utmutató erős lökést adott reá a hajónak miközben, egyuttal maga is a csolnakba ugrott. Midőn a folyam közepét

elérék, megfordították a sajkát, s az csendesen és nesztelenül siklék lefelé ármentében.

A jármű egyike vala azon indián fahéjcsolnakoknak, melyek épen úgy rendkívüli könnyüségük-nél, mint mozgékonyságuknál fogva, alkalmasak az olyan hajókázásra, melynél fővenytorlatok, uszó-fák s hasonló akadályok oly gyakran állnak az emberek útjába. Oly könnyü vala e sajka, hogy egyetlen ember vihette volna fáradság nélkül; de annak daczára is tekintélyes hosszú vala, s elég téres az egész társaság befogadására.

Cap a csolnak közepén alacsony keresztbe fektetett ülést foglalt el, s mellette Chingachgook gubbaszkodott térdein. Nyilhegy és neje előttük ültek; Mari nagybátyja mögött, félig bőrdőzéhez vala támaszkodva, míg Utmutató és Gáspár, az egyik a hajó elején, a másik a csillagnál egyenesen állva, lassan, szilárdan és nesztelenül kezelték az evezőket. Rövid darabon haladt előre a csolnak, midőn a faszorok közt tompa zaj hallatszott, mely Cap figyelmét azonnal nagy mértékben fölébreszté.

Ez kellemesen hangzik! — mondá, füleit hagyvezve, mint a kutya, mely távol ugatást hall.

A folyam ez, mely fél mérföldnyire omlik alattunk a sziklákon át.

Ej, a patvarba, Utmutató mester! — mondá Cap e kellemetlen újdonságnál — nem tudod-e, hogy a vizesések fölött rendesen árcsaptatások vannak? Adjatok más irányt csolnakunknak, s tartsunk közelébb a parthoz.

Nem, nem, hagyd egészen reánk magadat Cap barátom, — viszonzá Utmutató. — Habár csak szegény édesviz-hajósok vagyunk is, és nem tudunk semmit a nagy Oceán felől, mindamellett ismerjük egy kissé az árcsapásokat s vizeséseket, s mialatt átmegyünk rajtok, mindent el fogunk követni, hogy művészetünk- s nevelésünknek becsületére váljunk.

Átmenni rajtok?! — mondá irtózáttal Cap — Ember! ily dióhéj bárkában csak nem fogsz egy vizesésen átmenni akarni?

Ej, de hiszen épen csak azt akarjuk! Az ut az eséseken vezet át, s könnyebb átsiklani fölöttük, mint ismét kikötvén, a csolnakot legalább egy mér-földnyi darabon hurczolni.

Ugy van, ugy, — tevé hozzá Gáspár — a nőket s az indiánokat szárazra teszszük, s mi három fehér férfiú, kik a vízhez szokva vagyunk, biztosan átvezetjük a sajkát a vizeséseken.

S merényletünknel nem kevéssé számolunk gyámolításodra, Sósviz barátom — mondá Utmutató, miközben Gáspárnak pajkosan intett. — Te hozzá vagy szokva a hullámzuhataghoz, s ha valaki a rakodásra föl nem ügyel, az egész könnyen semmivé lehet.

Cap tökéletesen zavart lőn, s ha tengerészi büszkesége nem lázadt volna föl ellene, bizonyosan kiszállt volna a csolnakból, minthogy azon gondolat, hogy az esések fölött hajózzanak át, a leg-szonyubb szörnyőségnek látszék előtte.

De hová legyünk unokahugommal? — kérdé — csak nem tehetjük őt ki, ha indiánok lappanganak a közelben.

Egyetlen mingó sem fog a kiszállóhoz közelíteni — viszonzá Utmutató biztosan; — e hely nagyon is nyílt az ő ördögösségeikhez, miket csak ott szoktak gyakorolni, hol legkevésbé várhatók. De vágj belé, Gáspár! Marit ama fatörzs végénél kell szárazra tennünk, hogy száraz lábbal mehessen a partra.

Gáspár engedelmeskedett, s kevés percz alatt Utmutató, Gáspár és Cap kivételével, az egész társaság elhagyta a csolnakot.

Állj föl ama sziklára Mari, s nézd onnan, mint fogunk a vizzuhaton átmenni! — szólt Utmutató az őrmester leányához, miközben a sajkát ismét előléké a parttól.

Mari követte az utasítást, gyorsan elérte könnyü lépteivel a kijelölt helyet, s önkénytelenül az irtózat sikoltását hallatá, midőn a vizesés szemeibe ötlék. De azután hirtelen összeszedé magát, s lélekzetét visszatartva figyelé, mi történik. Az indiánok e közben nyugodtan ültek egy leomlott fatörzsre; Junithau azonban Marihoz csatlakozék, s a legnagyobb figyelemmel nézte a sajka minden mozdulatát.

A hajó e közben folytatta utját. A mint az áradathoz közelitének, Utmutató letérdelt, a nélkül azonban, hogy fölthagyna az evezéssel. De azt csak lassan tevé, és oly módon, mely társa fáradozását nem

akadályoztatá. Gáspár még egyenesen állt, s gondosan látszék kutatni az átmenet legalkalmasb pontját.

Jobban nyugat felé, fiu! jobban nyugat felé!
— mormogá Utmutató — arra tarts, hol a viztajtékot látod, és hozd ama kiszáradt tölgy koronájával egy vonalba ama száraz fenyő törzsét ott!

Gáspár nem felelt, mert a hajó épen a folyam közepéig jutott, s miután az áradat hatalma nőtt, elkezdé mozdulatait és sebességét gyorsítani. E pillanatban sokat adott volna érte Cap, ha ép bőrrel a partra menekülhetett volna. A leomló vizesés moraja, mint távoli mennydörgés hatott füleibe, s szívet megremegteté, mi alatt az mind erősebb s tisztában kivehető volt.

Félre kormányoddal és fordulj vissza, ember!
— kiáltá végre Cap, képtelen lévén szorongattatását tovább is leküzdeni, midőn a hajó gyorsan közeledett a vizesés széléhez.

Ugy van, ugy, lefelé már elég biztosan haladunk — viszonzá Utmutató szokott nesztelen kaczagásával. — Engedj a csillagnak fiú! Főlebb a csillaggal!

E perczben az áradat a vihar gyorsaságával ragadá el a sajkát; a vizár közé lövelt az, s néhány perczig ugy tetszett Capnak, mintha főző fazékba jutott volna. Érezé, a mint a hajóhegy hajlik, látta a vadul hánykodó, tajtékszó és forgó vizet örült hullámokban tánczolni két oldalt, s észrevevé, hogy a könnyü sajka dióhéjként hanyatlik. Azután azonban nagy öröme s meglepetésére, tapasztalta,

Cap
radságga
— viszo
t ön

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

hogy Gáspár folytonos és biztos evező csapásaira, átsiklik a nyugodt vízmederbe, mely a vizesés alatt elterült.

Utmutató vidáman kaczagott, s felállván térdelő helyzetéből, egy czin kannát s szarukanalat vön, s elkezdé merni a vizet, mely az átmenet alatt, betolult a sajkába.

Tizennégy kanál viz — mondá — tizennégy jól megmért kanál viz, Gáspár. Ez kissé sok ahhoz képest, hogy már láttalak tiz kanál viz mellett is áthaladni e helyen.

Ugy van, ugy, de Cap mester oly erősen hátradőlt, hogy csak fáradsággal adhattam a sajkának a kellő irányt, — viszonzá Gáspár.

Cap mély lélekzetet vön, erősen hurokolt, s végig simitá czopfját, hogy meggyőződjék, vajjon e nagybecsü ereklye baj nélkül jutott-e idáig. Azután nézett csak vissza megmérni a veszélyt, melyen épen átesett, s egy csaknem függőleges, mintegy tizenkét láb magas vizesést pillanta meg, mely fölött a hajó törött s itt amott fennakadt szikladarabok és faromok között haladt. E látvány nagy méltánylással tölté el a tengerészt s önkénytelenül is bámulnia kelle a bátorságot, melylyel a veszélyes merény elkövetteték. De azért nem volt még hajlandó érzelmeit kimondani, attól tartván, hogy nagyon is sokat talál modani az édesvizi hajózás dicséretére. Többszörös hurokolás után végre így szólt:

Igen, igen, az áradat utját nem rosszul ismeritek Édesviz mester, s ily vizeknél s különösen árcsapásoknál ez a fődolog. Ismerek sajkavezetőket, kik itt épen ily jól áthajóztak volna, ha oly jól ismernék e viz utját.

Nem nem, Sós viz barátom, — viszonzá Utmutató — nem, nem! Nem csak ismerni kell a vizet, hanem erővel s ügyességgel is birni, hogy a sajkát biztosan kormányozhassuk a sziklától. Nincs senki ez egész környéken, Gáspáron kívül, ki biztosan merne az Oswego vizeséseinél elhaladni, sőt magam sem volnék képes, ha csak Isten keze láthatólag nem segít!

Ha ez igaz, miért igazgattad akkor e kormányzásban!

Miért? — Hát csak emberi gyöngeségből, mely végre mindnyájunkkal közös — viszonzá Utmutató.

Ó úgy! — mormogá Cap — egészben véve az egész dologról nem sokat tartok. Épen úgy van ez is, mint az átlövellés a londoni hidnál — kissé befecskendezi az embert a tajték, s ennyi az egész! A legelőkelőbb hölgyek közül százanként vonulnak el alatta, sőt magának a királynak magas személye is megtevé ez utat.

Meglehet — mondá hidegvérüleg Utmutató, — nekünk azonban nincsen királyokra s hölgyekre szükségünk sajkánkban, midőn az a vizesések fölött halad; mert egy hajóhosszával több- vagy kevesebbet hibázva, mindnyájukból megfult tetemeket csinálna. Hallod, édesviz Gáspár, végre Cap mestert a

Niagarán kell keresztül vinnünk, hogy meggyőzzük őt a határőrök ügyességéről.

Ej a patvarba, Utmutató mester, neked ugyan hatalmas jó kedved van enyelegni! — viszonzá Cap teljesen megijedve. — Az már valóságos képtelenség, hogy ama borzasztó vizomláson ily nyomorúságos fahéj hajóval át lehetne menni.

Soha életedben nagyobb tévedésben nem voltál, Cap barátom! — viszonzá Utmutató, miközben pajkosan intett szemével Gáspárnak — Több hajót láttam önszemeimmel is ott átsiklani, s azt hiszem, az Oceán legnagyobb hajója biztosan át volna vezethető, ha előbb a vizcsapásokig hozhatnák.

Cap nem vette észre Utmutató pajkos intését, s jó ideig csöndesen maradt; épen oly képtelenségnek tartá aláhajózni a Niagarán, mint rajta vitorlázni, s ily szörnyű merény gondolata teljesen erőt vőn rajta.

E közben a társaság elérte a szárazon azon helyet, hol Gáspár hajója el volt rejtve, s a sajakások találkoztak vele. Itt valamenyien csolnakra szálltak ismét: Cap, Gáspár és Mari az egyikben, Utmutató, Nyilhegy és Junithau a másik csolnakba. Chingachgook azonban a folyamparton már előbbre haladt, hogy népe teljes éleselműsége s ügyességével keresse az ellenség lehető nyomát.

Mintegy fél mérföldnyi utat tehetett a két csolnak, midőn egyik hajlásnál, gondosan elrejtözve a part melletti bokrok közt, egy sötét alak

mutatkozik, kit Utmutató azonnal a nagy Kigyónak ismert föl.

Ez Chingachgook! -- mondá. — Ő az, s mint intéseiből látom, kívánja, hogy hozzá menjünk. — Kormányozz felé, Gáspár fiam, mert kétségtelen veszély fenyeget, különben oly férfiú, minő a nagy Kigyó, soha ily háborítást nem okozna. De csak bátran előre! Mi fehér emberek vagyunk, s meg kell birkunk a mingó ördögösséggel, mint színünkhöz és hivatásunkhoz illik.

Erőteljes evezőcsapásokkal közelített a két sarka a parthoz, rövidebb idő alatt egy pillanatnál elérék a lombot, melyben a delawar rejtőzött. Midőn az utasok hozzá közelítének, gyors jel által hallgatást intett nekik, s Utmutatóval a delawarok nyelvén rövid, de komoly beszédet kezdett.

Mingók vannak az erdőkben — mondá röviden.

Mint az utóbbi napokban sejtők. Tud felölök fivérem?

A mohikán egy kő pipát tartott föl a magasba. Friss ösvényen találtam, mely az őrizet felé látszik vezetni, — mondá.

Jó; de a pipa valamely katonáé is lehet; sokan használják vörösbőrök pipáit.

Látod! viszonzá a nagy Kigyó, s a pipát szorosán barátja szeméi elé tartá.

Utmutató gyors pillantást vetett reá. A pipa lágy kőből volt faragva, s közepén kis latin kereszt volt, mely elég gonddal s pontossággal készítettett.

Ugy van, ugy ez istentelenséget és ördöngösséget jelent, habár keresztényekre nézve béke jelének kellene lennie — mondá komolyan Utmutató — csak a canadai ravasz papokkal érintkezett indián képes ily dolgot pipájára metszeni. A mingók közelünkben vannak!

Igen, közelünkben — viszonzá Chingachgook; — a dohány még égett, midőn a pipát találtam.

Akkor főnök, nagy munkára lehetünk elkészülve! Hol a nyom?

A mohikán egy pontra mutatott, mely alig volt száz rőfnyi távolságra a parttól. Utmutató kiszállt, a kijelölt helyhez közelite, s Chingachgook társaságában a legnagyobb gonddal vette szemügyre az ösvényt. Csak negyed óra múlva tért vissza a vadász, mig Chingachgook ismét eltűnt az erdőségekben.

Ugy van, ugy — modá becsületes vonásai között a gond kifejezésével, társaihoz — a mingók közelünkben vannak, s fájdalom, épen le az őrség felé látszanak vonulni, ugy, hogy semmi emberi lény nem közelíthet a nélkül az irtás felé, hogy örködő szemök figyelmét kikerülje. Majd jönnek egyre a füttyölő golyók!

De nem jöhet segítségünkre a várdai őrség? — kérdé Cap. — Ágyuik, azt hiszem, elüznék az ördögöket.

Igen, ha e vadonsági váracsok a telepítvényi váracsokhoz volnának hasonlók! De itt alig van két-három könnyű ágyunk, s ezekkel nem sokat lehet

kivívni. Számunkra csak egy út marad, s ez is hamis és veszélyteljes: nyugodtan kell fekve maradnunk, s bevárni a mi következik; a magas part s különösen a bokrozat köröskörül elrejt bennünket minden kémlelő szem elől, ha csak a lombtolvajok egyike a tulparton nem felejté magát, s most már csak az a kérdés, hogyan vezetjük ismét ármentében a vérszomjazó ördögöket. De az is elérhető talán, s tudom is már miként. Gáspár, látod ama széles koronájú gesztenyefát ott az utolsó árfordulatnál? Oda át a te oldalodon mondom!

Azt ott, a bomlott fenyőnél?

Igen, épen azt! Végy aczélt és kovát, csuszszál a part hosszában, s ama helyen gyujts hatalmas tüzet. Talán fölcsalja őket a füst, s a közben a sajkákat kissé lejjebb vihetjük, s jobb rejtekhelyet keresünk számunkra. Akarsz odamenni, Gáspár?

Minden esetre, Utmutató! — viszonzá a fiatal ember, gyorsan kiugorva a sajkából. — Tíz percz alatt a tűz égni fog.

Ugy, ugy, Édesviz barátom, ismerlek már — mondá Utmutató szivélyes, nesztelen kaczagásával. — És hallod, végy ezuttal kissé sok nedves fát, érted? Ha hiányunk van a füstben, viznek kell segítenie!

Gáspár intett, s gyorsan indult a kijelölt pont felé. Erre a sajkák tova siklának az áradattal oly helyig, melynél nem lehetett többé rájuk látni a gesztenyefától. Itt megálltak, s minden szem a visszamaradt fiatal hajóst kereste.

Amott gomolyodik fölfelé a füst! — mondá Utmutató, midőn a gyenge szélfuvalom a füstoszlopokat a szárazról a folyam vizére hajtá. — Csak megemlékeznek Gáspár a nedves fáról! Mert a nélkül nem igen fog sikerülni cselfogásunk!

Tul sok füst, tulságos eszélyesség! — mondá Nyilhegy.

Igen, minden esetre, tuscarora, ha nem tudnák a mingok, hogy katonák vannak közelünkben, kik valamely pihenő helyen valóban sokkal többet gondolnak lakomájukra, mint az elővigyázatra, mely vész ellen otalmazhatná őket. Nem, nem! Csak halmozzon egymás fölé minél több fahasábot a fiu! De megállj! Oly füstöt csinál egyszerre az a fiu, mintha egész ezred botorkálna az uton! Valóban más buvhelyet kell keresnünk!

Még beszélt Utmutató, midőn a sajkát mélyebben betolta, míg a part hajlása a füstöt eltakarta előlük. Itt kis öböl mutatkozék, melyben a megdöntött vadász azonnal befordult, első pillanatra látván, hogy a közelben alig találhatna jobb buvhelyet. A bokrozat itt nagyon sűrű volt s áthajolt a víz fölé, úgy, hogy valóságos levél-mennyezetet képezett. Az öböl hátterében keskeny kövecsvonal látszott a parton, s idevonult a társaság többsége. Itt csak a folyam túloldaláról lehetett észrevétetni, sőt még onnan is csekély volt a felfedeztetés veszélye, minthogy a part oly nedves és mocsáros volt, hogy nehézség nélkül nem lehetett volna átjöni.

Ez szép buvhely! — mondá Utmutató, miután a környezetet átkutatá, s jól szemügyre vette tekintetével. — Dicső buvó hely! De még tökéletesbé s biztosabbá kell alakítani, Cap mester, légy az egyszer csöndesen és nyugodtan, és te tuscarora, jer ide s légy segítségemre, hogy a veszedelmet megelőzzük.

Az indián engedelmeskedék, és Utmutató kissé mélyebben ment vele a bokrozat közé, hol mindketten hallgatva, s minden zajt a lehetőségig kerülve, levagdálák néhány erősebb egerfa ágát és más bokrozatokat. E kis fák végeit a mocsárba dugdosák a sajkák külső oldalánál, s tiz percz eltölte előtt a lehető legcsalókább ernyő állott azon ponton, honnan leginkább fenyegethetett volna veszedelem. Ez ernyőépítésnél Utmutató minden éleselműségét fölhasználta. Különösen görbe törzseket keresett, melyek itt tömegesen nőttek; s miután ezeket kissé a görbülés alatt vágta le s csak ezek által engedé érintetni a vizet, nem úgy nézett ki a mesterséges sűrűség, mintha az árból nőtt volna ki, mi szükségkép gyanut gerjesztende, hanem sokkal inkább oly bokrozatnak kelle azt tartani, mely a parttól vizirányosan nőtt ki, s csak azután hajolt föl a világosság felé, mint igen gyakran előfordul a partszéleknél. Egészben véve oly művészileg s éleselműséggel volt az ernyő összeállítva, hogy csak a szokatlanul gyanakvó szem sejtethett mögötte buvóhelyet.

Ez kétségtelenül a legjobb buvóhely mindazok közül, mikben valaha rejtőztem — mondá Utmutató

szokott csöndes kaczagásával. — Mesterséges fáink levelei csalékonyan folynak össze a többi bokrozat leveleivel, s a legélesebb szem sem kutathatja föl, mi a gondviselés műve itt, s mi a miénk. Csöndesen, amott lábál Gáspár! Mindjárt meglátjuk, ér-e valamit buvhelyünk, vagy nem.

Csakugyan Gáspár volt, ki a reá bizottat elvégezvén, a sajkákat keresé melyek, mint azonnal sejté, valamely öbölben lehetnek elrejtve. Térdig gázolt a vízben, s kutató szemekkel nézett körül.

A bokrok mögötti társaság, Gáspár minden mozdulatára figyelve, azonnal észrevette, hogy a hely, hová őket Utmutató rejté, kikerülte figyelmét. Midőn az ifju a part hajlásaihoz ért, s elveszté a kilátást a tűzre, megállt, s elkezdé a partot nagy elővigyázattal kutatni. Ha semmi feltűnőt nem talált, tovább ment nyolcz-tíz lépéssel, s ismét megállt, hogy megujtsa kutatásait. A víz meglehetősen sekélyes volt, s mivel Gáspár szoroson a part mellett gázolt, oly közel jutott a mesterséges növényzethez, hogy kezeivel elérhette volna. De semmit nem vőn belőle észre, s már épen mellette akart elhaladni, midőn Utmutató vigyázva félre hajtott néhány ágat s lassu hangon beszólitá őt a buvhelyre.

A dolog meglehetősen sikerült — mondá Utmutató nevetve — s fogadni mernék akármibe hogy egész ezred katona haladhatna itt el a nélkül, hogy a cselt csak sejténé is. Mindamellett a mingókat nehezen ámitná el, ha ők is, mint

Gáspár, lejönének a folyamágyba, mert a vörös bőr szemei ugy különböznek a fehér arcz szemeitől, mint a szemüvegtől különbözik a messzelátó.

De mondd csak Utmutató mester — szólta Cap — nem volna-e legjobb, ha hirtelen tovább állva, oly gyorsan mint csak lehetséges, lefelé vitorláz-nánk, miután tudjuk, hogy a gazok mögöttünk vannak? A csillagvadászat hosszú vadászat.

Nem, nem! — viszonzá Utmutató — a várda valamennyi puskaporáért sem mozdulnék e helyről az őrmester leányával, mielőtt Chingachgook hirt nem hoz. Más volna, ha a fiatal leány az erdőkön átkelhetne! Akkor még holnap előtt érnénk az őrséghez; — de a kicsike ahhoz igen gyöngé!

Ó nem! mondá Mari fölugorva — én fiatal vagyok, és elég gyors, s annyira hozzászokva minden fáradtságához, hogy bizonyosan még nagybátyámnál is inkább megbírnám az utat. Nem akarok azon akadály lenni, mely mindnyájatok életét veszélyezteti.

Nem ugy, jó gyermekem — nyugtatá őt Utmutató — mi sem akadálnak, sem tehernek nem tartunk, s szívesen daczolnánk még egyszer minden vészszel, hogy neked, s a derék őrmesternek szolgálatot tegyünk. Nem ugy gondolod-e te is Édesviz Gáspár barátom?

Minden esetre — erősíté szilárdan az ifju — semmi akadály nem kényszeríthetne, hogy Dunhan Marit elhagyjam, mielőtt teljes biztosságban van.

Jól beszélsz, derék fiu! — mondá Utmutató örömmel. — Egészen osztod véleményemet. Ugy van, úgy Mari, te nem vagy első női lény, kit e vadonságon keresztül vezettem, de még senkinek sem történt baja mellettem, egyetlen egy kedves jó gyermek kivételével. Az gyászos esemény volt, s igen szomorú nap, Szegény Cora!

Mari megindulástól ragyogó szemekkel nézett két védelmezőjére. Mindkettővel kezét szorítván, így szólott:

Nem volna szép tőlem, ha magam miatt beneteket is vésznek tennék ki, de jó atyám meg fogja köszönni, mit velem tesztek, s én is hálát mondok azon reményben, hogy a nagy Isten visszapótolja nektek! De ne vesztegeljünk itt, hasztalanul vésznek kitéve. Én igen jól tudok gyalogolni, és saját multságomra, egész mértföldnyi utat is tettem már. Miért ne mehetnék hát most is, midőn a ti és az én életem forog kockán?

Ez hű kedves kis galamb, Gáspár — mondá Utmutató, miközben Mari kezét szívélyesen szorította meg. — De azért még sem jöhetsz apró lábaidon, gyermekek, mert nekünk legalább husz mértföldet kellene tennünk a sötétben és sűrűségeen keresztül, mielőtt elérnök a várdát. Nem, nem, nyugodtan be kell a mohikánt várunk!

A tapasztalt vadász e szavai eldönték a dolgot, s egyetlen betű sem ejteték tovább. A társaság egyes csapatokra oszlott. Nyilhegy és neje elkülönözve ültek a bokrozat alatt, halkán beszél-

getve, Utmutató és Cap az egyik sajkát foglalák el, szárazon és vizen kiállott kalandjairól csevegve, és Gáspár a másik hajót Mariával, miközben mindent elkövetett, hogy elbeszélése által felejtse vele jelen veszélyteljes helyzetét. Daczára az őket környező szorongásnak, mindnyájukra nézve gyorsan mult az idő.

Csak dohányozni lehetne! — mondá Cap Utmutatóhoz; — általában egészen kényelmes itt lenni, egyetlen kellemetlenség abban áll, hogy az ember nem használhatja pipáját!

A dohányfüst azonnal elárulná bennünket — viszonzá a vadász. — Mérsékelj vágyaidat, Sósviz barátom, s tanulj meg egy erényt a vörösbörtől ki egy egész hétig kész felejteni éhségét, csak hogy egyetlen fejbőrhez juthasson. Nem hallottál valamit, Gáspár?

A nagy Kigyó jön.

Ugy majd meglássuk, élesebbek-e az ő szemei, mint bizonyos fiatal emberé, ki a vízben gázolt el mellettünk!

Chingachgook ugyanazon irányt követte, melyet az imént Gáspár. A helyett azonban, hogy egyenesen menne, a folyam hajlásaiba mélyedt, s így a legczélszerűbb módon akadályozá, hogy magasabb pontokról látható legyen. Mindig szorosan a part mellett haladva, a legnagyobb elővigyázattal olyan állást foglalt el, hogy visszaneézhetett, a nélkül, hogy valaki észrevette volna.

Chingachgook látja a gazokat! — susogá Utmutató. — Kétségtelenül elámítottak s körülvevék a füstöt.

Szivélyes, hangtalan kaczagása követé szavait, s ezután ő is, mint a többi, feszült figyelemmel kíséré Chingachgook minden mozdulatát. Tíz teljes pillanatig maradt mozdulatlanul állva a mohikán; azután azonban egyszerre éles és aggodalmas pillantást vetett körül, s gyorsan lefelé gázolt, mindig figyelvén, hogy utja rejtve maradjon a víz alatt. Szemlátomást sietett és nyugtalankodék, s majd visszánézett, majd átkutatá vizsga szemekkel a part minden helyét, hol csak a két sajkát képzelheté.

Szólítsd őt be, Utmutató! — susogá Gáspár ki tovább nem rejtheté türelmetlenségét. — Szólítsd be, mietött késő volna. Látod, épen most vonul el búvhelyünk mellett.

Nem, nem fiu, még nincs sietésre ok — vizsonzá Utmutató hidegvérüleg. — Ha a veszély oly közel volna, Chingachgook el kezdene csuszni. De Isten legyen velünk, s adjon számunkra bölcseséget. Valóban azt kezdem hinni, hogy magát a nagy Kigyót is rászedi búvhelyünk, habár szemeire biztosabban ráhagyhatja magát az ember, mint a kutya szaglására.

Ez állítás azonban kissé elsietett volt, mert alig hangzának el a szók Utmutató ajkain, midőn az indián, ki néhány lépéssel már tul volt a rejt-helyen, egyszerre megállt, gyors, de éles pillanatást

vetett a mesterséges növényzetre, néhány lépést tett hirtelen visszafelé, meghajolt, a lombot vigyázva félrehajtá s percz alatt megjelent a társaság között.

Az átkozott mingok! — mondá Utmutató — hol vannak?

Irokézek! — viszonzá röviden az indián főnök.

Az mindegy, irókéz, ördög, mengewe vagy mingó. — Gazok valamennyien, s én mindnyájukat mingóknak nevezem! De jer ide, Kigyó, s beszéljünk néhány okos szót!

Mindketten félre menvén, komolyan váltottak szót a delawarok nyelvén. Erre Utmutató ismét a többiekhez fordult, hogy megadja a szükséges felvilágosítást.

A mohikán követte egy darabon a várda felé az ellenség nyomát, míg észre vevék Gáspár füstjét, s azonnal visszafordultak. Ez által Chingachgook a legnagyobb veszedelemben jutott, hogy fölfedeztetik, s kényszerítve érzé magát, rejtekhelyet keresni, hol személyét elvonhatta az ellenség szemei elől. Szerencséjére annyira igénybe valának véve új fölfedezésük által a mingók, hogy a főnököt nem vették észre, bár szorosán mellettük csuszék el. Tizenöten voltak, s mindannyian az elől menő nyomaiba léptek. Alig távoztak, midőn Chingachgook a vízbe szállt, s kikutatá, honnan lehet itt különös veszély nélkül az irókézek mozdulatait megfigyelni. Csakhamar észrevette, hogy a cselt a tüzzel észrevették, s meggyőződének, hogy az csak az ő ámitásukra rakaték, mert a tüzhely gyors átkutatása után külön

váltak, s míg néhányan ismét az erdőkbe rohan-
tak, mások leszálltak a partra, s követék lefelé
ármentén Gáspár lépteit, azon helyig, hol a csol-
nakok kikötöttek. Továbbá utjokat nem követheté
Chingachgock, sejté azonban, hogy a part szélén le
fognak jönni, s barátai búvhelyét keresé föl, hogy
öket a körülmények felől értesithesse.

Midőn e hirrel a többieket is megismerteté
Utmutató, a férfiak nagyobb része azonnali szökést
javasolt.

Adjunk gyorsan szabad tért a sajkáknak! —
mondá élénken Gáspár. Ha jól evezünk, csakhamar
mögöttünk lesznek a latrok.

Nem nem, az nem megy! — mondá Utmu-
tató. — A sajkák gyorsak, Gáspár, és te jól tudsz
evezni, de a puszkagolyó mégis csak puszkagolyó.

De Mari apja birja szavunkat, s így köteles-
ségünk gondoskodni felőle, s magunkat ily vésznek
kitenni.

Igen, igen, de semmi esetre nem kötelessé-
günk az eszélyt figyelmen kívül hagyni.

Eszélyt? Az eszélyt odáig is lehet vinni, hogy
a bátorságról megfélekedzünk miatta, — mondá
Gáspár meggondolatlan hevességgel.

A férfiak a parton álltak, és Utmutató pus-
kájára támaszkodék, melynek agya a homokalapon
nyugodott, míg csövét, mely vállaig ért, mindkét
kezével átfogva tartá. Midőn Gáspár ily nehéz és
nem érdemelt szemrehányást hallatott, Utmutató

arcza változatlan maradt, míg kezei a puska csővét szoriták.

Fiatal és heves vérű vagy — viszonzá a vitéz vadász annyi nyugalommal s méltósággal, mely a többiek előtt teljes erkölcsi felsőbbségét tanusítja. — Fiatal és heves vérű vagy, de az én életem szakadatlanul oly vészek sorában folyt, mint ez, s tehetségeim úgy vannak alkotva, hogy nincs szükségök egy fiu türelmetlensége által vezettetniök. Nem akarok szemrehányást szemrehányással viszonzni. Gáspár, mivel tudom, hogy hűségesen azt mondád, mit legjobbnak gondolál; de azon tanácsot adom neked, ne vesd meg oly férfiú szavait, ki már akkor szembe nézett a mingókkal, midőn te még kis gyermek voltál, s ki épen azért tudja, hogy az indiánok ravaszságát sokkal inkább ártalmatlanná teszi az eszély, mint a bolondság csele.

Utmutató, bocsáss meg — mondá Gáspár megbánásteljesen, miközben megragadá a megsértett kezét s melegen megszorítá — őszintén kérem bocsánatodat! Roszul s esztelenség volt tőlem, oly férfiút vádolni gyávaasággal, kinek bátorsága a jó ügy mellett oly szilárd és rendithetlen, mint a sziklák a tó partjain.

Utmutató arczán elsötétedék a pirosság e szavaknál, s az ünnepélyes méltóság, melyet az imént fölvelt, komoly egyszerűségig szállt alá. Minden neheztelés nélkül viszonzá szives kézszo-

ritását hevesvérű fiatal társának, s nyájas szemeiben természetes jószág kifejezése ragyogott.

Jól van, Gáspár, jól van! — mondá mosolygva, — én nem szoktam neheztelni, mert természetem fehér természet, mely abban áll, hogy szivemben semmi boszuságot és haragot ne türjek. Már csak fél annyit mondani is a nagy Kigyónak, veszélyes lehetett volna, habár ő jeles delawar. Minden szivnek meg vannak sajátságai, s jó volna, ha ezt megjegyeznéd magadnak, fiam.

E pillanatban Dunhan Mari megérinté karját, miközben kezével a bokrozat egy nyílására mutatott, hogy figyelmét még inkább lekösse. Utmutató előre hajolt fejével, gyors pillanatást vetett a lombon át, s így susogott Gáspárnak.

Fegyverre! Közelednek az átkozott mingók. De legyetek oly csöndesen, mintha kiszáradt fatörzsek volnátok!

Gáspár mindenek előtt a sajkához sietett, s kérte Marit, venne oly állást, mely által egész teste rejtve maradjon. Azután közelében választott helyet, s a fölhúzott fegyvert készen tartá. Nyilhegy és Chingachgook közelébb csusztak a búvhelyhez s készen tartott fegyvereikkel, mint a kigyók ugy várták az ellent; Junithau leült, fejét ruhájába rejté, s teljesen mozdulatlanul s csöndesen viselé magát; Cap kivonta övéből pisztolyait, mig Utmutató mozdulatlanul állva maradt, miután kezdettől fogva oly állást vön, mely képessé tevé őt mind

a biztos célzásra, mind az irokézek szemmel tartására.

Épen azon perczben, melyben Mari Utmutató vállát érinté, látszott a vizben három vad. Még mintegy száz rőfnyire lehettek a rejtekhelytől, s megálltak az ár és partjai vizsgálására. Övig mindnyáján ruhátlanok voltak, harczias festéssel testökön. Az utra nézve, melyet a szökevények után követniök kellene, különböző nézetben látszának lenni. Egyik közülök le, a másik föl felé mutatott, s a harmadik a tulsó partra.

Feszült pillanat következett, minthogy a rejtözöttek csupán mozdulataikból következtetheték üldözöik szándokait. Rögtöni fölfedeztetés fenyegeté öket; Utmutató belátta szükségét a gyors határozásnak, s csatára tön készülteket. Magához inté a két indiánt, Gáspárral együtt, s halkan susogva közlé velök nézeteit.

Barátaim, csatakészen kell lennünk — mondá — öten vagyunk, s csak hárommal lesz dolgunk e tejbőr-vágyó ördögök közül — s így győzelmünk bizonyos. Édesviz, te bánj el azon ficzkóval, ki halálként van festve; reád Chingachgook, a főnököt bizom, s te Nyilhegy, szegezd puskádat ama fiura. Tévedésnek itt semmi szin alatt nem szabad történnie, minthogy két golyó egy testbeu a legborzasztóbb vesztegetés volna; mig az őrmester leánya vészben forog. Én magam részéről, az utócsapatot fogom képezni, azon esetre, ha negyedik férreg is jőne még, vagy ha valamelyitek keze bizony-

talannak mutatkoznék. Csak akkor tüzeljetez azonban, ha jelt adok, és Gáspár — a mint mögöttünk, a partról mozgás hallható, akkor el azonnal az őrmester leányával a sajkán, az őrség felé, oly gyorsan, mint csak lehet!

Ez utasítások alig hangzottak el, midőn az ellenség közeledte a legmélyebb hallgatást igénylő. Csönddel jöttek le a folyam felé, s mindig a bokrok közelében tartózkodtak, melyek a víz fölé hajoltak. E közben észrevevők az elrejtözöttek a levelek suhogásain, hogy második csapat vad is érkezett a partra, s azokkal, kik már a vízben jártak, hasonló lépést s irányt tartának. Miután a mesterségesen alakított lombozat némi távolságra volt a valódi parttól, a két csapat éppen a szemben fekvő pontokon vevé észre egymást. Itt megálltak, s beszélni kezdének, betűszerint az elrejtözöttek feje fölött. De a növényzet ágai s levelei eléggé védék őket, s a vadak szemei átsiklának a bokrozat felett, melynek levelei elég sűrűek voltak, hogy gyanut ne gerjeszsenek. Utmutató éppen úgy, mint a két indián és Gáspár, jól érté a tanácskozást, melyet a két fél folytatott, s mindnyájan a legfeszültebb figyelemmel hallgaták.

A víz elmosta az utat — mondá a folyamban az indiánok egyike, ki oly közel állt a rejthelyhez, hogy kézzel is el lehetett volna érni. — A nyom tökéletesen eltűnt, úgy hogy egy yengees kutya sem követhetné.

A halványarczok csolnakokon hagyták el a partot — vizszónzá felülről egy más indián.

Nem, nem, az nem lehetséges — szólt az első — harczosaink puszkája lenn biztos.

Utmutató e szavaknál gyors pillantást vetett Gáspárra, s összeszorítá fogait, hogy elnyomjon egy önkéntelen fölkiáltást.

Hadd nézzenek szét fiatal embereim, s lássuk sasszemük van-e — kezdé ismét a folyamban a főnök. — Egy hete járunk már harczkészen, s prédánk csak egy fejbőr volt mindössze is. Menjünk!

Ezzel elvégződött a beszélgetés, s az elrejtőzöttek észrevevék, hogy az ellenség fenn, a parton, csöndesen távozik. A kis csoport a vízben azonban még maradt, s a partot mindegyik átkutatá szemével, melyek a sötét harczy festés között mint égő szikrák vállogtak. Kevés percz múlva ők is lefelé kezdtek gázolni a vízben, s csöndesen távoztak lépcsőről lépésre, mint oly emberek, kik valami elveszettet keresnek.

Igy haladtak el a mesterséges búvhely mellett, s Utmutató ajkai már rendes szivélyes kaczagásra vonultak el, midőn idő előtti diadalának egyszerre véget vetett a következő esemény. A távozó csapat legutolsója t. i. véletlenül még egyszer viszapillantott, s meglepetve állott meg, mintha valami szokatlant fedezett volna föl. Ez elárulá Utmutató ijedelmére, hogy néhány elhanyagolt bokornak föl kelle az indián gyanuját ébresztenie.

Az elrejtözöttek szerencséjére a harczos, ki annyira elrémité őket, még igen ifju volt, s életében először vett részt harczban. Tudta jól, mi szükséges az ő idejebeli ifjúnak: a meggondoltság és szerénység, és semmitől sem tartott inkább, mint a megvetéstől, mely őt érné, ha gyanuja alaptalan volna s hasztalan lármát ütne. Anélkül tehát, hogy társait visszahivná, magánosan fordult meg, s vigyázva közelgett a lombokhoz, melyekre pillantásai, mintegy varázs által, szögezve voltak. Néhány levél, melyet jobban ért a nap a többinél, hervadtnak látszék, s csekély jel volt azok, mely az ifju harczos figyelmét fölébreszté.

Annak mit észrevett, látszó csekélysege szintén ok volt az indiánra nézve, hogy ne közölje társaival. Ha fontos fölfedezést ismertet meg velök, dicsősége annál nagyobb leend; ha azonban reményeiben csalódnék, akkor legalább kikerüli a kinevetést, melytől jobban fél minden fiatal indián, mint a haláltól. S mind e mellett még azon veszély is fenyegeté, hogy ott megtámadtatik, s ez annál lassúbb és elővigyázóbb közelítésre ösztönzé s így történt, hogy társai legalább ötven — hatvan lépést tettek lefelé, mielőtt az ifju vad oly közel juthatott a mesterséges bokrozathoz, hogy kezeivel elérhette volna.

Az írókéz arczán, melyet az elrejtözöttek figyemmel kísérhettek, világosan látszott érzelmei változása. Eleintén élénk reményt tanusított a legnagyobb eredményre; de azután kétségek

következtek, minthogy a hervadt levelek ismét emelkedni s az áradat levegőjén megujulni látszának; végre vonásain közel veszély gyanítása rajzolódék.

A lombozat napfény általi változása, melynek végei vízben állottak, oly jelentéktelen volt, hogy az irokéz, a leveleket kezeibe véve, azon sejtelemre jött, hogy csalódék. Mégis, inkább hogy semmi módot el ne mulasztson kétsége megoldására, mint kedvező eredmény reményében, félrehajtá az ifju harczos az ágakat, s egy lépéssel a rejtekhelyen volt, hol az elrejtözve voltak mint élettelen szobrok állának tekintete előtt. „Hugh“, e könnyű visszariadás, s a fiatal harczos ragyogó szeme alig volt látható, midőn Chingachgook karja gyorsan, de nesztelenül fölemelkedék, s a delawar tomahawkja, mint a szétzúzó villám az ellenfél kopasz koponyáját ketté hasítá. Az irokéz vadul kapkodott kezével a légben, de lerogyék visszafelé s a vízbe zuhant, mely testét azonnal elsodrá. A delawar gyors, de hasztalan kísérletet tőn, a meggyilkolt karja után kapva, azon reményben, hogy fejbőrét megszerezheti; de a vértől csikos víz lefelé forgott, s rángatózó terhét magával vitte.

Mindez nem tartott egy pillanatig sem, s oly váratlanul s egyszerre történt, hogy Utmutató és társai minden éleselműségüket összeszedék, hogy most a legjobb utat választhassák rögtön szabadságukra.

Egyetlen veszteni való pillanatunk sincs, — susogá Gáspár, miközben vigyázva félrehajtá a lombokat.

Kövesd példámat, Cap mester, ha unokahugod megmentését óhajtod, és te Mari, feküdjél a sajka fenekére.

E szavaknál megragadá a könnyü sajka elejét, s Cap által gyámolítva, a part hosszába czipelé, s a folyam felső fordulatát igyekezett elérni mely mögött a társaság el vala vonva a vadak tekintete elől. Utmutató hajója hátrább feküdt, s így később kelle a partot elhagynia. Chingachgook szárazra ugrék s eltűnt az erdőben, miután feladatának tartá, az ellenség fölött azon vidékről örködni, míg Nyilhegy segített fehér társainak a sajka feloldásánál, hogy Gáspárt követni lehessen. Mindez igen gyorsan történt, de midőn Utmutató elérte a folyamban az árt, egyszerre megkönnyülni érzé a sajkát, visszafordult, s nagy meglepetésére észrevette, hogy a tuscarora és felsége elhagyták őket. Az árulás gondolata villant fel lelkében; de most nem volt arra alkalmas az idő hogy megálljanak s az indiánt üldözzék.

E közben panaszos kiáltás jelenté, mely lejjebb emelkedék a folyamból, hogy az ifju indián eluszott testét észrevevék társai. Egy puskadurranás következett, s most már látta Utmutató, hogy az első sajka áthatá az árt, s Gáspár s Cap erőteljes evező csapásai által előre hajtatik. Mégis vész fenyegeté, különösen Marit, ki Gáspár sajká-

jában vala, és Utmutató, mint hű óltalmazó, sietett azt elfordítani. Hirtelen sajkája hátulsó részébe ugorva, erős lökéssel az ár felé szökött, s oly nyíltan szelte a folyamot, hogy személye valóságos cél táblája lón az ellenségnek. Ez volt legbiztosabb módja a vést a többiektől el, saját személyére vonni, miután a vadak fejbőr utáni vágyának, minden egyéb érzelmüket le kelle győznie.

Tarts az ár felé, Gáspár! — mondá a nemes-szívű, férfiasan bátor vadász, miközben sajkáját hosszu, szilárd és erős evező csapásokkal átkényszeríté az áradaton — inkább tarts mindig csak fölfelé, és igyekezzél a tulféli egerfa-bokorig jutni. Óltalmazd mindenek fölött az őrmester leányát, s e semmirekellő mingókat hagyd reám s a nagy Kigyóra.

Gáspár fölemelé evezőjét egyetértés jeléül, és most már lövés lövés után dörgött, s mindenik a közel sajka egyes férfiára vala irányozva.

Ugy, ugy, csak lödözzétek puskáitokat ki, juh-fejek — mormogá magában lassan Utmutató — csak lödözzetek bizonytalan célra, s engedjétek közelednem. Ott, ott! ez jól volt gondolva — mondá önkéntelenül, fejéhez kapva, miután egy jobban célzott golyó halántékáról elvitt egy fűrtöt — de mindegy, a golyó, mely célját egy ujjnyira eltéveszti, csak annyit ér, mint az, mely a puskacsőben maradt. Jól van, Gáspár! Igen, az őrmester kedves gyermekét meg kell menteni, ha mindnyájan elvesztenénk is fejbőrünket.

E közben Utmutató a folyam közepéig jutott, s csaknem az ellenséges oldalra evezett, míg a másik sajka már közel jutott a túloldal kijelölt pontjához. Nehány evezőcsapás teljesen a parthoz szálította; Mari, Gáspár és nagybátyja társaságában a part bokrai közé sietett, s azon pillanatra legalább mind a három menekvő biztosságban vala.

Nem oly jól állt most a dolog Utmutatóval. Nemes önfeláldozása veszélyes helyzetbe sodorta, mely az által még rosszabbá lön, hogy az ellenség ez ideig parton haladó csapata lerohant onnan, s vízben álló társaival egyesült. A folyam a helyen nem igen volt széles, s Utmutató csolnaka csak száz rőfnyi távolságra lehetett az ellenséges irokézeztől, kiknek puskái szakadatlanul tüzeltek a bátor vadászra.

A kétségbeesett helyzetben csupán szilárdságára s ügyességére hagyhatá magát, s e nagy mértékben birt tulajdonai most pompás szolgálatokat tőnek neki. Könnyen kiszámíthatá, hogy biztossága folytonos mozgásától függ; mert bármely egy helyben álló tárgyat eltalált volna valamennyi lövés. De azt is tudta, hogy a mozgás egyedül nem elég oltalmazására; mert ellenségei, kik a szarvast szökétében voltak szokva megölni, valószínűleg tudtak volna ugy czélozni, hogy eltalálják őt, ha mozdulatai szabályosak maradnak. Énnélfogva legjobbnak tartá sajkája irányát változtatni, nyil gyorsasággal villant pillanatra le, ármentében s a következő perczben vizirányosan vágta az árt. Szeren-

cséjére az irokézek nem tölthettek újra fegyvert a vízben, s a lombozat, mely a partot köröskörül beszegte, nehézzé tette, ha kiszálltak, a szökevény szemmel tartását. E kedvező körülmények védelme alatt Utmutató hamar megnyeré a biztos távolságot, midőn egyszerre uj, habár nem egészen váratlan veszély merült fel.

Ez azon csapat megjelenéséből állt, mely lejjebb az ár őrizetére állittaték. Tíz vad volt ez, s vérengző vágyaikhoz mérve, igen előnyös állást választának ott, hol a víz sziklák között és mélységek fölött torlódék. Az ár ereje ellenállhatlan vala, és Utmutató belátta, hogy épen az irokézeknek kell mennie, ha egyszer az árszorosba hatolt. Halál vagy elfogatás volna egyetlen, valószínű következése ily kísérletnek. E veszély kikerülésére megfeszíté tehát minden erejét, s a nyugati partot törekvék elérni, miután valamennyi ellenség a folyam keleti oldalán volt. De ily merény meghaladá egyes ember erejét, s az ár legyőzésének megkísértése szükségkép oly irányt adott volna a sajkának, mely a biztos célzásnak nyit vala tért. E szükségében a derék vadász a legnagyobb megfontoltsággal tön készülteket oly határozathoz, melyet azonnal gyors számítással tökélt el. A helyett, hogy tovább is igyekeznék a járvizet elérni, a folyam legposványosabb helyéhez kormányzott, itt puskáját s vadásztáskáját ragadá meg, beugrék a vízbe, s nyugoti irányban gázolt szikláról sziklára, s a sajkát átengedé sorsának. Gyorsan

forgott az a habzó árban tova, átgurult néhány sikamlós kövön, megtelt és ismét kiürült, s végre partra ért, igen közel azon helyhez, hol az indiánok állottak.

Daczára bátor menekvésí módjának, még épen nem volt Utmutató veszélyen kívül. Kezdetben bátorságának s ügyességének megbámulása néhány pillanatra tétlenné tevé azellenséget; de a boszuvágy csakhamar fölébreszté őket mozdulatlanságukból. Puskaívés lövést követett, s a golyók oly sűrűn zúgtak a szökevény feje körül, hogy daczára a viztorlat és morajnak, tisztán hallható füttyülésöket. Mintha azonban varázserő védné életét, közönbösen lépdelt tovább Utmutató, s még csak bőre sem karczoltaték meg, habár egyszerű köntöse több helyen átlukadt is.

Néhányszor kényszerítve volt Utmutató hónaljáig a vízben gázolni, s e helyzetében pukáját s löszerét az ár fölé emelni. Ez nem kevéssé merité ki erejét, s épen azért örvendett, midőn egy kis sziklát ért el, melynek felső része magasan emelkedék a vizen felül, s így egészen száraz vala. Ezen köre tevé puskaívés-tartóját, maga pedig mögéje vonult, hogy legalább részben védve legyen az ellenség golyóitól. Most már csak ötven lépésnyire volt a nyugati parttól, de a mély, gyors, sötét ár, mely attól elválasztá, meggyőzé, hogy azt csak uszva érheti el.

Az indiánok e közben felhagytak a tüzeléssel s összegyültek a kikötött sajka körül, hogy azt hatalmukba ejtve, azon induljanak a folyamra.

Utmutató! — hangzék most egyszerre a nyugati partról — Utmutató!

Mit akarsz Gáspár?

Bátorság, Utmutató! Barátid közel vannak, s egyetlen mingó sem jó a nélkül e folyamra, hogy bordái közé golyó ne nyomuljon. Nem akarod-e puskádat a sziklán hagyni, s átuszni, mielőtt a gazok ideérhetnek?

Nem, nem! Egyetlen becsületes vadász sem hagyja fegyverét cserbe, meddig puskapora s golyója van. Még ma nem érintém a ravaszt, s azon gondolatot nem viselhetném el, hogy a nélkül találkoztam e férgekkel, hogy emléket ne hagytam volna köztök magam után. S azon felül ott látom a gaz Nyilhegyet is e gyom között s szeretném árulása jutalmát elküldeni számára. De hol van az őrmester leánya, Gáspár? Csak nen hoztad őt ide magaddal, puska-lövéstávolságra?

Nem; Mari e perczben biztosságban van, s számunkra csak azon feladat megoldása van hátra, hogy magunk s az ellenség között a folyamat megtartsuk. Most ismerik gyöngeségünket a gazok, s bizonyosan teljes erőfeszítéssel meg fogják az átjövotelt legalább egyszer kísérteni.

Ezt az éj beálltaig meg kell akadályoznunk: akkor a sötétségben a legvégső erőmegfeszítést is megteszszük az őrmester leánya megmentésére.

Minden jó volna, Utmutató, csak te a partra jöhetnél! Bizol-e magadban, hogy száraz fegyverrel érnéd el a partot, ha sajkánk birtokodban volna?

Tud a sas repülni? — kérdé viszont Utmutató, miközben szívélyesen kaczagott. — De hogy kapnám a sajkát ide? Neked nem szabad a viznek kitenni magadat, miután a mint látom, a gonoszok ismét körülöttünk forognak.

Megtörténhetik az a nélkül is, hogy vésznek tegyem ki magamat. Cap felment a sajkáért, s egy ágat vet a folyamba, hogy megkisértse az árt. Lásd, amott uszik már! A mint jól ide ér, csak karodat kell kinyujtani, s a hajó azonnal követni fog.

Az uszó ág közelébb jött, s az ár növekedő gyorsaságával sietett az is, s azután hirtelen lefelé siklott Utmutató felé, ki azt megragadván, diadalmasan tartá föl, Cap észrevette a jelt, s a sajkát is átengedé az árnak, mely azt egyenesen Utmutatóhoz hajtá. Ez föltartóztatá, s puskája s vadásztáskájával együtt beleugrott, egyet lökött rajta, s kevés pillanat mulva, a biztos partra érkezett. A csolnak biztosságba téteték, s a két jó barát szívesen szoritott kezet.

Most majd meglátjuk Gáspár, e gazok egyike bátorkodik-e a vizre jönni — mondá nevetve Utmutató, miközben vadölőjét fölemelé.

Amott jönnek már — viszonzá Gáspár, miközben a tulsó part felé mutatott.

Valóban, valóban! — mondá Utmutató egészen meglepetve. — Három gaz épen most lépett

esolnakba. Azt kell hinnök, hogy megsöktünk innen, különben nem bátorzkodnának ily közel jöni vadölömhöz.

Az irokézek csakugyan azt képzélek, hogy Utmutató barátáival megsökék, s azért készöltek elérni az átelleni partot. Hárman szálltak közölök sajkára. Kettő letérdelt a hajó elejénél, hogy minden perczen készen tarthassa fegyverét, s a harmadik hátul állt s az evezést kezelte. Pompásan érté mesterségét, mert folytonos és hosszú evezőcsapásaira ugy repült a vizen a könnyü jármü, mint a madár a légen.

Tüzeljek ? kérdé Gáspár remegve a csata megkezdésének vágyától.

Még nem, fiu — viszonzá Utmutató susogva. — Még nem! Csak hárman vannak, s így nyugodtan bevárhatjuk, mig a partig jönek, hogy a sajkát ismét visszanyerhessük.

Hát Mari ?

Ne aggodjál rajta ! Ö, mint mondod, jól el van rejtve, és —

Utmutató megállt beszédében, mert e perczen puskadurranás hatott fülébe. A sajka csillagában levő indián felugrék, s evezőjével együtt a vizbe zuhant. Könnyü füstfellegecske hempergett a folyam keleti partja bokrainál, s csöndesen eltűnt a tiszta kék légen.

Ez a nagy Kigyó sziszegése volt! — mondá ujjongva Utmutató. Igen, igen, hő és bátor sziv dobog a delawar keblében. Bár igen sajuálom, hogy

a dologba vegyült, de helyzetünket nem ismerve, jobban nem cselekedhetett volna!

Mig Utmutató így engedett tért érzéseinek, a vezetőjétől megfosztott sajka az árszoros ragadó hullámai közé sodortatott. A bennlevő gyámoltalan két irokéz vadul tekintett körül, a nélkül, hogy az elem hatalmának legevésbé ellenállni képesek lettek volna. Nehány pillanat alatt a sajka egy sziklához csapódok, fölfordult és a két harczost a vízbe sujtá. A csolnak az ár közepén függve maradt egy sziklán, a két indián azonban gázolva és úszva biztos partjuk felé tért vissza, melyet fegyvereik elvesztését kivéve szerencsésen el is értek.

Most már ideje hű frigyesünk, Chingachgook után nézni — mondá Utmutató, miközben puskáját lövésrekészen fogta vállához. — Nézd, nézd, oly igazán, minthogy szegény gyarló ember vagyok, ama gaznép egyike a part felé csuszik! Várj csak kissé!

Gáspár éles szemei azonnal fölfedezék, kit ért Utmutató. Az ellenség egyik fiatal harczosa volt, ki szerette volna magát kitüntetni, s így titkon azon rejtekhely felé vonult, hol Chingachgook volt elbujva. Már oly állásra tett szert, honnan a delawart jól látta, mitüzelési készülődéséből kitünt világosan, habár Utmutató nem birta barátját fölfedezni.

A bátor vadász leereszté puskáját, miközben szemeit le nem vette az ellenséges ifju harczosról.

A nagy Kigyónak különös ört állva, ott kell valahol lennie, miután ily vérszomjas fiatal semmirekellő oly közel juthat hozzá, — mormogá magában. — Nézd csak, e lappangó gaz épen most készül legrégibb, jobb s megpróbáltabb barátom fejbőrére szert tenni.

Utmutató egyszerre megszakitá beszédét, hosszú puskáját gyorsan fölemelvén, s csodálatra méltó gyorsaság- és biztosságal célzott és tüzelt. Az átelleni irokéz azonnal összerogyott, s puskája, melylyel az imént Chingachgookra célzott, ártalmatlanul sült el a légbé.

A lappangó féreg nem akarta különben — mormogá Utmutató fegyverét leeresztve s ismét megtöltve, — azután Chingachgook és én együtt harczoltunk fiatal korunktól fogva, s ily esztelen gaz azt képzelé, tétlenül fogom nézni, hogy legjobb barátomat valamely lesből lelőjjék. — A bolond!

Nézd csak Utmutató — szakitá meg magánbeszédét Gáspár — mi uszik amott partunk felé? Kutya vagy szarvas?

Egyik sem, hanem ember, indián — viszonzá Utmutató, miután a kijelölt tárgyat éles tekintettel szemlélte.

Valamit tol maga előtt s feje úszó lombhoz hasonlít — mondá Gáspár.

Úgy van úgy, valami indián ördögösség lesz fiam, de a mi keresztény becsületességünk minden ravaszságait meg fogja szégyeníteni.

Midőn az indián csöndesen közelite, az szemlélők vélekedése kezdett zavarodni, mig végre, midőn az úszó kétharmadát maga mögött hagyta az árszéles-ségnek, a valóság egész tisztán állt előttök.

Oly igaz, minthogy élek, ez a nagy Kigyó! — mondá Utmutató, s gyönyörében barátja jó gondolata felett oly édesen kaczagott, hogy szemeibe könnyek szöktek. — Lombokat kötött feje köré, hogy elrejtsék őt, s a puskaportartót felfüggeszté egy kis ágra. A puska a törzsön fekszik, melyet maga előtt hajt, s azért jó át, hogy barátaival egyesüljön. Ó az idő, az az idő, mikor együtt tettünk ily bohóságokat, még nem olyan nagyon régen volt.

De ez még sem a nagy Kigyó — szakitá meg őt Gáspár. — Egyetlen vonását sem fődözhetem föl, melyre emlékezném.

Mit vonás! Ki fogja egy indián vonásait nézni! A festés az fiu, mely itt beszél, melyet delawaron kívül senki más nem viselhet, de most im, szemeit is láthatod, a vitéz főnök szemeit. Hanem Gáspár, bármi vadul villámlanak is eszemek a csatában, s bármi fényesen tündökölnék most a levelek mögött, — mégis láttam azokat könnyezni is, mint a felhőkből az esőcseppek, és ezt nem oly igen sok idő előtt. Igen, igen, e vörös bőr alatt hű és lágy sziv dobog, habár tehetségei különböznek is a miéinktől.

Abban senki sem kétkedik, ki a főnököt ismeri — viszonzá Gáspár.

Ugy van, de én tudom azt — mondá büszkén Utmutató; — örömben s fájdalomban társa voltam, s mindig hü és becsületes embernek ismerem. De ne szóljunk róla! Ő tudja, hogy szeretem, s hogy háta mögött jót beszélek róla, s többre nincs szükség!

A nagy Kigyó elérte társaihoz egészen közel a partot, felmászék, lerázta magáról kutya-módra a vizet, s így szólt szokása szerint: „Hugh!“ Utmutató megindító bensőséggel üdvözlé őt.

Bölcsen volt-e az téve Chingachgook, hogy egy magad egy csomó mingó ellenében kitteded? -- kérdé szemrehányó de gyöngéd részvét hangján. — Vadölöm kétségtelenül csak ritkán téveszt, de az Oswego széles, s én a gazból alig láttam többet feje és vállainál. Ezt meg kellett volna gondolnod főnök!

Chingachgook mohikán főnök, s csatán csak ellenségeire gondol.

Igen, hiszen azt tudom, miután ismerem tehetségeidet — viszonzá Utmutató. — De az eszély épen úgy illik a harczoshoz, mint a vitézség, s ha ez irokéz ördögök nem barátaikra figyeltek volna a vízben, akkor ugyancsak sok bajt okozhattak volna neked.

Chingachgook néhány érthetlen szót mormogott. Azután elhagyta egyszerre barátját, megfordult, a folyamhoz sietett, s ismét leszállt a vízbe. Gáspár e mozdulatot rejthetlen bámulással kíséré.

Mit akar a delawar? — kérdé. — Csak nem akar ismét a tulsó partra visszatérni?

Nem, nem, azt nem! — viszonzá Utmutató. — Tudod Gáspár, hogy Chingachgook indián főnök, s így neki is megvannak indián tulajdonságai. Látod, azon irokéz teteme felé uszik, kit az imént leterített, s ki most ama sziklán függ. A dicsőségért uszik oda, vagyis, hogy a fejbőrt biztosítsa magának.

De az Istenért, hiszen a legnagyobb vésznek teszi ki magát! — mondá az ifju aggódva.

Az igaz, de ő nem ügyel a veszélyre, ha bátor tettet kell véghez vinni.

Most az irokézek közt irtóztató kiáltás lőn hallható, melyet azonnal puskáik éles ropogása követett. Az ellenség azon fáradozék, hogy e delawárt visszaüzze áldozatától, s úgy neki tüzesedtek a mellett, hogy tizen-tizenketten még a vízbe is rohantak, s csaknem száz lábnyira tolokodtak előre a tajtékzó árban. Chingachgook azonban nem engedé magát háborittatni, s föladatát hosszú gyakorlat nyugalmával s ügyességével végzé be. Azután fölemelé magasan a légbé véres diadal-jelét, s messze hangzó irtóztató hangon hallatá népe csatakiáltását. Az irokézek dühösen viszonzák a kiáltást, s a hallgató erdő remegett néhány perczen át a fellázadt szenvedélyek irtóztató hangjaitól.

E közben a delawar ismét nyugodtan felmászott a partra, társaira diadalmas pillantást vetett, s azután mélyebben vonult a bokrozat közé,

hogy szegényes karton öltözetét összeigazgassa, s puskáját megtöltse.

Gáspár, most menj le Cap mesterhez, s szólítsd föl, egyesüljön velünk — mondá Utmutató. — Tanácsot kell tartanunk, s csak kevés időnk van rá, minthogy e gaz mingók elég hamar ismét bajt fognak okozni.

Gáspár szót fogadott, s kevés percz alatt együtt voltak mind a négyen, hogy legközelebbi teendőik felett tanácskozzanak.

E közben a nap végéhez közelite, s a szürkület, melyre nem sokára a mély és sötét éj következik, beállott. E kedvező körülményre építé Utmutató reményeit; mert habár nem üzött is el minden vést a sötétség, mégis kedvezett utjoknak, miután elrejté mozdulataikat az ellenség elől.

Barátim és férfiak — szólta Utmutató komolyan — a percz jelen van, melyben tervünket el kell készitenünk. Egy óra alatt oly sötétek lesznek itt az erdők, mint éjfélkor, s ha valaha el akarjuk érni az őrséget, annak csak sötétben lehet történni. Mi a te véleményed Cap mester?

Azt hiszem, semmi jobbat nem tehetünk, mint ha ismét sajkára szállunk, s oly gyorsan nyomolunk a várda felé, a mint csak a víz és a szél engedik.

S mit mondasz te Gáspár? — kérdé ettől Utmutató.

Egy véleményen vagyok Cap mesterrel -- viszonzá a fiatal ember. — Ha a nagy Kigyó és

én a vízbe uszva, elfoghatjuk a másik sajkát is, akkor legbiztosabb utunk vizen lesz.

Igen, igen — ha! — És még is megtehető volna, ha kissé jobban elsötétedett! — Mondd Gáspár, kész vagy e merényre?

Mindenre kész vagyok, mi Marinak előnyére válik — viszonzá Gáspár.

Jól van, ugy hát a nagy Kigyó segélyedre lesz, s a mingó ördögök egy módtól legalább meg lesznek fosztva, mely által rosztat és kárt okozhatnak.

A mint e fontos ponttal tisztába jöttek, azonnal szükséges készületek tétettek a kivitelre. Midőn az est árnyai sűrűn szálltak a rengetegre, s oly sötétlőn, hogy a tulsó parton semmit megkülönböztetni nem lehetett, minden készen vala a bátor merényhez. Miközben Gáspár és Chingachgook csak késekkel s a delawar tomahawkjával fegyverkezve az árban usztak, s a legnagyobb vigyázattal igyekeztek mozdulataikat rejteni, Utmutató elővezette Marit rejtekéből, s vele és Cappal azon helyet keresé től, hol a sajka állott, s mindnyájan elfoglalva előbbi helyeiket belészálltak. Utmutató a kormánynál állt, s szilárdan fogódzék egy bokorba, hogy az ár el ne ragadhassa a csolnakot. Így mult a legfeszültebb figyelem néhány pillanata, mialatt barátai bátor merénye következésére vártak.

A két kalandor e közben a mély és ragadóvizen uszék, s szerencsésen eljutának az árszoroshoz, hol a sekély viz a gázolásra módot nyújtott nekik.

Alig érezték a szilárd alapot lábaik alatt, midőn kezeiket összefogva, csöndesen s nagy elővigyázattal azon irány felé gázoltak, hol a hajót találni reménylék. Gáspár e mellett egészen a delawar ösztöne által engedé vezetetni magát, miután a mély sötétségben a szem mit sem használt. Lehetetlen vala csak három lépésnyire is látni, s midőn a két bátor férfi az ár közepén gondolá lenni magát, a partok csak mint sötét tömegek valának kivehetők, melynek körrajza csak gyöngén vala kivehető a kiálló facsucsok által. Nehányszor kénytelenek voltak vándoraink az irányt változtatni, minthogy váratlanul a mély vízbe jutottak, mert azt tudták, hogy a sajka az árszoros legsekélyebb helyén akadt fön.

Mintegy negyedóráig tapogattak már a vízben, s keresésük tárgyához még sem látszának közelébb jutni mint kezdetben voltak. Gáspár türelmetlenné lön, s a delawar azt akarta már vele közölni, hogy jobb volna visszatérniök a partra, hogy onnan új kísérletet tegyenek, midőn egyszerre egy idegen férfi alak mozgott mellettök a vízben, s a delawar azonnal kitalálta, hogy az irokézeknek az övékhez hasonló szándékuk van.

Mingó! — susogá azonnal Gáspár fülébe. — A nagy Kigyó meg fogja fivérének mutatni, mi a ravaszság!

A fiatal észrevette az idegen alakot, s a rémitő valóság felvillant az ő lelkében is. Annak szükségét is azonnal belátta, hogy e vészteljes helyzetben tökéletesen a delawar vezetésére kell magát

hagynia, s igenlőleg felelt, midőn Chingachgook arra szólítá föl, hagyna mindent az ő ravaszságára.

Hugh! — mondá az idegen indián — Hugh! A sajkát megtaláltam, de senki sincs itt, ki nekem segítene. Jertek, szabadítsuk el a sziklától.

Megyünk! — viszonzá Chingachgook, az irokézek nyelvén. — Vezess, mi követünk.

Az idegen követé e felszólítást, s elleneit egyenesen a sajkához vezette, hova kevés pillanat alatt elértek. Ő egyik végéhez, Chingachgook a közepére s a másikhoz Gáspár állt.

Emeljétek! — parancsolá az irokéz; s azon nal levéteték a csolnak a szikláról, s megszabadítottván a belé tolult víztől, illő helyzetben tétették le. Mindhárman szorosán tarták, hogy az ár magával ne ragadhassa, s az irokéz azonnal a keleti part felé tartott, hol reá barátai vártak.

Miután Chingachgook és Gáspár azon körülményből, hogy megjelenésök épen nem tűnt föl az indiánok előtt, kitalálhatták, hogy az árszorosban még több irokéznek is kell lennie, mélyen érzék a legnagyobb elővigyázat szükségét. De félelmet nem ismertek, s még bátrabb merényre is készek leendének, hogy a menekvéshez oly nagyon szükséges sajkához juthassanak.

E közben az irokéz, ki a csolnakot vezette, csöndesen haladt előre a vizen, s magával vitte ellenséges társait is. Egyszer Chingachgook már föl emelé tomahawkját, hogy gyanutlan ellensége koponyájára sujtsa; de a valószínűség, hogy az indián

halálkiáltása valószínűleg annak minden czimboráját nyakukra hozná, arra birta az elővigyázó főnököt, hogy fölhagyott szándékával. Csakhamar megbánta azonban határozatlanságát, miután magát egyszerre még négy más irokéztől látta körülvéve, kik szintén a sajka után ólálkodtak.

Azonnal megállíták a vadak a csolnakot, s Chingachgook néhány pillanatra nem csekély zavarban volt. Néhány szó váltása után az irokézek egyesült erővel tolták a sajkát saját partjuk felé, s csakhamar elérék a keleti járviz szélét, hol, mint a nyugati oldalon, sokkal mélyebb volt a víz, semhogy gázolni lehetne benne. Itt kissé megálltak, mint-hogy el kelle határozni, mi módon vitessék partra a sajka.

E pillanatban Gáspár sokkal jobban ki volt téve a fölfedezettetésnek mint bár mikor, habár állása a csolnak hátulsó részénél valamennyire elvonta őt szem elől. Még veszélyesben állt a dolog Chingachgookkal, ki betüszierint leghalálosb ellenei közé került, s alig mozdulhatott a nélkül, hogy valamelyiket ne érintené. Mindamellett nyugodtan viselé magát, habár minden érzéke éber vala, s minden perczben kész vala megszökni, vagy alkalmas pillanatban elhátározó lépést tenni. A fölfedezettetés veszélyét csak az mérséklé, hogy nem fordult meg, s így arcza a mögötte állók előtt rejtve maradt. Egész rendíthetetlen nyugalmával a legbátrabb főnöknek várta a pillanatot, melyben a dolog tette kerülhet.

Menjen valamennyi fiatal emberem a partra a fegyverekért, azon kettő kivételével, kik a sajka két végénél vannak — szolt végre az ujon érkezett indiánok egyike, ki az irokézek egyik főnökének látszék.

Az indiánok engedelmeskedtek, s Gáspárt ott hagyák a csillagnál, s azon irokézt, ki a csolnakot megtalálá, s ki a könnyü jármü elejénél maradt. Chingachgook oly mélyen alámerült a vízbe, hogy felfedeztetés nélkül elhaladhatott a többi mellett. A víz locsogása csakhamar hirdeté, hogy a többi uszáshoz kezdett s gyorsan távozék. Amint ezt a delawar észrevette, ismét felmerült, s előbbi állását véve föl, a cselekvés pillanatára gondolt.

Miután Chingachgook tudta, hogy mögötte az árban még több indián is van, sokkal gyakoroltabb harczos volt, minthogy hasztalanul veszélyes merényhez fogjon, s így nyugodtan engedé az indiánt a hajó elejénél a víz mélyébe menni, s mind hárman keleti irányban usztak előre. A helyett azonban, hogy a sajkát keresztbe segitnék a gyors ár fölé hajtani, a delawar és Gáspár oly módon usztak, mely minden előmenetelt akadályozott, keresztbe az áron. Oly lassauként s elővigyázattal történt azonban e dolog, hogy az irokéz a sajka elejénél azt képzelé, csak az ár hatalmával kell küzdenie, s a csolnak folytonosan lefelé hajtatik, mignem az árszoros lábánál a csöndesebb vízre jutott. Csak itt kezdett gyanakodni a vad, megfor-

dult, s azonnal látá, hogy hasztalan erőlködéseinek okát társai fáradozásiban kell keresnie.

A nélkül, hogy félelmet mutatna, a vizen át egy gyors ugrással Chingachgook torkánál termett, s most a két indián két tigris dühével támadá meg egymást. A sötét homályában, s oly elem- ben úszva, melynek halálos viadalra nézve veszélyesnek kelle lennie, mindent feledni látszának, csak véres gyűlölségöket s azon kölcsönös törekvést nem, hogy győzelmet arassanak egymás felett

Gáspár most már teljesen hatalmában látta a csolnakot, mégis első gondolata az volt az ifjunak, hogy Chingachgook segélyére siessen. De azután eszébe jutott, mily szükséges a sajkát biztosságba helyezni, s elkezdé azt oly gyorsan mint csak lehet, a nyugati part felé hajtani. Szerencsésen el is érte azt, s keresés után föltalálta a hátra hagyott társaságot, s közlé velök mily helyzetben s mily veszélyes harczban kellett a delawart elhagynia.

Nyilatkozására mély hallgatás következett, s mindenki feszülve figyelt az éjbe, hogy talán valamit hall, mi némi felvilágosítást nyujt az iszonyu csata felől. De semmit nem lehetett hallani csak a folyam zugó moraját, s még az ellenség is a túlparton halálos csendben hallgatott.

Gáspár — susogá végre Utmutató nyugodt, de kissé búskomoly s nyomott hangon. — Gáspár, vedd az evezőt, s kövess sajkáddal. Itt nem tanácsos tovább is időzni.

De a nagy Kigyó?

A nagy Kigyó Isten kezében van, s a Mindenható tetszése szerint élni vagy halni fog. Segíteni nem tudunk neki, s nagyon sokat veszélyeztetnénk, ha itt tétlenül jajgatnánk. A sötétség nagybecsű s ezt föl kell használnunk.

Hangos, hosszan tartó, irtoztató kiáltás hangzott át a túlpartról s megszakítá Utmutató szavait.

Mit jelent e zaj, barátom? — kérde Cap egészen leverten. — Hiszen ez úgy hangzik, mintha ördögök orditoznának, nem keresztény emberi torok hangjai.

E kiáltás — viszonzá mély sohajjal s szomorúan az Utmutató — e kiáltás örömet jelent, diadal-ujjongást. Semmi kétségem nincs többé, hogy a nagy Kigyó élve vagy halva a vérszomjas mingók kezeibe került!

• És mi! — szólt Gáspár megbánással, jól érezve hogy e szerencsétlenséget elhárithatta volna, ha nem mozdul társa oldala mellől.

Mi nem használhatunk a főnöknek fiú, s azért mennünk kell innen.

A nélkül, hogy szabadítását megkisérlenénk? A nélkül, hogy tudnánk, él-e vagy meghalt?

Igen, igen, Gáspárnak igaza van — mondá Mari tartózkodva. — Itt maradok, s mindaddig nem megyek innen, míg nem tudom, mi sors érte barátunkat.

Utmutató, ez józan beszédnek látszik, s én is unokahugommal tartok — mondá Cap gondolkozón. — Egy becsületes tengerész soha nem hagyja

el társát szükségében, s örvendek, hogy ily helyes nézetekkel találkozom az édesvizi nép között is.

El veletek s beszédeitekkel — szakítá őt meg hevesen Utmutató, miközben a csolnakot az árba szoritá. — Ti nem vagytok képesek a veszélyt felfogni, s azért nem félitek. De az őrmester leányát meg kell mentennük, s ha életetek kedves, igyekezzetek az őrséget elérni s bizzátok sorsára a delawart. Ó, ó! A szarvas, mely nagyon gyakran jár sőt nyalni, végre találkozik a vadászszal.

Mindnyájan bezálltak ezután ellenmondás nélkül a készen álló csolnakokba, melyek Utmutató és Gáspár által vezetve, gyorsan s csöndesen sikamlának le az árba. Köröskörül minden nyugodt és zajtalan volt; csak a természet szólott ezer nyelvével a sötét erdei éj beszédes nyelvén. A lég sóhajtott a fák közt; a viz gyűrűzött és pezsgett a part mentén, s imitt-amott egy-egy száraz ág recsegett, vagy egy törzs ropogott a vadonban. Egyszer Utmutató távoli farkas üvöltést vélt hallani; de a hang oly határozatlan s kétséges vala, hogy jelentésére nézve bizonytalan maradt.

Egy óra mulhaték el, mely alatt a társaság a sajkákban csöndesen beszélgetett, midőn Utmutató egyszerre csak fölemelte kezét, s h. Ulgatást parancsolt.

Férfi lépteket hallék a parton — susogá.

Hogyan? Hát fegyvereikkel átjöhetnek volna sajka nélkül az irókézek? — kérdé halkan Gáspár.

A delawar lehet! — viszonzá Utmutató. — Talán követett bennünket lefelé a parton, miután tudta, hol találhat, s én mindenesetre közelebb vonulok a parthoz körülnézni.

Bocsáss engem! — susogá Gáspár. — Én elhagytam a delawart szükségében, s mindenre kész vagyok, hogy segíthessek rajta.

Am legyen, ez jó érzés, s nem akarlak követésében akadályoztatni — viszonzá Utmutató. — Menj hát fiu! De halkan forgasd eveződet, s bizonytalanért semmi esetre ne bátorkodjál a partra.

Gáspár gyorsan eltűnt a sötétben, míg a másik sajka csendesen siklott lefelé az áron. Senki nem beszélt, senki nem engedett egy hangot sem ajkára jönni, hogy a legcsekélyebb nesz is áthallassék a partról. De még mind csak az előbbi ünnepélyes s magasztos csend uralkodék köröskörül, s tiz percz a nélkül mult el, hogy legkisebb jele észrevehető lett volna valamely következménynek. Végre száraz ágak halk recsegését lehetett hallani, s úgy tetszék Utmutatónak, mintha tompított hangokat hallana.

Talán tévedek — mondá elnyomott izgatottsággal — talán tévedek, de azt hiszem, e hangok a delawar hangjához hasonlitanak.

Valamit látok a vizen! — susogá Mari, miközben szemeivel áthatni igyekvék a sötétségen.

Igen, igen, ez a sajka — viszonzá Utmutató

megkönnyülve. — Mindennek jól kell mennie, különben hallottunk volna valamit a fiuról.

A következő pillanatban a két sajka ismét egymás mellett haladt s Gáspár alakja tisztán látható volt sajkája csillagában. A hajó elején egy másik férfi ült, s Utmutató régi hű társát, a delawart ismeré fel benne.

Chingachgook — testvérem, — mondá remegő hangon, mely örvendő érzelmei teljes hatalmát elárulá — Mohikánok főnöke, szívem el van ragadtatva. Gyakran voltunk együtt a véres csatákban, de attól tarték, hogy az soha többé nem fog történni!

Hugh! — mondá Chingachgook. — A mingók asszonyok! Három fejbőr függ övemen. Ők nem képesek a delawarok nagy Kigyóját eltalálni. Sziveikben nincs vér, s gondolataik visszautaznak a nagy tó vizein!

Te köztük voltál, főnök? Mi történt a harczossal, ki a folyamban volt?

Hallá változott, s csontjai lenn feküsznek az ángolnák között. Késem eltalálta őt. Hadd vessék utána ki fivérei a horogszakállt! Utmutató, én megoldvastam az ellenséget s megérintém puskáikat.

Ó, mi vakmerőség — mondá Utmutató angol nyelven, társaihoz. — A vakmerő főnök a mingók között volt, s elhozta egész történetüket. Szólj, Chingachgook, hogy kalandodat elbeszélhessem barátimnak.

A mohikán e felszólításra elbeszélte komolyan s nyugodtan a leglényegesebbet mindabból, mi az alatt történt, míg a folyamban ellenségével küzdött. A mint a rettentő viaskodás után mint győző került felül, a keleti part felé úszott, vigyázva szállt ki a vízből, s a sötétség oltalmában egyenesen az írókézek között folytatta utját. Egyszer megszólították, de Nyilhegynek adván ki magát, minden további kérdezgetéstől ment maradt. Az ellenség beszélgetéseiből csakhamar tisztán látta, hogy Máriás nagybátyjára ólálkodtak, kiknek sokkal magasabb állást tulajdonítanak, mint melylyel valóban bírtak. Azt is megtudta, hogy Nyilhegy árulójuk, habár e vezető érdemlett jutalmát szolgálataiért még nem kapta meg.

Utmutató átfordítá ez értesítést angolra, s azonnal kijelenté társainak, hogy ideje, minden erejüket összeszedve, tovább sietniök, mielőtt az írókézek magukhoz jönnek zavarukból.

Már nem vagyunk messze az őrségtől, s csak egy árszoroson kell áthaladnunk — tevé hozzá, — s ha itt találkoznánk is egy csapat vaddal, e sűrű sötétségben nem sokat árthatnak. Gáspár, vedd Marit csolnakodba, miután tudjuk, hogy te jobban ismered nálam az árszorost, s azután kormányozzunk előre Isten nevében.

E rendelet betölteték; Mari és Chingachgook helyet cseréltek, s e előre siklának a sajkák a setéségen át. A beszélgetés most megszűnt, s a rettegett árszoros közeledése mindenkire aggasztó hatást

gyakorolt. Csakhamar hallható lön a lerohanó viz zúgása, s különösen Capnak minden bátorságát össze kellett szednie, hogy nyugodtan ülhessen helyén, minthogy a benyomás még nem törlődék el, melyet az első vizesés képzelő tehetségére gyakorolt. Félelme azonban, ha nem is volt alaptalan, mindazáltal tulságos vala, miután az Oswegó árszorosai sokkal kevésbé veszélyesek, mint viz-zuhatagai.

Mari sem volt aggodalom nélkül; de kísérője nyájas biztatásaira csakhamar megnyugvék, ki kérte őt, tartózkodjék szilárdan a sajkához, s különben bizza magát félelem és aggodalom nélkül Istenre s az ő karjára.

A gyors ár most megragadá Gáspár sajkáját, s ragadó gyorsasággal sodrá előre. Mari néhány perczig semmi mást sem látott köröskörül, mint a ragyogó tajték ömléseit, s nem hallott egyebet, mint a fölgerjedt viz zúgását. Húszszor látszék a könnyü sajka az omló hullámok által elnyeletni, de mindig tova siklék; Gáspár erős és ügyes karjai által vezetve, sértetlenül a fenyegető vész között és csakhamar a nyugodt és biztos járvizre jutott az, a veszélyes szorost messze maga mögött hagyva.

Minden vészen túl vagyunk, Mari — mondá az ifju hajós örömmel s még ma estve atyád karjai között lélsz.

Hála Istennek! szólt felsóhajtva Mari, — de hol vannak barátaink?

Gáspár körültekintett, s azonnal észrevette a

másik csolnakot, de üresen s fölfelé irányzott gerinczczel. A hullámok által felfordittaték az, s őrsége úszva és gázolva igyekvék a közel partot elérni mi sikerült is, és Utmutató oda kiáltott Gáspárnak folytassa utját nyugodtan, míg ő kísérőivel szárazon kísérti meg, hogy a várdához jussanak. Gáspár engedelmeskedék, s rövid hajózás után sajkája a kis erősség alatt állott. Kiáltására megnyilt a kapu, s kevés percz alatt Mari apja karjai közt volt, ki örömkönyekkel üdvözlé a véstől szerencsésen megszabadult kedves gyermekét.

Harmadik fejezet.

Alig örvendett Mari nyolcz napig apja társágának, midőn ezt egy reggel az oswegói várda parancsnoka, Lundie Duncan őrnagy magához hívatta.

Őrmester, — mondá a parancsnok — mint már hirül adaték, a jövő hónapra az Ezerszigetre fog ön küldetni. Önön a sor, hogy az őrséget felváltsa s habár szállásmesterünk. Muir hadnagy, ohajtja is ön helyét ezuttal betölteni, abból semmi sem lehet, hogy kívánata teljesülhessen. Ha kísérni akarja önt, azt megteheti mint önkéntes. Kiválasztotta már embereit?

Minden készen van, nagyságos uram — vizsonzá katonai rövidséggel az őrmester.

Jól van akkor holnap után, ha nem holnap

éjjel még, indulni kell. A legénység nagyon kívánja, hogy fölváltsák.

Ugy mondja Western Gáspár is, oly férfi, kire az ember nyugton rábízhatja magát.

Western Gáspár, kit Édesviz Gáspárnak is hívnak? E fiatal ember is kísérni fogja önt?

Nagyságos uram, ő kormányozza hajónkat, a „Felhőt“, melyen utunkat tenni fogjuk.

Igaz; de én azt hittem, hogy sógorát, Capot fogja ön magával vinni, miután a tengerész bizonyosan szívesen szállna egyszer friss vízre is.

Mindenesetre szándékom volt magammal vinni, de ő is csak, mint Muir hadnagy, önkéntesként fog jöni. Gáspár sokkal különb ember, semhogy szabad lenne tőle a kormányt ok nélkül elvenni, s aztán attól is tartok, hogy sógorom sokkal inkább megveti a friss vizet, semmint rajta hasznos szolgálatot tehetne.

Jól van, őrmester! Mindezt egészen ön ítéletére bízom. Magával viszi ön Utmutatót is?

Igen, nagyságod engedelmével. Neki és Chingachgooknak hiszem sok dolguk lesz.

S én meg vagyok győződve, hogy önnek igaza van. No's őrmester én sok szerencsét kívánok e vállalathoz. Ne feledje ön, hogy az állomásnak, ha ön seregosztálya visszavonul, s egészségben visszatér közénk, hogy akkor az állomásnak szétdúlva, s elhagyottnak kell lennie. Isten legyen önnel barátom!

Dunhan őrmester tisztelgett, hirtelen megfor-

dult, s épen ki akart menni, midőn az őrnagy visszaszólítá őt.

Elfeledtem mondani, őrmester, az ifjabb tisztek megkértek, hogy célba lövő versenyt tarthassanak. A holnapi napra határoztam s minden ember részt vehet benne. A jutalmak: egy ezüsttel kivert puskaporszaru, egy bőr puskaportok, s egy selyem hölgykalap, melyet a győző tetszése szerint ajándékozhat udvariassága bizonyítékául.

Igen jól van, nagyságos uram! Szabad Utmutatónak is részt venni a céllovásban?

Mindenesetre, ha kedve van. De mint az utóbbi időkben észrevettem, nem igen vesz részt az ilyes multságokban; — valószínűleg, mert meg van győződve saját legyőzhetlenségéről.

Igen, ugy van, Duncan őrnagy. A becsületes sziv jól tudja, hogy senki nem mérkőzhetik vele, s így örömétől nem akar senkit megfosztani.

Nos, ez esetben cselekedjék saját tetszése szerint. Isten önnel, Dunhan őrmester.

Ezzel a párbeszéd bevégeződék, s az őrmester visszavonult tiszteletteljes köszöntés után, hogy Utmutató barátját felszólítsa, venne ő is részt a következő nap fegyvergyakorlataiban.

Szabad tért választának ki a multságához, mely meg volt nyesve s minden bokortól megtisztítva. Kissé nyugatnak feküdt a várdától közvetlenül a tó parton, s kellőleg biztosítva a vadak lehető támadása ellen.

A céltávolság száz rőfnyi lehet, s a cél

közönséges fehér táblából állott, melynek közepe fekete csillaggal, az ugynevezett ökörszemmel vala ellátva. Szabad kézzel kelle felé löni. A nézők, különösen a hölgyek számára, alacsony deszkaállvány vala készítve, közvetlenül a tó töltéseinél, s a díjak közelében függöttek egy karón. Az első sort három tisztné foglalá el leányaikkal, míg a második sorban Mari ült az altisztek leányai s feleségei között.

Alig foglaltak helyet a hölgyek, midőn Lunding őrnagy parancsot adott a mulatság megkezdésére. A legjobb nyolcz vagy tiz lövész azonnal a lövő állványra lépett, s elkezdenek egymás után tüzelni. A vadászok tisztekből s más emberekből álltak, minthogy senkinek sem volt szabad kizártni. Nehányan eltalálák a tábla középpontját, mások kevésbé löttek biztosan, a szerint, a mint az ügyesség vagy a szerencse kedvezett.

A czéllövés szabályai szerint senkinek sem volt szabad másodszor lönie, ki a czélt először elhibázta, s a térsegéd épen a szerencsés vadászok nevét jelenté, midőn Duncan őrnagy Muir szállásmester és Gáspár megjelentek a lóállványon, míg Utmutató kényelmesen jelent meg a téren, a nélkül, hogy hires és rettegett puskáját magával hozná. Duncan őrnagy azonnal előlépett, állást foglalt egy pillanatig czélezott és tüzelt. A golyó több hüvelyknyi távolságra repült el a kijelölt czél mellett.

Duncan őrnagy ki van zárva a további kísérletekből! — mondá azonnal a segéd oly biztos-

sággal, hogy az idősb tiszték azonnal látták, mi-ként e tévlövés előre ki volt csinálva, míg a fiatalabb urak s a közlegénység e szembetünő rész-rehajlatlanság által még inkább neki bátorodtak.

Most rajtad a sor Édesviz mester — mondá Muir hadnagy, a szállásmester. — Lőjj, ember! S ha nem találsz jobban mint az őrnagy, akkor azt állítom, hogy kezed csak az evezővel tud bánni!

Gáspár elpirult, de azonnal az állványra lépett, puskája csövét látszólag csekély gonddal, bal kezére ejtve, agyát gyorsan felemelé s pillanatnyi czélzás után tüzelt. A golyó pontosan az ökörszem központjába nyomult. Ez volt az eddigiek között a legjobb lövés, minthogy a többi mind csak a feketét érinté.

Jól volt, Gáspár mester, — mondá Muir. — E lövés vénebb fejnek s tapasztaltabb szemeknek is becsületére válnék. De azt még sem hiszem, hogy egy kis szerencse is ne játszott volna kézre, minthogy jól láttam, hogy a tüzelésnél, s puskád kezelésénél épen nem jártál el tudományosan. Most, hölgyeim, figyeljenek, mert én főgom a puskát úgy használni, a mint csak belátás mellett lehet.

Beszéde közben elkészíté magát tudományos kísérletére a szállásmester, azután betanult ékeskedéssel állást vőn, fölemelé puskáját csendesen, aztán ismét lebocsátotta, s ujolog fölemelvén, ismétlé e mozdulatokat, míg végre elsütötte.

Elhibázta! az egész táblát elhibázta! — mondá

ujjongva a mutató, ki nem nagy tetszést talált a szállásmester tudományosságában. — Az egész táblát elhibázta!

Az nem lehet! — Kiáltá haraggal Muir, oly arczczal, mely félig fölháborodástól, félig szégyentől égett. — Az nem lehet! — ismétlé -- mert soha életembe még oly ügyetlenségét el nem követtem.

Érje be vele, Muir — mondá Lundie őrnagy nevetve. — Tévesztett lövés volt, s önnek alkalmazkodni kell a szerencse szeszélyéhez.

Nem, nem őrnagy — jegyzé meg végre Utmutató, mi közben mosolygva előlépett; — a szállásmester, lassuságát kivéve, bizonyos távolságig épen nem rossz lövő, s én azt állítom, hogy golyója Gáspárét fedezé, mint azonnal látni fogjuk, ha a táblát megvizsgáltatjuk.

A tisztelet Utmutató ügyessége s szemei biztossága iránt oly nagy volt, hogy a nézők azonnal kételkedni kezdtek saját véleményökben, s többen rohantak a czéltáblához, hogy a tényállására nézve maguknak biztosságot szerezzenek. Csakugyan úgy találák, hogy a szállásmester golyója valóban a Gáspár által okozott lyukadáson ment keresztül, minthogy egyik golyót a másik fölött találák a czölöpön, melyhez a tábla erősítve volt.

Mindjárt mondtam, hölgyeim, hogy önök tanulni fognak lenni a befolyásnak, melyet a tudomány a lövés mesterségére gyakorolt — mondá

diadalmasan a szállásmester, miközben azon álvány felé ment, melyen a nők ültek. — A bölcsészet csak bölcsészet marad, s hasznos minden dologban. Szeretném látni, ki fog most rajtam túl tenni?

Ime, Utmutató lép elő, — viszonzá egyik századosné. — Ugy látszik, ő is meg akarja szerencsáját kísérteni, s ő biztosan talál, mint mindnyájan jól tudjuk.

Az ellen protestálok! — szólt Muir, miközben kiterjesztett karokkal az álláshoz sietett vissza. — Azt nem engedhetjük, őrnagy, hogy Utmutató vadölőjével részt vegyen e mulatságban!

A vadölő nyugalma nem fog háborítottatni, szállásmester — viszonzá Utmutató nevetve, — Gáspár puskáját fogom használni, mint ön látja, s az nem jobb, mint az öné.

E válaszszaal meg kelle a szállásmesternek elégednie, s minden szem Utmutatón függött, midőn az a megkivántató állást elfoglalta. Semmi szebbet nem lehetett látni, mint e kitünő erdész tartása vala, midőn bátor alakja fölemelkedék, s a fegyvert megkivántató helyzetbe hozta. Ő nem tartozott azok közé, kiket közönséges értelemben szép embereknek szoktak nevezni, de megjelenése bizalmat gerjeszte s tiszteletet parancsolt, s alakját tökéletesnek lehetett volna mondani, ha kissé húso-sabb, s nem lenne annyira sovány. Gondolatgyorsasággal célzott, s midőn a puskaapor-füst feje fölött lebegett, a puska agyát már a földön lehe-

tett látni, s míg keze annak csövére vala támasztva, becsületes arczát kedélyes s csöndes kaczagásra vonta el.

Ó, hó, Utmutató! — mondá Duncan őrnagy — csaknem azt merném állítani, hogy a czélt elhibáztad.

Ez merész állítás volna, őrnagy — viszonzá Utmutató biztosan, úgy van, úgy, igen merész állítás! Egyébiránt a puskát nem én töltém, s így nem mondhatom, mi volt benne; ha azonban meg volt töltve, akkor tapasztalni fogják önök, hogy az én golyóm Gáspárét s a szállásmesterét mélyebben behajtá, vagy ne nevezzenek többé Utmutatónak.

A kiáltás a czéltáblától ez állítás igazságát tanusítá.

De ez nem minden, épen nem minden, gyermekeim — mondá Utmutató, miközben csöndesen a hölgyek felé lépdelt. Ha a táblát csak legkevesebbé érintve találjátok, akkor vesztettem. A szállásmester golyója megsimítá a fát, — az enyémenek legparányibb módon sem volt szabad megérintenie.

Úgy van, Utmutató, egészen úgy! — szóló Muir, — golyóm oly szélessé tette a lyukadást, hogy az öné könnyen keresztül mehetett. Az nem valami nagy dolog, barátom!

Jó, jó, szállásmester; most azonban a szög következik, s majd meglátjuk, ki hajtja mélyebben a fába, én-e, vagy ön? Ha azonban a szöggel nem

elégszik meg ön, majd elválík akkor a dolog a burgonyánál.

Csak ne oly fennen, Utmutató! Hiszen csakhamar meg fogsz győződni, hogy nem valami zöld fiuval, vagy ujonczczal van dolgod, azt előre is mondhatom.

Azt jól tudom, s épen nem akarom önnek ügyességét kétségbe vonni, szállásmester. Ön már régen él a határnál, tud a fegyverrel bánni, s becsülésre méltó, éleslátású lövész. De mindamellett sem valóságos puskalövő ön. Nem akarok dicsekedni, — de valamely ember tehetségei, az ő tehetségei s a gondviseléssel daczolna, ki azokat megtagadni merné. Az őrmester leánya ítéljen ügyességünk felett, ha van önnek kedve magát ily illedelmes kis bíró ítéletének alávetni.

Jó, csak járjon ön saját esze után, Utmutató; legyen ítélőbirónk az őrmester leánya, s mindketten neki szenteljük a díjat, melyet egyikünk vagy másikunk bizonyosan megnyer.

A segéd felkiáltása végét szakítá a párbeszédnek, s Utmutató épen úgy, mint a szállásmester, visszatérték a löállványra, hol kevés percz alatt elkezdődött a második kísérlet. Egy közönséges vasszög, melynek feje be vala festve, könnyedén beütteté a czéltáblába, s a lövészeknek el kelle azt találniok, ha a további kísérletekre nézve nem akarák elveszteni lövésöket. Senki azok közül, kik az ökörszemét eltéveszték, nem bocsáttaték oda.

Mintegy hatan lehettek a vetélkedők, s a há-

rom első eltéveszté a szöget. Most a szállásmester lépett elő, ki miután szokott mozdulatait rendre megtette, annyiban a szerencse mégis pártját fogta, hogy golyója leszakított egy darabkát a szög fejéből, s azután mellette befuródék. Ez nem tekintették rendkívüli lövésnek, habár a lövést ismét a lajstromra segíté.

Nos, szállásmester, ön ugyan megmenté bőrét, mint a telepítvényeken szokták mondani — szólt nevetve Utmutató, — de mind a mellett igen soká tartana, oly kalapáccsal építeni, mely nem volna jobb az önénél. Ha Gáspár nem veszté el keze szilárdságát s szemei biztosságát, akkor majd megmutatja ő, mint kell eltalálni egy szöget, s azért vigyázz, hadnagy. Ha egyébiránt tanácsomat kívánja ön követni, ne helyezze magát a lövésnél oly katonás állásba. A lövés természetes tehetség, s így természetes s mesterkéletlen módon kell gyakoroltatnia.

Miközben Utmutató még beszélt, Gáspár tüzelt, s golyója eltalálá a szöget, melyet mintegy hüvelyknyire ütött a táblába.

Vegyétek ismét ki, fiuk — mondá Utmutató, mialatt elfoglalá állását. — Nem szükség ujat venni! Látom én ezt is, habár a szín lement róla, s a mit látok, azt el is találom száz rőfnyi távolságról, ha csak egy szunyogszem volna is. Beütötétek ismét?

A puska durrant; a golyó tova szállt, s a

szög feje betemettetik a fába, s belőn fedezve egy laposra nyomott ónnal.

Mondhatom, fiu, te naponként javulsz — szólt Gáspárhoz Utmutató, mintha saját lövése eredményére nem is gondolna. — Ha még teszesz néhány hadjáratot oldalam mellett, a határ legjobb lövészeinek össze kell magokat szedniök, ha utánad foglalnak állást. A szállásmester tűrhetön lö, de ő nem viszi tovább; neked ellenben van tehetséged s egykor bármely lövészszel versenyezhetsz.

Ohó! — mondá Muir. — Ön egy szögfej eltalálását tűrhető lövésnek mondja, habár az a tudomány tökéletességét bizonyítja! Ha a lövésnél szabad egy hajszályit hibázni, a találásnál még inkább szabad, Utmutató! Már ez az én nézetem!

Nyugodjék meg Muir — szólt Lundie őrnagy. — Hiszen ügyességét még egyszer bebizonyíthatja ön, és pedig a burgonya kísérletnél.

Muir hallgatott s hozzá készült az új versenyhez. A jeladás azonnal bekövetkezett s a szállásmester elfoglalá az állványt. A kísérlet nehéz volt. Egy nagy burgonyát vettek ugyanis elő, s átadták valakinek, ki a lö-állástól husz rőfnyire volt. E szónál „föl“ melyet a lövész ejte ki, a légbé hajittaték a burgonya, s a czélzó feladata volt, azt átfurni golyóval, mielőtt ismét a földet érintené.

Száz kísérlet közül egyetlen egyszer sikerült a szállásmesternek e nehéz mütét szerencsés kivitele, s a sikert épen azért csak vakon reménylő kísérleténél. A burgonya közönséges módon vette-

ték föl, a lövés eldőrdült, de a lövész csalódék reményében, mert a repülő cél érintetlenül esett le.

Jobbra fordulj! átestél szállásmester! — mondá Lundie szivélyesen kaczagva. — A becsület most már csak Gáspár és Utmutató között lebeg.

És mint fog a kísérlet végződni, őrnagy? — kérde az utóbbi. — Hozzá jöjjön még a két burgonya is, vagy el van a dolog végezve a központ — és héjával?

Központ és héjával, ha létezik valami észrevehető különbség — viszonzá az őrnagy; — ha nem, ugy a dupla lövésnek kell következnie.

Utmutató, ez irtóztató pillanat reám nézve! — susogá Gáspár, miközben csöndesen lépdelt az állvány felé.

Meglepetve pillanta Utmutató fiatal barátjára, s pillanatnyi türelemre kérve azután az őrnagyot, Gáspárt félrevezeté, ugy hogy senki nem hallhatá beszédöket.

Gáspár, te nagyon is szivedre látszol venni a dolgot, mondá a becsületes vadász, miközben szilárdan nézett az ifju szemei közé.

Igen, utmutató — viszonzá a fiatal ember — megvallom, érzéseim még soha ily fölgerjedt állapotban nem voltak.

Hát engem kívánnál kitolni, Gáspár? Engem, öreg, megpróbált, hü barátodat-e és ezt épen saját utamon? Fiu, lásd, a lövés az én tehetségem, és semmi közönséges kéz nem mérkőzhetik az enyémmel.

Azt tudom Utmutató, azt tudom, de — —

Mit, de? csak ki vele! Hiszen barátoddal beszélsz!

Hát, Utmutató, az igazat megvallva, — szeretném, én szeretném — Marinak a hölgykalapot ajándékozni!

Utmutató meglepetve tekintett az ifjura, s azután elgondolkozva, a földre.

Tehát arra van törekvésed irányozva! — mondá végre. — De Gáspár neked soha nem fog a dupla kísérlet sikerülni!

Igen, igen, azt tudom, s épen az kinoz!

Mi különös teremtmény is az ember! — mondá a becsületes vadász — oly dolgok miatt búsul, melyek nem az ő tehetségei, s a gondviselés jótéményivel könnyelműleg bánik! De nem tesz semmit, nem tesz semmit! — Foglald el az állást fiú, és halljad — a héját legalább meg kell golyomnak érintenie, különben soha többé nem mutatnám magamat az őrség előtt. Szedd össze hát magadat!

Utmutató, mindent el fogok követni, mintha életem függne tőle.

Gáspár előre ment, és Utmutató ismétlé: — Mi különös lény az ember! saját tehetségeit lenézve, másnak tehetsége után törekszik!

E közben a burgonya fölhajittaték; Gáspár tüzelt, s a rákövetkező kiáltás tanusítá, hogy a golyó közel furódék a központhoz, s hogy e lövés érvényesnek találtatott.

— Ez méltó vetélytársad, Utmutató! — szolt Duncan őrnagy örömmel, midőn a vadász foglalá el az állványt. — Reménylem, a dupla lövésnél még látunk egy pár jó lövést!

Mi csodálatos teremtmény a halandó ember! — ismétlé Utmutató mormogva, a nélkül, hogy az őrnagy szavaira ügyelne — Föl!

A burgonya repült, s a puska épen azon percben durrant, melyben a kis cél a légben megállni látszék. Utmutató szemlátomást nagy gonddal célzott, s annál nagyobb volt azok meglepetése, kik a burgonyát fölfogták.

Két lyukadás egy oldalon? — kérde az őrnagy.

A héja, a héja! — hangzék a válasz, — csak a héja van találva!

Ej, mi ez? — kérde az őrnagy. — Tehát Gáspár legyen a nap hőse, Utmutató?

A kalap az övé! — viszonzá fejszóvalva a vadász s nyugodtan hagyta el az állást. Miféle teremtmény a halandó ember! Saját tehetségével soha nincs megelégedve, s mindig azután vágyik, mit a gondviselés megtagadott tőle.

Miután Utmutató golyója nem furta át a burgonyát, csak héját sérté meg, a jutalomdíjat Gáspár nyerte el, ki azt örömsugárzó szemekkel nyújtá Marinak.

Köszönöm az adományt, Gáspár, — mondá Mari elpirulva. Emlékjele fog az maradni azon

vésznek, melyet az ön és Utmutató segélyével kikerültem.

Jól van, jól — kedves gyermek — szólt Utmutató. — Jer Gáspár, lássuk, mit tudnak a többiek mutatni.

A két barát visszavonult, de a mulatság vége kevés élvezetet nyújtott. Bár meglehetősen jól lőttek, de a leirt lövészek mutatványaihoz egyé sem vala hasonlítható, s így a vetélkedők csakhamar magukra maradtak. A hölgyek visszatértek az erősségbe, s épen Mari is haza akart menni, midőn Utmutató hozzálépett. A puskát, melylyel e napon lőtt, kezében tartá. Szemei nem voltak oly nyájasak, mint máskor, s bizonytalan és sötét kifejezést tanusítanak. Egyszerre csak, néhány jelentéktelen szó után élesen nézett a leányra, s így szólt:

Gáspár nyerte el a kalapot számodra, Mari, a nélkül, hogy valódi tehetségeit megerőltette volna különösen.

De mind a mellett jól viselte magát, Utmutató.

Igen, kétségtelenül, kétség nélkül! A golyó szépen átröpült a burgonyán, és senki nem tehetett volna többet, habár mások épen annyit tanusithattak volna.

De senki nem tanusított annyit! — viszonzá Mari oly élénkséggel, melyet a következő perczen megbánt, midőn a becsületes vadász szomorú tekintetén észre vette, hogy szavai által sértve érzi magát.

Az igaz, Mari, senki nem tanusított annyit, — de — én nem látok semmi okot, melynél fogva tehetségeimet meg kellene tagadnom: — igen, senki nem tanusított annyit, mind a mellett, ám lásd gyermek, mi mindent lehet itt tenni. Látod ama csüllöket, melyek fejünk fölött repkednek?

Minden esetre, utmutató, sokkal nagyobb számmal vannak, minthogy ne látnám.

Jól van! ott, hol keresztbe repdesnek egymás fölött — mondá gyorsan, miközben felhuzta a karkast, s puskáját fölemelte — ama kettőt, ama kettőt — látod Mari?

Gondolatgyorsan volt vállnál a puska, s épen midőn két madár egy vonalban volt, melyek távolsága egymástól néhány rőfnyi lehetett, a lövés elsült, s a golyó átfurta mind a két áldozatot. Alig zuhantak a csüllök a tóba, midőn Utmutató földre ereszté puskaagyát, és sajátságos módja szerint hosszan és szivéből kaczagott. Az elégedetlenség s megbántott büszkeség minden nyoma eltűnt arczáról.

Lásd, kedves gyermek, ez az, mit én lövésnek nevezek, — mondá — s miután most már láttad, hogy mint tudok löni, szívesen átengedem Gáspárnak a mai nap dicsőségét. Ily lövést nem tehetne utánam.

Marit nyájasan köszöntve, távozék, s gyorsan tűnt el az erősség bástyái mögött.

Negyedik Fejezet.

Kevés órával az épen elbeszélte események után Mari, Cap és Utmutató azon bástyák egyikén álltak, honnan a tükörsima, ragyogó tóra a leggyönyörűbb kilátás nyílt, s a pompás vizesések szépségéről beszélgettek, melyet szokott módja szerint csak Cap maga nem akart elismerni.

Majd másképp fogsz beszélni — mondá végre Utmutató, kissé ingerelten — s másképp gondolkozni Cap mester, ha e nagy, dicső vizen megtetted az utat. Gáspár hajóján fogunk utazni, s akkor érted meg e tó teljes nagyságát és szépségét.

Bensőtengertek nem jelentékeny, és én semmit nem várok tőle — viszonzá Cap — de azt megengedem, hogy ez ut céljából csak ki fogok valamit tanulni.

Hiszen Sósviz, az nem épen nagy titok, habár az őrség nem sokat beszél is felőle — viszonzá Utmutató, — ugy is nem sokára vitorlázunk, s miután mindketten elmegyünk, megmondhatom, miért megyünk, föltéve, hogy tudod, mit nevezünk mi Ezerszigetnek.

Igen jól tudom, itt köröskörül, mit neveznek ugy, habár meg vagyok győződve, hogy nem valódi szigetekről van szó, s az ezer alatt kettőt háromat kell érteni.

Nem, nem, Cap! Habár igen jó szemeim vannak, még nem sikerült soha e valódi s kétségtelen szigeteket megolvasni.

Igen, igen, ismertem embereket, kik bizonyos számon túl nem tudtak olvasni — mondá Cap. — Nagyon kétkedem, hogy friss viz képes volna valódi szigeteket alkotni. Mit értetek ti sajátlag egy sziget alatt, Utmutató mester?

Földet, mely körül van véve vízzel.

Jó, igen: de miféle földet, s miféle vízzel? Ez a kérdés. De mindegy; mi sajátlag e keresztut czélja?

Miután az őrmester sógora vagy, ruházok reád egy parányi kis fogalmat. A nagy tavak, mint tudod, egy lánczolatot képeznek, s a viz az egyikből a másikba omlik, mignem az Erie tengert eléri, mely innen le, nyugat felé fekszik, s épen oly nagy, mint az Ontario. Ha ehhez ért, akkor egy nyíláson át a tengerbe folyik, s azon szorosban, hol a viz-tömeg sem folyam-, sem tónak nem nevezhető, fekszik az Ezer sziget. A francziák e szigetek fölött birnak egy révpártot, a Frontenast, s alantabb van egy erősségük, készleteiket tehát folyam mentében szállithatják föl Frontenasba, s azokat ezen s a többi tavak partjai mentében tovább, mignem képessé válnak ördögségeiket a vadak között játszani, s angol fejbőröket nyerni.

S a mi jelenlétünk megakadályoztathatja ez irtóztatóságot? — kérdé Mari.

A mint jő, s a mint a gondviselés határozta. Lundie őrnagy legénységet küldött ki, hogy e szigetek egyikén szilárd alapot nyerhessünk, s nehányat el lehessen vágni a francia hajók közül. Az

előbbi őrizet ez ideig keveset tett, habár két indián javakkal terhelt sajkát elfogott is. Mult héten egy követ jött, s híreket hozott, melyek az őrnagyot arra birták, hogy a gazok rászédésére, utolsó erőfeszítését megkísértse. Gáspár ismeri az utat, s mi jó kézben leszünk; mert az őrmester eszélyes, főkép tartaléksereggel lesben — eszélyes és gyors.

Cap türelmesen hallgatá e magyarázatot, azután megvetőleg vont vállat, mintha az egész hadjáratról nem sokat tartana, s aztán a tóra fordítá szemeit, melyen szorosán lábai alatt, a „Felhő“ állt.

Gáspár készíti már hajóját — mondá Utmutató.

Az utazás valószínűleg nem sokára megtörténik.

Na, akkor majd tanulunk valamit a ti hajózási tudománytokból -- mondá Cap gunyosan mosolyogva, — már csak abból is sokat itél a tapasztalt tengerész, hogy a hajó hogyan tud elvitorlázni.

Nekem nagyon szépnek tetszik e hajó, nagybátyám — mondá Mari.

Igen, igen, nem épen rút, de azért teli van hibával — viszonzá Cap.

De Sósviz mester -- mondá Utmutató, — saját füleimmel hallottam, midőn öreg, tapasztalt tengerészek elismerék, hogy a „Felhő“ egészen takaros, szép kis jármű. Én nem sokat értek bár ily dolgokhoz, azt azonban mégis bajosan hitetnéd el velem, hogy Gáspár nem tartja rendben hajóját.

Azt nem is mondom, Utmutató mester; mégis megvannak e hajónak hibái, még pedig nagy hibái.

Nevezd meg uram! Nevezd meg, és én közölni fogom Gáspárral, — mondá Utmutató sürgetve.

Megnevezzem? Az nem oly könnyü dolog, miután oly sok van. El sem kezdem tehát, mert egy óra alatt sem érhetném e hibák végét.

Utmutató kedvetlen arczczal fordult el, miután belátta, hogy Cap csak azért bírálgat, hogy az igaz tengerész műveltség előnyeit érvényesíthesse s az édesvizi hajókat leszólja. E közben Gáspár kifejíté vitorláit, s a könnyü szélről hajtva oly ékesen repült a hajó, hogy Cap önkénytelenül tetszését nyilvánítá. Szorosan a várdai hajózási térnél, lebocsátá Gáspár a vitorlát, hogy az együtt utazók érkezését bevárja, s hogy őket hajójára fölvegye.

Igen, igen, Gáspár ügyes fiu — jegyzé meg egyszerre Dunham őrmester, ki észrevétlenül közelite a többihez. — De jertek csak! még fél óránk van, mely alatt dolgainkat rendbe szedjük, s minden perczben készen kell lennünk az indulásra.

E közleményre megvált egymástól a kis társaság, s mindenki gondoskodott a különféle apróságról, minek még hajóra kelle szállíttatnia. A dobverés a katonáknak is jelt adott, s kevés pillanat alatt minden mozgásban volt.

A kis csapat gyorsan s minden zavar nélkül szállt hajóra. Az egész erőt, mely az őrmester parancsnoksága alatt állt, tiz közlegény és két al-

tiszt képezte. Ezekhez járult még Muir szállásmester, mint önkéntes, Utmutató, Cap és végre Gáspár legényeivel, kik között az egyik gyermek volt. A nők közül csak Mari s egy katona felesége szállt hajóra.

Midőn minden rendben volt, az őrmester még egyszer visszatért a váradba, hogy Lundie őrnagy végparancsait hallja.

Megvizsgálta a katonák táskáit? — kérde az őrnagy, midőn az őrmester tiszteletteljesen állt előtte.

Igen, nagyságos ur, s mindent rendben találtam, Fegyver és hadikészlet?

Minden jól van s a szolgálatra alkalmasan.

Kiválasztá ön az általam kijelölt legényeket?

Bizonyosan, uram! A legkülönb legényeket az ezredben.

Szüksége lesz reá, őrmester. Mert ez a harmadik kísérlet, s minden esetre utolsónak kell lennie. A következmény főképen öntől és Utmutatótól fog függeni.

Mindenikünkre számíthat, őrnagy ur.

De hogy áll a dolog Western Gáspárral? Ön csak nem kétkedik e fiatal ember ügyessége felől, őrmester?

Nem, uram, ő próbált ember, s mindennek megfelelel, mit kívánni lehet tőle.

Azt hallom azonban, hogy ifjuságát a franczia ültetvényekben töltötte. Franczia vér folyna talán ereiben?

Egy csepp sem, nagyságos uram, Gáspár apja régi barátom volt, anyja pedig becsületes amerikai család leánya.

De hogy jutott akkor a francziák közé, kiknek, mint hallom, nyelvét is érti?

Egészen egyszerűen, őrnagy ur. A fiu szülei halálával egyik tengerészünknek adaték át, s ugy jutott a vízhez, mint valamely kacsa. Miután nekünk az Ontarion nincs becsületes kikötőnk, ideje legnagyobb részét természetesen a tó tulsó felén tölté, hol a francziáknak ötven év óta több hajójok van. Ott tanulta a franczia nyelvet s a hajóstudományt is.

Nézetem szerint a franczia mester mindig rosz tanító angol hajós számára.

Mindamellett, őrnagy ur, Gáspár nagyon ügyes a maga mesterségében.

De hogy hű-e? az a kérdés. Tudnia kell önnek őrmester ur, hogy egy névtelen levelet kaptam, mely arra int, tartsam szemmel Western Gáspárt. Azt állitják benne, hogy az ellenség fizeti őt, s reményt adnak, hogy nem sokára bővebb értesítéseket nyerhetek.

Aláírás nélküli levelek harcz idején nem érdemelnek figyelmet.

Ez bár igaz, őrmester, de még egyéb gyanus körülményeket is neveztek. A többek közt azt is említik, hogy az irókézek azért engedék ön leányát megszabadulni társaságában, hogy Gáspárt megkedveljen.

Az áll benne, hogy Frontenas urai inkább akarják a hajót Dunham őrmesterrel s a legénységgel együtt elfogva, megsemmíteni tervünket, mint egy leányt s nagybátyja fejbőrét prédául nyerni.

Az intés ravasz, de nem adok hitelt neki. Ha Utmutató hamis, akkor természetesen Gáspár sem lehet hű, de a becsületes vadászban épen ugy megbizom, mint magában nagyságodban.

Ugy van, ugy, benne nem kétkedem, de Gáspár még sem Utmutató, s megvallom, sokkal inkább biznám a fiuban, ha francziául nem beszélne. Egészen megzavart e levél. Mindenesetre legyen ön előrelátó, őrmester, s ha bajt venne észre, zárassa be a fiut, s a hajókormányt bizza sógorára.

Ugy lesz, nagyságos uram.

És most őrmester a taraczkokat nem fedé ön.

Gáspár ma reggel hajóra tette, sir!

Jól van! Arra is gondolt, hogy fölösleges számu puskakovát vigyenek?

Mindenről gondoskodtam, nagyságos uram.

Ugy hát jó s most adjon kezet, őrmester, Isten önnel! Égáldja, s adjon mindenhez jó sikert. Gáspárt tartsa szemmel, s ha nehézségek mutatkoznának, tanácskozzék ön Muirral. Négy hét alatt, reménylem, győzelmesen fognak önök visszatérni.

Isten áldja nagyságodat! Ha engem valami baj érne, számitok reá őrnagy ur, hogy ön gondoskodni fog egy vén katona becsületéről.

Mint barátjára, úgy bizhatja magát reám, őrmester! És most, ég áldja önt Dunham!

Az őrmester szívesen rázta meg főnöke odanyújtott kezét, s megvált tőle, hogy a parton le, s a hajóra szállhasson. Lelkét nehéz gondok nyomták, s habár meglehetősen jó véleménynyel volt Gáspár felől, mindazáltal, mióta az őrnagygyal beszélt, gyanu szállta meg szivét, melyet minden fáradozása daczára sem győzhetett le. E közben a „Felhő“ vitorláit kiereszték, s a hajó gyorsan haladt ki a sötétségbe. Az őrmester félre hívta Utmutatót, s vele együtt a hajószobába vonult, s meggyőződván, hogy senki sem leskelődik, gondosan bezárta az ajtót, s így szólt:

Azért hivtalak ide, Utmutató, hogy Western Gáspár felől néhány bizalmas szót váltsak veled. Duncan őrnagy egy tudósítást kapott, mely azon gyanut közli, hogy Gáspár áruló, s az ellenség zsoldjában áll. Mi a te véleményed e dologról?

Mit? — kérdé Utmutató.

Igen, igen — ismétlé az őrmester. — Az őrnagy attól tart, hogy Gáspár áruló és kém, s bennünket az ellenség kezébe akar játszani.

Lundie Duncan őrnagy mondta ezt, őrmester?

Igen, Utmutató!

S te hiszesz neki?

Nem egészen, s ezt mondtam is az őrnagynak; de mindamellet sem hagy a dolog nyugodni, s attól tartok, bizonyos előérzet mondja

nekem, hogy e gyanu végre talán még sem egészen alaptalan.

Örmester — viszonzá szilárdan Utmutató — én nem értem, mik azok az előérzetek, de Gáspárt ismerem, s becsületességében úgy megbizom, mint a magaméban. Semmi rosztat nem hiszek felőle, mig magam nem látom. Küldj sógorodért, közöljük vele is a dolgot.

Cap behivaték, hogy részt vegyen a tanácskozásban, s Utmutató azon kérdést intézé hozzá — vajon ma estve vett-e valami szokatlant észre Gáspár modorában?

Cap nemmel felelt s Utmutató megmagyarázá neki, mily gyanuban van a fiatal ember.

Tehát az ifju beszél francziául? — kérdé Cap, miután mindent megértett.

Igen, beszél, de az semmit nem bizonyít el-lene, miután Gáspár kénytelen francziául beszélni, ha amaz emberekkel odaát értekezni akar — viszonzá Utmutató. — Hiszen én is beszélem a mingó nyelvet, de azért senki sem mondhatja, hogy mingó vagyok.

Akár mint van is a dolog — Gáspár beszél francziául, s ez aggasztó! — mondá Cap. — Egyetlen egy aggodalom előttem fontosabb, mint ötven tanubizonyosság s én a mellett vagyok, hogy tartsuk szemmel a fiut.

Arról gondoskodni fogok — viszonzá az örmester. — Egyébiránt Cap sógor, számítok segít-

ségedre a hajó-vezetésnél, ha valami olyas történék, mi Gáspár elfogatását tenné szükségessé.

Nem foglak cserben hagyni, őrmester ; s azon esetben meg fogod valószínűleg tanulni, mire képes a „Felhő.“ Ez ideig, azt hiszem, csak ugy sej-titek.

Én, magam részéről, mondá Utmutató, mély sohajjal — meg vagyok győződve Gáspár ártatlanságáról, s nyilt-bánásmódot ajánlok, kérdessék meg maga a fiu, áruló-e vagy sem.

Az nem megy barátom, az nem megy — viszonzá az őrmester. A felelős én vagyok, s kérlek benneteket, egy szót se szóljatok senkivel a dologról. Szemünket nyitva fogjuk tartani, s a körülményekre annak idején tekintettel leszünk.

E nézetet Cap is osztotta, s a tanácskozásnak vége szakadt. Mindnyájan visszatértek a fődélzetre Gáspár magaviseletére ügyelni, s a szerint intézni további teendőiket.

E közben a hajón minden a szokott mód szerint ment, s épen midőn a három férfiú megjelent a fődélzeten, Gáspár akkor adott rendeletet a hajót parthosszában tartva fordítani.

Csak nem akarsz szomszédunkhoz, a francziákhoz közeledni, Gáspár? — kérde Muir, midőn a parancsot hallá.

Nem, nem, Muir — viszonzá nyugodtan Gáspár. — Csak a szél végett veszem ez irányt, mint-hogy a part közelében mindig legjobban fuj.

Vannak a hajó-oldalon olyas holmik, a miket köteleknek nevezünk? — kérde Cap, miközben a fiatal hajóshoz lépett. — Csaknem attól tartok, nincsenek, mert hiszen alig nyílnék alkalom, használatukra.

Gáspár mosolyogva így válaszolt:

Vannak köteleink, s alkalmunk is elég használatukra. Mielőtt bekanyarodunk, alighanem megmutathatom; mert kelet felől zúg a vihar, s a szél gyakran fordul az Ontarion, s nagyon váratlanul.

Majd meglátjuk, meglátjuk! — mondá Cap, gúnyos pillantást vetve a hajókötelekre.

Gáspár — kérde Utmutató — mit gondolsz, tartanak-e a francziák itt a tó körül kémeket?

Ugy tudjuk, hogy igen, Utmutató. Csak a legközelebbi hétfőn is volt egy a várda előtt. Egy héjcsolnak jött egészen a keleti csúcsig, s egy indiánt s egy tisztet tett a partra.

Ej, ez csodálatos módon hasonlít valamely körülményhez — mondá Cap. — Nem tudnád-e megmondani, mint jött tudomás a kémről?

Chingachgook által, ki megismeré a katonacsizma és moccassin nyomát másnap reggel; ehhez még, vadászaink egyike egy csolnakot látott a Frontenas felé evezni.

Miért nem tartál vadászatot reá, Gáspár mester? — kérde Cap.

Az lehetséges az Oceánon — szólta Utmutató fiatal barátja mellett — de itt nem, a vizen nem

marad ösvény, s a patvar tudna egy indiánt s egy francziát üldözni.

Ej, mire való volna az út, midőn az ember látja azt, a kit üldöz? — mondá Cap. — Ez ismét bámulatosan hasonló valamely körülményhez.

Cap mester, te nem gondolod meg, hogy a vadászat egy héjcsolnakra hosszú és reménytelen.

Csak jól kellett volna dolgozni, s a parthoz hajtani!

A parthoz Cap mester? Kevéssé ismered az utazást tavunkon, ha azt hiszed, hogy kicsiség egy héjsajkát a parthoz hajtani.

Cap alig hallgatott e szavakra; sógorát és Utmutatót félrevezeté, s bizonyossá tévé őket, hogy Gáspár beszéde, a kémet illetőleg, gyanús körülmény, még pedig oly fontos körülmény, melyet ugyancsak meg kell gondolni. Utmutató ellenben más szempontból tekinté a dolgot, és semmi különöst nem látott a közlött tényekben. Igen hamar vita támadt ennél fogva Gáspár vétkének valószínűsége ellen és mellett, mely semmi másra nem vezetett mint hogy mind a két félt megerősíté előbbi véleményében. Valamely véletlen azonban alkalmat nyújtott reá, hogy a dolog Gáspárnak nagyon is hátrányára üssön ki.

Midőn Utmutató a fiatal hajóshoz lépett, ez egy héjsajkára tette őt figyelmessé, mely nem messze a hajótól a vizen uszék, s azon sejtelmét fejezé ki, hogy ellenséget szállit tova. Utmutató, habár az éj teljesen beállt, azt tanácslá, kelne a

sajka nyomába, s Gáspár követte e tanácsot. Nehány percz alatt a csolnakot utólérték, s látható volt, hogy két egyén van benne. A vett parancsra, a sajkából átszálltak a hajóra, s csak most ismerék meg a jövevényekben Nyilhegyet és feleségét.

Utmutatónak egyszerre eszébe jutott korábbi gyanuja a tuscarora ellen, ki őt és társaságát csak a multkor, s mint látszék, áruló módon hagyta el, s így félrevezetvén őt, megkérde tőle, miért szökött meg akkor, s mivel foglalkozott azóta?

A tuscarora minden hozzá intézett kérdésre teljes indián nyugalommal felelt. Megszökését illetőleg csak azt adá okul, hogy ő csupán biztonságért állt tovább. Azért vőn bucsút, hogy életét megmentse.

Jó! — viszonzá Utmutató e nyilatkozatra, miközben úgy tőn, mintha hitelt adna neki. — Jó, fivérem bölcsen cselekvék, de neje is követte őt?

Nem követik-e a fehérarczu nők is férjeiket?

Jó, az ugy lehet, s én természetesnek találom. Szavaid, tuscarora, elfogadhatóknak s becsületeseknek látszanak előttem. De miért maradt fivérem oly soká távol az őrizettől? Barátai gyakran gondoltak reá, azonban nem láthatták.

Nyilhegy neje eltéveszté az ösvényt s kénytelen volt idegen kunyhóban főzni; ezért követte Nyilhegy feleségét.

Ertelek, tuscarora. Nőd az indiánok kezébe került s te követéd utját.

Utmutató oly jól kutatja az okot, a mily jól a fák mohát látja. Ugy van !

Mennyi ideje, hogy nődet visszakaptad, s mi módon történék az ?

Két napja. Junithau nem soká váratott magára, midőn férje besugta neki az utat.

Jó, jó. Mindez igen természetesnek látszik ! De tuscarora, mint jutottál e sajkához, és miért evezteél a Lőrincz-ár felé, a helyett, hogy az őrséghez siettél volna ?

Nyilhegy ismeri tulajdonát; meg tudja azt másokétól különböztetni. E sajka az enyém; ott találtam közel a várdához, a partnál.

Ez is eszélyesen hangzik. De miért nem akartad magadat előttünk teljességgel bemutatni ?

Utmutató tudja, hogy a harczosnak is lehet gyöngéd érzete. Az atya kérdezte volna tőlem leányát s én nem adhatám vala neki. Azért küldém Junithaut a sajkáért, és ő senkit nem szólított meg. Egy tuscarora nő nem bátorkodik idegen férfiúval szóba állni.

Mindez annyira egyező volt az indián jellemével, hogy Utmutató semmi feltűnőt nem talált Nyilhegy magaviseletében. De azért még egyszer megkérde tőle: Miért evezett a Lőrincz-ár s miért nem a várda felé ?

Nyilhegy látta a nagy hajót — hangzék a válasz — s szeret Édesviz szemébe nézni. Estve a nap felé indult, de látván, hogy a fiatal hajós

más utat vesz, visszafordult s ugyanazon iránynak tartott.

Utmutató visszatért a többiekhez, hogy vizsgálata eredményét közölje velök. Ő maga és Gáspár valónak tarták Nyilhegy elbeszélését, habár megengedé, hogy az indián lehető árulási szándokai ellenében tanácsos kitelhetőleg gondoskodni. Cap azonnal lánczokra akarta őt veretni; az őrmester azonban ugy határozá el a dolgot, hogy bár őrizet alatt kell is tartani, de megkötözni nem szükséges. E határozat értésére adaték a tuscarorának, ki magát szokott nyugodt méltóságával veté alá annak. Csöndesen állt félre s figyelmes szemlélője lön mindannak, mi a hajón történik.

E közben a legénység legnagyobb része pihenni ment, s a fődélzetben csak az indián, Cap, az őrmester, Gáspár és néhány matróz maradt.

Nyilhegy — mondá az őrmester — lenn találsz egy kis helyet, hol feleséged alhatik, s magad ama vitorlán élvezd a pihenést.

Köszönöm, atyám — viszonzá Nyilhegy méltósággal. — A tuscarorák nem szegények; nöm az én sajkámban lát nyughely után.

No's, amint akarod! Én jót akartam — mondá az őrmester. — Küldd le hát nődöt, s menj magad is a sajkába, s hozd fel az evezőket.

Szót fogadva szállt le az indián és felesége a sajkába. Midőn mindketten lenn foglalkoztak, a férj kemény szavai fölhallatszának, ki nőjét pirongatá, a miért idegen takaró után nyult. Alázattal

keresé Junithau a másikat, hogy szigoru urát ki-
elégithesse.

Jer föl, Nyilhegy — szólt e közben az őrmester türelmét veszve — nagyon késő lesz, s le kell feküdnünk kissé.

Nyilhegy jó — hangzék a válasz s a tuscarora előre lépett, a sajka elejébe.

A helyett azonban, hogy hajóra szálljon, éles késének egy vágása elválasztá a kötelet, melynél fogva sajkája oda volt erősítve, s a hajó, mely gyorsan repült előre, a könnyü bárkát csaknem mozdulatlanul hagyta maga mögött. Az egész mozdulat oly gyorsasággal s ügyességgel viteték keresztül, hogy a sajka már túl volt az üldöztetés körén, midőn az őrmester közölte Gáspárral az eseményt. Gáspár megkisérté bár a szökevényeket utólrni, de a tuscarora már nagyon messze volt s nevetett minden nyomozást.

Mig Gáspár ismét előbbi utjára tért vissza, Cap félrehívta az őrmestert s gondolatait nagy hévvel közlé vele.

Dunham sógor — mondá — már ez valami. Én Nyilhegy elfogatását s megszökését egy-egy aggasztó körülménynek tekintem. Gáspár vigyázzon magára.

Igen, igen, mindenik körülmény, sógor, de egyik kiegyenliti a másikat. Az, hogy a tuscarora megszökött, a fiu ellen szól, az meg mellette, hogy elfogta őt.

Az mindegy őrmester, nézetem szerint ez Edesviz mestert azonnal fogságra kellene vetni.

Ha nem akarsz holnap francia fogságban lenni, tésd hüvösre e fiút, állíts mellé őrt, s ruházd reám a hajó kormányzatát. Föl vagy reá hatalmazva, s így cselekedni kötelességed.

Dunham őrmester tovább egy óránál hánytavetette sógorának ezen tanácsát, és sem arra nem birta magát ráhatározni, hogy kövesse, sem arra, hogy figyelembe ne vegye. E zavarában végre a szállásmester tanácsát kérte ki s eltökélé annak nézetét követni. Cap elbeszélte a dolgok állását, és Muir teljesen az ő véleményét osztá. Most már minden kétség megszűnt, s az őrmester megtevé a szükséges előkészületeket.

A nélkül, hogy hosszas magyarázatokba bocsátkoznék, egyszerüen csak azt tudatá Gáspárral, hogy szükségesnek tartja a hajó kormányzatát tőle elvéve, sógorára ruházni.

Gáspárt e rendszabály a legnagyobb bámulatba ejté, miután Dunham őrmester nem tartá jónak vele e szigoru rendszabály okait tudatni. De mind a mellett nyugodtan engedelmeskedék, sőt maga szólítá föl legénységét, ezentul Cap mester parancsainak engedelmeskedni, s első segédével együtt, kinek fogságát osztania kelle, az alsó szobába vonult.

A mint a két férfiu távozott, így szólt Cap: Most őrmester, légy oly jó, s tudasd velem az árfolyamok- és távolságokat, hogy lássam, vajjon hajónk orra kellő irányban van-e?

Cap sógor — viszonzá az őrmester — arról

én semmit nem tudok. Parancsom az, éadjuk el lehető gyorsan az Ezer szigetet, s ott az eddigi őrizetet váltsuk fel. Ez minden.

De hát nincs földabroszod, mely után irányozhatnám a hajót?

Nincs, s kétlem, hogy Gáspár is birjon valami efélével. A mi hajósaink a nélkül járnak e tavon, hogy valaha földabroszokat használnának.

De istenem, őrmester, hogy találjak hát egy szigetet ezer között meg, ha sem nevét, sem fekvését nem ismerem?

Jaj sógor, az ilyes dolgokhoz te jobban ért-hetsz, mint én. A mint én tudom, ama szigetek közül egynek sincs neve, s fekvésükről épen semmit nem mondhatok, miután még soha nem voltam ott. Meglehet azonban, hogy a matrózok egyike tud felvilágosítást adni.

Megkísértem tehát szerencsémét a kormányos kikérdezésével.

Cap és az őrmester a kormányoshoz mentek, de semmit nem tudtak meg tőle, csak azt, hogy Gáspár és első segédje az egyetlenség, kik az állomás fekvését megmagyarázhatják.

Mi többiek — tevé hozzá a kormányos — épen csak ugy ismerjük az utat, mintha soha nem lettünk volna ott, mert Gáspár mindig föld alá küldött bennünket, a mint a szigetet bizonyos távolságig elértük.

Cap boszusan rázta fejét s nem csekély zavarba jött.

Ez ismét oly körülmény, mely nagyon ellene van Gáspár mesternek. A mellett azt is látom, hogy e ficzkóból semmit ki nem vehetünk, s így nyugodtan tartom meg még két óráig a mostani irányt, s aztán levetjük a mélymérőt. Mennyire lehet, a körülményekhez kell alkalmazkodnunk.

Az őrmesternek ez ellen semmi kifogása nem volt, s miután sógora felvigyázata alatt teljes biztonságban érzé magát, lefeküdt a fedélzeten, s csak hamar álomba mélyedt. Cap mester ellenben nyugodtan járt föl s alá a fődélzeten, mert oly férfiú volt, kinek megedzett teste minden fáradsággal daczolt. Az egész éjen át nem hunyta be szemét.

Midőn Dunham őrmester felébredt, nappal volt. De midőn fölállt, s körültekinte, meglepetve kiálltott föl. Az idő tökéletesen megváltozott. Mindent sűrű köd burkolt, s a tó tajtékozva hullámszék. Sógorától megtudta, hogy éjjél körül megállt a szél, egy órakor reggel azonban északnyugat felől viharra változott.

Dunham őrmester belátva jelen helyzetök veszélyességét, azonnal fölszólítá sógorát, küldjön Gáspárért, s kérje a tapasztalt fiatal ember tanácsát. Cap azonban makacsúl vonakodott azt tenni, s így az őrmester kénytelen volt engedni rendithetlen akarátának.

Az egész nap s a következő éj folytán vadúl hánykodék a hajó a vizen, s a vihar hatalma által üzetve, különböző irányokat vőn. Cap mindent elkövetett, hogy kitelhető távol tartsa a parttól, s

arra számított, hogy végre mégis csak csillapodni fog a szél, s így az állomást még, mint reménylé, Gáspár segítése nélkül eléri. A vihar azonban inkább nőtt mint szüint, s az éj újabb sötéte oly veszélyes helyzetbe hozta a hajót, hogy Utmutató, ki ez ideig mindenhez hallgatott, kényszerítve érzé magát a dolognak véget vetni. Az ő erőteljes felhívására a következő hajnal szürkületkor felhivaték fogságából Gáspár és segítése, s ismét ezek vették át a hajó vezetését, mely távol vették igazi utjából. Gáspár azonban csakhamar jóirányt adott neki, s habár Cap és az őrmester még mindig gyanusan néztek reá, becsületesen rendeltetése helyére szállítá. Midőn az Ezer szigetét eléré, egy szűk csatornába hajtott be, biztosan vitorlázott a számtalan kisebb és nagyobb sziget között, s végre egy sűrű bokrokkal lepett partnál kiveté a horgonyt. Az állomás szerencsésen eléreték, s a katonák azon örömmel üdvözöltettek rájuk váró társaik által, melyet a felváltás rendesen magával szokott hozni.

Mari elragadtatással ugrott a partra, s atyja oly örömmel szólítá fel legényeit a követésre, mely elárulá, mennyire megelégette már a hajózást. De az állomás valóban alkalmas is volt reá, hogy oly embereknel, kik oly soká voltak egy hajóba zárva, örömteljes reményeket ébresztszen. A sziget, melyen feküdt, valóban kicsi volt, de a mellett oly kedves, hogy egészen kényelmesen érezheté magát rajta bár ki is. Partjait köröskörül bokrok szegték, s ezek vé-

delme alatt néhány alacsony kunyhó volt építve, melyek a tisztnek s a legénységnek lakhelyül szolgáltak, s azonkívül egyéb készletek megőrzésére is használtattak.

A kis sziget keleti oldalán, sűrű erdőséggel lepett félsziget feküdt, s annak közelében egy gerendavár, mely némileg védő állapotba vala helyezve. A törzsek szilárdan álltak, s oly gondosan összerakva, hogy egyetlen pontja sem vala védtelen. Az ablakok lörésekhez hasonlítanak, az ajtó kicsi volt és nehéz, s a tető vágott törzsfákból összeállítva, melyet az eső benyomulása ellen fahéjjal fedtek be. Az épület alsó része élelmiszerek s egyéb készletek eltartására használtaték; a második emelet lakásul s egyszersmind fellegvárul, szolgált, a tető alatti tér pedig háromszobácskára vala osztva, mikben tiz-tizenkét ember számára lehetett ágyat készíteni. Az egész butorzat egyébiránt nagyon egyszerű volt, de épen elég a katonákat valamely váratlan támadás ellen védeni. Miután az épület nem volt negyven láb magas, egészen elburkoltaték az a fák lombjai által, s csak a sziget bensejéből volt látható.

A gerenda-vár alatt egy vízmedence állt, melyből ostromállapot esetén vizet lehetett merni. Hogy e műtétet meg lehessen könnyíteni, a felső emeletek több lábbal kijebb álltak az alsóknál, s a kiálló erkélyeken nyílások voltak hagyva, melyek lörésekül és sülyedőkül is szolgálhattak, de közönségesen fadarabokkal valának befedezve. A

belső összeköttetés a különböző emeletek közt létrák által eszközöltetett.

Az óra, mely a hajó megérkezése után következett, izgalomteljes óra volt. Az eddig az állomáson levő legénység, visszavágyott a várdába, s azonnal hajóra szállt, mihelyt az őrmester s a felváltandó tiszt a közönséges átadási formaságokon túl voltak. Gáspár azon utasítást nyerte, szállna ismét vitorla alá. Indulás előtt azonban Muir szállásmester, Cap és az őrmester titkos szóváltásba bocsátkoztak a felváltott zászlótartóval, melyben ez utóbbival közölték a gyanut az ifju hajós hűsége ellen. A tiszt kellő vigyázatot ígért, hajóra szállt, s alig három órával érkezése után a 'Felhő' ismét mozgásban volt.

Miután Mari a szükséges intézkedéseket mindnyájuk kényelmére megtevé, összegyültek barátaink az egyszerű lakoma köré, és Dunham őrmester tudatá leányával, hogy az éj folytán el fogja hagyni a szigetet a francziák elleni csatára, s védelmére ott hagyja M'Nab káplárt s a katonákat, valamint Muir hadnagyot és nagybátyját Capot is. Erre az elutazandók búcsút vőnek azoktól, kik a szigeten fognak maradni, s azután kivétel nélkül mindenki nyugodni ment.

Ötödik fejezet.

A nap már tisztán ragyogott az égen, midőn Mari ismét felébredt. Kiugrott ágyából, hirtelen felöltözködék s kilépett a szabadba, hogy a dicső reggel enyhítő, friss legét beszívhasssa.

A sziget teljesen elhagyottnak látszott, s csak midőn Mari körüljártatta szemeit, akkor vette észre a visszamaradtakat a vidáman lobogó tűz mellett. Cap és a szállásmester kivételével M'Nab káplár és katonái voltak ott, s a katonáné, ki a reggelit elkészítette. A kunyhók köröskörül nyugodtan álltak, a nap átragyogott arany világával a fák közötti szabadabb helyeken, s az égboltozat Mari feje fölött legszelidebb kékében ragyogott. Egyetlen felhőcske sem volt látható, s minden mély békére s a legháborítatlanabb biztosságra látszék mutatni.

Miután Mari észrevette, hogy a legénység a tűz körül egészen csak a reggelivel van elfoglalva, csöndesen s észrevétlenül a sziget egyik vége felé ment, hol fák és bokrok rejték őt el szem elől. Egyszerre összerázködék, mert a bokrok alatt emberi alakokat vélt észrevenni, melyek a legközelebbi partot körülvették. Miután a távolság alig lehetett husz rőfnyi, képtelenségnek tartá, hogy csalódott volna, s épen azért hirtelen vissza húzódott kissé, s azon volt, hogy alakját a bokrok és levelek által elrejtse. Épen végkép el akarta hagyni a bokrozatot, hogy visszatérjen

nagybátyjához, s alig ébredt gyanuját véle közölje, midőn a másik szigeten egy égerfa-ágot látott fölemeltetni, mely baráti jelként rázaték felé. Rövid gondolkodás után leszakított ő is azonnal egy ágot, s viszonzá a köszöntést, miközben a másik mozdulatait igyekezett utánozni.

Most vigyázva félrehajtaték az átelleni bokor, s egy emberi arcz jött előszinre a nyiláson, s Mari, meglepetésére, a tuscarora indián nőjét, Junithaut, ismeré meg.

Most már nem habozott tovább búvóhelyéről előlépni, mert tudta, hogy Junithau jó érzelemmel viseltetik iránta. Azonnal előlépett az indián nő is, s mindketten nyilt barátságos jeleket váltának, mig végre Mari kérte Junithaut, jőre át hozzá. Az indián nő eltűnt, de azonnal megjelent ismét egy héjcsolnakban, melyen át akart jönni a vizen, midőn Mari nagybátyja hangját hallá, ki őt magához hívta. Most gyorsan intett az indián nőnek, rejtené el magát, elsietett a bokortól a szabad tér felé, s meghivaték nagybátyja által a reggelihez. Ő azonban nem fogadá el a meghívást, hanem visszasieltett a bokorhoz, s ismét megújítá érintkezését az indián barátnéval, miközben őt ismét felszólítá, jőne át.

Junithau nem habozott a meghívást elfogadni, s néhány evező csapás után sajkája az állomás sziget bokrai közt volt elrejtve. Kiugrék a partra; Mari megfogta kezét és saját kunyhójába vezeté őt, mely a tüztől nem volt látható. Látatlanul

jutottak be mindketten, s Mari azonnal bezárta maga mögött az ajtót.

Nos, Junithau, itt biztosságban vagyunk — mondá Mari nyájasan s legkedvesebb mosolyával. — Mint örvendek, hogy láthatjuk egymást; mi vezetett ide, s mint fedezéd föl e szigetet?

Lassan beszélni — viszonzá az indián nő, miközben Mari kezét szívélyesen megszorítá — lassabban — ha gyorsan beszélni, nem értem.

Mari ismétlé kérdését, s pedig oly értelmesen, hogy Junithau megérthette.

Én barátné — viszonzá.

Azt elhiszem Junithau, szivem szerint elhiszem, de mi köze van annak látogatásoddal?

Barátné jött, barátnéját látni — viszonzá Junithau nyílt mosolylyal.

De más okodnak is kell lenni, mert különben ily nagy vésznek, csupán azért nem tetted volna ki magadat. Csak magad vagy?

Junithau nálad, más senki; Junithau maga jött, sajkán evezni.

Igen, igen, elhiszem, s nem is kételkedem benne. Te nem árulhatnál el engem Junithau!

Hogyan elárulni?

Azt értem, hogy te nem fogsz megcsalni engem, nem fogsz a francziáknak, az irokézeknek vagy férjednek kiadni, nem akarod fejbőrömet eladni.

Nem, nem, soha! — viszonzá az indián nő, miközben Marit gyöngéden átkarolva, kebléhez szo-

ritá. Mari viszonzá a szeretet e jelét, s nyiltan nézett a barátné szemei közé.

Ha Junithaunak van valami sugni valója — mondá — beszéljen őszintén — füleim nyitva vannak.

Junithau fél, Nyilhegy megöli, ha valamit mond.

O ne félj, Nyilhegy soha nem fogja megtudni, Mari nem mondja meg neki.

O Junithaut tomahaukkal agyonütni.

Nem, az nem fog megtörténni! Inkább ne mondj semmit, épen semmit Junithau.

Mari, gerendavár jó hely, aludni igen jó hely, ott maradni.

Azt hiszed, életem megmenthetném, ha a gerendavárban maradnék? Azt bizonyosan megmondhatod.

Igen, gerendavár nagyon jó nekünk. Gerendavárban fejbőr biztos.

Igen, igen, értelek, Junithau. Kivánnád atyámat látni.

Nincs itt, elment!

Hogy tudod? Nézd csak, az egész sziget teli van katonával.

Nincs teli, mind elmentek, csak négy vöröskabát maradt.

És Utmutató? Nem szeretnél Utmutatóval beszélni? Ő érti az irokézek nyelvét.

Utmutató nincs itt — elment — mondá Junithau mosolyogva.

Ej Junithau, te mindent tudni látszol! — viszonzá Mari meglepetve. — De mondd hát meg, mit szükséges tudnom, kérlek. Nagybátyám Cap, a szigeten van, s ő és én soha nem fogjuk barátságodat feledni, ha ismét visszatértünk a várdába.

Talán, nem térni vissza! Ki tudja?

Igaz, hiszen azt csak Isten tudhatja. Életünk az ő kezében van. De azt hiszem, téged eszközül küldött, hogy megmentsen bennünket.

Junithau nem érté e szavakat, de az látható volt rajta, hogy Marinak használni kíván.

Gerendavár igen jó! — ismétlé hangnyomattal.

Jó, értelek Junithau, s ma éjjel a gerendavárban fogok aludni. De bizonyosan szabad nagybátyámmal közölni, a mit mondtál?

Nem, nem, nem — felele az indián nő egészen leverten s nagy hevességgel. — Nem jó mondani sósviznek. Ő beszélni, megmondani Nyilhegynek és Junithau meghalni!

Nem, Junithau, te igazságtalan vagy nagybátyám iránt. Ő soha nem volna képes téged elárulni.

Nem, te nem érteni azt! Sósviznek van nyelve, de nincsenek szemei, fülei és orra. Sósviz nem egyéb, mint nyelv, nyelv, nyelv.

Bár Marinak más véleménye volt nagybátyjáról, mégis belátta, hogy hasztalan reményli, hogy a jelen tanácskozáshoz hívhassa.

Ugy látszik, Junithau, te meglehetősen jól ismer-

red helyzetünket — mondá. — Voltál már máskor is ezen a szigeten?

Épen most jöni!

De hogy tudod hát, hogy minden úgy van, a mint mondod? Atyám, Utmutató, Gáspár, mind itt vannak a közelben, s ha hívom, azonnal jönnek.

Nem, mind elmentek — viszonzá határozottan az indián nő, de jóindulatu mosolylyal. — Jó szemünk van; láttuk a sajkát férfiakkal s a nagy hajót Édesvizzel elmenni.

Mindez egészen úgy volt, s így Mari Junithau elámitására nem is tehetett több kísérletet.

Azt hiszed tehát, hogy jobb volna rám nézve a gerendavárban maradni?

Igen, jó hely leányoknak. Gerendák nagyon vastagok, nem kapni onnan fejbőrt!

Oly biztosan beszélsz a házról, mintha benne lettél s falait megvizsgáltad volna.

Junithau kaczagott, a nélkül, hogy e pontra nézve többet mondana.

Szólj — folytatá Mari, — kivüled még más is föl tudná e szigetet találni? Már fölfedezték talán az irokézek?

Junithau arcza elsötétült, s szemeit vigyázva villogtatá körül, mintha attól tartana, hogy valaki hallgatódzik.

Tuscarora mindenütt. Ha Junithaut látja, megölni.

S mi azt hittük, senki nem tud e szigetről, miután nem tűnik föl oly könnyen, sőt saját em-

bereink közül is csak igen kevesen tudnák föl-
találni.

Egy férfiú tud beszélni — viszonzá Junithau, —
nehány yengees beszél francziául.

Mari megijedt, a Gáspár elleni gyanu ötlék
ismét eszébe, melyet az indián nő szavai mintegy
megerősítének.

Értem, mit akarsz mondani --- szólt; — azt
akarod tudatni velem, hogy közülünk valaki elárulta
a ti embereitek előtt, hol és mint találják föl e
szigetet.

Juithau kaczagott, minthogy az ő szemeiben
inkább volt érdem, mint bűn a hadi csel. Sokkal
inkább függött azonban törzsén, semhogy többet
mondana, mint mennyit a körülmények egyáltalán
véve kívántak. Szándoka mindenesetre az volt, hogy
Marit megmentse — de csak Marit.

Halványarcz tudja, hogy gerendavár jó leányok-
nak. Férfiak és harczosok nem rá tartozni.

De reám tartoznak, Junithau! Egyike e fér-
fiaknak, nagybátyám, kit szeretek, s a többiek ba-
rátaim és honfitársaim. Megmondom nekik, mi
történt.

Akkor Junithau megölni! — viszonzá ez he-
vesség nélkül, de láthatón elszomorodva.

Nem, nem! Azt nem tudják meg, hogy itt vol-
tál Junithau, csak inteni fogom őket, hogy jöjenek
mindnyájan a gerendavárba.

Nyilhegy lát és tud mindent, és ő Junithaut
megölni — viszonzá az indián nő, miközben fölállt,

s menni készült, Mari nem merte őt visszatartani, de karjaival átölelvén őt, így szólt:

Junithau, mi barátnék vagyunk, s neked nincs okod tőlem félni. Senki nem fogja megtudni látogatásodat. De nem adhatnál nekem jelt, midőn a vész közelit, melyről megtudhatnám, mikor kell a gerendavárba vonulnom, s mikor gondoskodjam biztonságomról?

Hozzál egy galambot Junithaunak.

Hol találjuk?

A közel kunyhóban. Onnan galambot hozni, s Junithaunak sajkába adni. Ha galamb felszáll, Nyil-hegy jó és öl.

E szók után fölállt Mari, s fölkeresé a legközelebbi kunyhót, hol valóban galambokat talált s csekély fáradsággal elfogott egyet. A parthoz vitte azt, hol Junithau már csolnakában volt. A nő átvette a madarat, beültette egy önmaga által fonott kosárkába, még egyszer ismétlé, hogy: „gerendavár jó leányoknak,” s aztán oly zajtalanul távozék a szigetről, a mint érkezett. Mari utána nézett s még egy jelére várt a búcsúnak vagy rokonszenvnek, de hasztalanul. Minden nyugodt és csendes maradt, és sehol nem volt a vésznek nyoma fölfedezhető, melyről Junithau hirt hozott neki.

Midőn végre hátat fordított Mari a partnak, föltűnt előtte egy látszólag jelentéktelen körülmény, melyet rendes viszonyok közt alig vett volna észre. Most azonban teljes figyemét magára vonta. Egy

kis darab szövet lengett t. i. egy kis fa ágán, olyan, mint minőt rendszeren hajózászlókul szoktak választani, s Mari első tekintetre észrevehé, hogy az igen jól látható a legközelebbi szigetről. Hirtenlen ébredt gyanuja azon sejtelemre hozta, hogy a zászló valamely jel, mely az ellenséges vadakkal valami fontos tényt tudat, s épen azért nem habozott, azt levenni az ágról s aztán oly gyorsan, mint csak lehet, tova sietni. Azon szándokkal, hogy a katonánéval azonnal a gerendavárba vonul, gyorsan futott annak kunyhója felé, midőn szaladását egyszerre megszakítá Muir kiáltása.

Hova oly gyorsan, édes Mari, s miért oly egyedül? — kérdé. — És mi van amott a kezében?

Semmi, csak egy darabka szövet, egy neme a zászlónak, mely alig volna figyelemre méltó, ha — —

Ez kicsiség, Mari? Nem, nem, az semmi esetre nem oly csekélység, mint ön hinni látszik — viszontza Muir, mi közben a szövetet kivette a leány kezéből s azt komolyan nézegette. — Hol találta ezt, kisasszony?

Mari megmondá a szállásmesternek, ki e közlemény alatt nyugtalanul tekintett körül.

Mari — mondá végre — a dolog gyanusnak látszik! Itt nem oly helyen vagyunk, hol zászlóinkat minden irányban lebegtethetnök.

Én is épen azt gondoltam, szállásmester ur, s azért vettem le a kis szövetet, hogy el ne árulja

rejtekhelyünket. Nem kellene-e a dolog felől nagybátyámat értesíteni?

O nem! Minek nyugtalanitnók őt ok nélkül — mondá Muir kissé élénken. — Csak azt szeretném tudni, hogy jött ide ez a kis rongy! Mint látszik, hajózáslóból való, és valóban, épen olyan zászlóhosszuságu, minő a mi „Felhők“ön lebegett. Igen, igen, Gáspár áruló, mert én emlékszem, hogy azon zászlóból le volt egy darab vágva.

Mari megijedt, mert még mindig szerette volna Gáspárt ártatlannak tartani, de azért nem válasszolt a szállásmester sejtelmére.

Ha jól meggondolom a dolgot — folytatá Muir — mégis jobbnak tartom beszélni Cap mesterrel. Ő hű alattvalója a királynak, s így teljes erejével segítségünkre lesz.

Tegye azt, uram! — viszonzá Mari. -- Én magam részéről oly komolyan veszem a dolgot, hogy halasztás nélkül a gerendavárba huzódom a katonánéval együtt.

Azt nem tanácslom, Mari kisasszony — mondá Muir élénken. — Ha támadás forog kérdésben, először is a gerendavár fog ostromoltatni, s az veszélyes lehet. Sokkal inkább ajánlanám, szálljon sajkára, s meneküljön a legközelebbi csatornába, hol a szigetek közt kevés percz alatt el leend rejtve.

Nem, Muir ur, én a gerendavár mellett maradok s a szigetet nem hagyom el, mielőtt atyám visszatér. Nagyon elszomoritná őt, ha győzelmesen visszatérve, bennünket nem találna itt.

Kegyed félre ért engem, Mari! — viszonzá Muir. Távol vagyok attól, hogy az asszonyokon kívül valaki másnak is ajánlanám a szökést. Mi férfiak természetesen maradni fogunk, hogy a gerendavárral álljunk vagy essünk el.

Mari elutasító mozdulatot tőn, a nélkül, hogy a szállásmesterre tovább is hallgatna, s rövid bucsuzás után távozni akart, midőn Muir még egyszer visszatartá őt.

Még egy szót, Mari — mondá. — E kis zászlónak vagy különös jelentősége van, vagy nincs. Az első esetben jobb volna ismét felfüggeszteni, s gondosan vigyázni, hogy nem érkezik-e válasz reá, mely előttünk az árulást fölfedezné; más esetben nem jelent semmit, — s akkor nem is következik reá semmi.

Muir ur, tegyen ugy, a mint akar — viszonzá Mari. — De ne feledje meggondolni, hogy a kis zászló könnyen alkalmat nyujthat ez állomás fölfedezésére.

E szók után hirtelen elsietett és csakhamar eltűnt az utána bámuló szállásmester szemei elől. Ez körülbelől egy pillanatig állva maradt helyén; azután a kezében levő szövetdarabra tekintett, s a fölött látszék töprenkedni, mit kezdjen vele. Határozatlansága nem tartott soká; gyorsan sietett a fához, melyről Mari levette, s ismét megerősíté azt oly helyen, hol inkább látszott az arról, mint a szigetről.

Mig e legalább is két értelmű tett végbe-

ment, Mari nehéz szívvvel keresé föl a katonánét, s azon utasítást adta neki, hordana néhány szükséges holmit a gerendavárba, s a nap folytán meszsze ne távozzék tőle. Azután M' Nab káplárt kereste föl, hogy intést adjon neki a nélkül, hogy barátneját, Junithaut elárulja, arra nézve, hogy vonuljon ő is katonáival együtt a gerendavárba.

Atyám nagy felelősséggel bizta önt meg, M' Nab káplár — mondá az öreg harczihoz, ki gondtalanul sétált a sziget zöld mezején.

Igen, gyermekem — viszonzá a káplár — de azt is jól tudom, hogy kell magamat ahoz tartanom.

Abban nem kétkedem, káplár, de attól tartok, hogy ti vén katonák az elővigyázatról kissé meg fogtok feledkezni, mely sajátságos helyzetünkben megkivántató.

Ó nem, gyermekem, mi nem vagyunk hálósapkák, kik, mikor legkevésbé várják, akkor szoktak megkötöztetni.

Káplár, ha őszintén akarok szólani, meg kell vallanom hogy okom van veszélytől tartani, s azért nagyon kívánom, hogy vonuljunk mindnyájan a gerendavárba.

Nem, nem, abból semmi sem lesz — viszonzá büszkén a káplár, teljes megvetésével a nyert intésnek. — Én skót vagyok, leányom, s az nem skót modor, hogy előbb verjenek el a csatatérről, mielőtt megtámadnának. Nekünk vannak jó széles fegyvereink, s szeretünk szembe nézni az ellenséggel.

Egyetlen igazi katona sem veti meg az elővigyázatot. Maga Lundie őrnagy is, kin senki sem tesz túl vitézség dolgában, nevezetes legényei előtt gondosságáról.

Lundie őrnagy urnak megvannak gyöngeségei, ő gyakran elfeledi a széles fegyvert s a nyílt skót pusztákat, a rút amerikai bokor- és lombviadalok közt. De higyjen egy vén katonának, Dunham kisasszony, ki már megérte hatvanadik évét, ha azt mondja önnek, hogy nincs biztosabb módja az ellenség fölbátorításának, mint ha félni látszunk tőle, s hogy ez indián harczésletben nem létezik veszély, melyet az amerikai képzelődés nem nagyított annyira, hogy végre minden bokrot vadnak nézünk. Mi skótok csupasz vidékről jövünk, s nincs szükségünk buvhelyekre, nem is telik kedvünk bennök; s így látni fogja Mari kisasszony —

E perczben egy ugrást tőn a légben a káplár, arczával előre rohant s aztan hátra fordult. Ez oly egyszerre történt, hogy Mari alig hallá a puska éles durranását, mely golyóját testébe röpité. Egyetlen sikoltás sem hangzék a leányka ajkairól; sőt még nem is remegett, mert a szerencsétlenség oly gyorsan történt, oly irtóztató váratlanul, hogy képtelen volt megérteni. Sőt inkább hirtelen az elesetthez sietett, hogy ha lehetséges, segítségére legyen. Még élt; de arcza oly ember vad tekintét nyerte, kit váratlan s hirtelen halál lep meg.

Meneküljön, oly gyorsan, mint csak lehet, a

gerendavárba! — susogá Marinak, ki fölé hajolt, hogy a haldokló végszavait ellesse.

Habár érté a szerencsétlen intését, mégis csak akkor vált meg tőle Mari, midőn kevés pillanat múlva kilehellé életét. Csak akkor ragadá meg a menekvést, minthogy helyzetének teljes öntudata a szükséges cselekvésre kényszeríté őt. Két percz alatt elérte a gerendavárat; midőn azonban az ajtón be akart lépni, az ajtót Jenni, a katona nője, vak ijedségében nem gondolva önbiztosságán kívül sem mire, előtte vágta be. Mig Mari bebocsáttatást kért, őt vagy hat puskadurranás hallatszék, s ez uj ijedelem akadályozta benn a nőt, a závárokat hirtelen félretolni, melyeket már igen ügyesen elretesztelt. Csak egy pillanatnyi vonakodás után vette észre Mari, hogy az ajtó enged nyomásának, melyre nyulánk termetét bekényszeríté a nyiláson, amint elég széles volt, a bemenetet megengedni.

E közben szive viharos dobogása engedett kissé, s Mari ismét nyert annyi önuralmat, hogy képes vala meggondoltan intézkedni. A helyett, hogy a katonánénak engedne, ki görcsös igyekezettel törekvén az ajtót elzárolni, Mari mindaddig nyitva tartá az ajtót, mig meggyőződék, hogy egyetlen egy sem látható barátaik közül, ki a gerendavárba kívánna menekülni. Ekkor is csak egyetlen závárt tolt elő, Jenninek azon utasítást adva, tolja ismét azonnal félre, ha valamelyik barátjuk biztossága kívánná. s maga a felső emeletre ment, honnan egy lőrét

sen át az egész szigetet beláthatta, meddig csak a körülfekvő bokrok engedék.

Nagy meglepetésére, az egész szigeten egyetlen élő lényt sem látott Mari; sem ellenség, sem barát nem volt látható. Csak egy kis füstölgő puskapor-felhő árulá el, mely oldalon keresheti az ellenséget. A lövések azon irányból jöttek, hol Junithau először megjelent; de azt nem veheté ki Mari, hogy az ellenség a másik szigeten van-e még, vagy már az övéket foglalta el? Másik lövést keresett fel, melyből azon irány felé nyílt kilátás, hol M. Nab feküdt; s vére megfagyott, midőn mellette a három katonát is halva látta. Az első zajnál egy ponton gyűltek össze, s ugyanazon perczben lövettek agyon a láthatatlan, irtóztató ellenség által.

Sem Capnak, sem Muir hadnagynak semmi nyoma nem volt fölfedezhető, habár Mari minden bokrot s lombozatot átkutatott szemeivel. Azt kezdé már reményleni, hogy a két férfiú sajkába szállt, megkisérteni a menekvést; de midőn kinézett: ott van-e a csolnak, nyugodtan látta azt a parton, s így oly bizonytalanságban maradt barátai sorsára nézve, mint volt az imént.

Mari kisasszony! — hallá most alulról a katonáné hangját — Mari kisasszony, az Istenre kérem, mondja meg, van-e valaki a mieink közül életben? Ugy tetszik, mintha hörgést hallanék, mely mind gyöngébb lesz, s azt hiteti el velem, hogy valamennyit agyon verték.

Marinak most jutott eszébe hogy a katonák egyike Jenni férje, s remegett a következménytől, ha oly egyszerre adatnék tudtára halála.

Isten kezében vagyunk, Jenni — viszonzá remegő hangon. — A gondviselésben kell biznunk, és nem szabad semmit elmulasztanunk, mit védelmünkre nyujt kegyelmében. Csak vigyázz az ajtóra, és semmi esetre ki ne nyisd utasításom nélkül.

Mondja csak meg, Mari kisasszony, nem látja-e valahol Sandyt? Szeretném vele tudatni, hogy biztonságban vagyok.

Sandy Jenni férje volt s halva feküdt a földön.

Nem szól semmit Mari kisasszony, hogy látja-e? — ismétlé a szegény asszony, Mari hallgatása által türelmét veszve.

Néhányan embereink közül a káplár teteme körül vannak összegyűlve — viszonzá Mari, ki nem akart épen hazugságot mondani.

Köztök van Sandy? — kérde a nő ijesztő hevességgel.

Igen, bizonyosan köztök lesz, mert ezredünk négy vöröskabátosát látom.

Sandy! — kiáltott a nő félig örülten, — Sandy! miért nem gondoskodik magadról? Jer ide, ember, ide, a gerendavárba! Sandy, Sandy!

Mari hallá a zár visszatolását, az ajtót sarkain nyikorogni, s mindjárt reá Jennit pillantá meg, a mint a bokrok közé sietett s a holt katonák csoportjához repült. A csapás, mely szivét

ott találta, oly váratlan vala, hogy a szegény rémületében egész sulyát fölfogni sem volt képes. A csalódás képzetének vad, félig örölt gondolata futott át zavart érzékein, s csakugyan azt képzelé, hogy a férfiak tréfát üznek aggodalmával. Megragadá férje kezét, még melegnek találta, s úgy tetszett neki, mintha ajkai körül félig rejtett mosolyt venne észre.

Sandy, miért teszed ki ily esztelenül életedet! — mondá. — Az indiánok mindnyájatokat meg fognak gyilkolni, ha azonnal nem siettek a gendavárba! Elinnen! Ne veszítsétek a legbecsesebb pillanatokát esztelen tréfátokkal!

Kétségbeesett erőfeszítéssel akarta férjét a földről fölemelni, teljesen megfordítá fejét s egy kis lyukat vön észre halántékánál, melyből néhány csepp vér buzgott ki. Most minden világos lön előtte; irtózva csapta össze kezeit, éles fájdalom-sikoltást hallatott, mely az egész szigetet áthatá s egész hosszában rogyott azután a földre.

De bármi ijesztő, átható s szivrázkódtató volt is e fájdalom-sikoltás, — édes dalként hangzott az a borzasztó ordításra, mely reá nyomban következett. A indiánok szörnyű csatakiáltása hangzott a sziget minden rejtekében, s husz és néhány indián rohant elő, hogy a meggyilkoltak fejbőreit leszedjék, Nyilhegy volt az első; az ő tomahawkja zúzta szét az öntudatlan Jenni fejét, s két percz mulva fejbőre, mint győzelmi jel, függött az irgalmatlan, az embertelen főnök övéen. Társai oly tevékenyek

voltak, mint ő s a káplár és katonái nem hasonlítanak többé csöndesen szunyadó emberekhez. Vérökben hagyták őket feküdni, mint megcsontot, elsanyaritott tetemeket.

Mari ez eseményeket zavart érzésekkel s szédelgő agyvelővel figyelé, a nélkül hogy csak pillanatra is eszébe jutna saját veszedelme. Csak midőn észrevette, hogy a sziget hemzseg a vadaktól, kik rohamuk sikere által örvendezve ujongtak, csak akkor jutott eszébe, hogy Jenni a gerendavár ajtaját nyitva hagyta. Szive hevesen dobogott; mert azon ajtó volt az egyetlen védernyőzet közte s a bizonyos halál között; és gyorsan sietett a lajtorjához, hogy lesiethessen, s az ajtót ismét bezárhassa. Alig tett azonban néhány lépést, midőn az ajtót nyikorogni hallá sarkain, s magát elveszettnek gondolá. Rémülten omlott térdére, gondolatait Istenhez emelé s a halálhoz kezdé szívét bátorítani. De ragaszkodása erősebb volt az élethez, mint az imádság szükségének érzete, s míg ajkai öntudatlanul mozogtak, aggodalomtól élesült fülei minden neszre figyeltek, mely alólról jött. Midőn hallá, hogy a záváar ismét betolatik, felugrott, miközben remény támadt keblében, hogy valamelyik barátja talán nagybátyja jöt a gerendavárba. Már le akart a létrán sietni, hogy védelmébe ajánlja magát, midőn azon gondolat ismét visszatartá, hogy valamely indián is lehet, ki, csak hogy háborítlanul rabolhasson, azért zárta be az ajtót maga után. A mély hallgatás odalenn épen nem hasonlított. Cap

bátor s tekintet nélküli mozdulataihoz, sokkal inkább tanuskodott az az ellenség mesterséges fogásához. E gondolat Marit lekötve tartá, s két teljes pillanatig a legnagyobb csend uralkodott az épületben. Ez idő alatt a leány a felső lajtorja lábainál állt, míg a csapóajtó, mely a legalsó emeletre vezetett, csaknem a tér ellenkező végén volt a földön.

Mari, mintegy varázslat által volt helyéhez bűvölve, miközben minden perczben valamely vad iszonyu arczát félt fölmerülve látni. Aggodalma végre annyira emelkedett, hogy már valamely szöglet után nézett körül, hol rejthelyet találhatna, s az elhatározó pillanatnak minden késedelme nyereség és vigasztalásként tünt föl előtte. Nehány hordó volt a terembe, s Mari elbujt kettő mögé, miközben szemeit azon nyílásra függeszté, mely a csapóajtóra engedett kilátást. Még egyszer megkísérlette imádkozni, de a várakozás iszonyubb volt, semmint gondolatait képes lett volna összeszedni. A mellett ugy tetszik neki, mintha könnyü ropogást hallana, mintha valaki a legnagyobb elővigyázattal igyekeznék az alsó létrán feljöni; most végre nyikorgást hallott, melyet, mint jól tudta, a lajtorja foka okozott, miután ugyanazon hangot saját könnyü terhe alatt is hallotta; szive remegett; s arcza halavány volt, mint egy fehér márvány szoboré. Még semmi nem mutatkozék a csapóajtónál; de Mari, kinek hallása a félelem és fölgerjedés által rendkívüli módon megélesült, világosan kivette,

hogy valaki csak néhány hüvelyknyire van lenn, a földön, a csapóajtó alatt. Erről nemsokára szemei is meggyőződtek, mert egy indián fekete haja emelkedék csöndesen föl, mint valamely óramutató, a csapóajtó felett, s azután a sötét bőr és komoly vonások is láthatók lőnek, míg az egész barna arcz fölemelkedék a földről.

Mari félájultan hanyatlék vissza. A következő perczben azonban örömteli meglepetéssel rázkódék meg, mert egy másik élesebb pillantás meggyőzé őt, hogy Junithau gyöngéd, aggódó s mégis kedves arczát látja maga előtt.

Hirtelen felugrék Mari s az indián nő karjai közé repült, ki nem kevésbé örvendett, midőn látta, hogy tanácsa követteték, s hogy fiatal barátnéja biztosságban van a gerendavárban a vadak tomahawkjai ellen. Legédesebb hangjain kaczagott, vidáman csapta össze kezeit, s így szólt:

Gerendavár jó! Nem kapják fejbőrt azok, künn!

Igen, Junithau, jó — viszonzá Mari összeborzadva, mert a rettenet minden jelenetei ismét eszébe jutottak. Mondd csak, a jó Istenre kérlek, nem tudod-e, mi történt nagybátyámmal? Mindenfelé kerestem őt, de sehol nem voltam képes egyetlen nyomát sem fölfedezni.

Nincs itt a gerendavárban? kérdé rejtetlen kíváncsisággal Junithau.

Fájdalom, nincs. Csak egyedül vagyok itt, miután Jenninek életével kellett vigyázatlanságát megfizetnie. Igazán nem tudod, — él-e még?

Nem tudom! Sósviznek van sajkája — talán vizre szállt.

Nem, az lehetetlen, a sajka amott áll a vizen. Halva nem, mert Junithau látta volna. Magát rejté el!

Az lehetséges, ha neki s Muirnak volt alkalma reá. Támadástok iszonyú gyorsasággal történt Junithau!

Tuscarora! — szólt elragadtatva az indián nő férje sebessége által. — Nyilhegy nagy harczos!

De mihez kezdjek most, Junithau? Már nem tarthat soká, s honfitársaid megtámadják a gerendavárat.

Gerendavár jó, nem kapnak fejbört.

Igen, hanem meg fogják tudni, hogy itt nincs katonaság.

Azt Nyilhegy tudni, és minden vörös férfi tudni. Négy fehér arcz veszíteni fejbört; ha még van nekik.

Csak hallgass felőle Junithau, mert ha reá gondolkodok is, megfagy a vér ereimben! Azt egyébiránt nem tudhatják embereitek, hogy egyedül vagyok a gerendavárban; sőt inkább itt fogják képzelni nagybátyámat és Muirt, s föl akarják majd az épületet gyújtani, hogy őket kiüzzék. Mindig hallottam, hogy a tűz a legveszélyesebb fegyver a gerendavárok ellen.

Nem égetni gerendavár — viszonzá nyugodtan Junithau.

Miért nem? Nem áll módomban, őket attól visszatartani.

Nem égetni gerendavár — ismétlé az indián nő. — Gerendavár jó, nem kapnak fejbört!

De hát mondd Junithau, miért? Attól tartok, mégis fel fogják gyujtani.

Nem, gerendavár nedves — sok eső — zöld fa — nehéz égetni! Vörös ember azt tudni! — Gerendavár égetni annyi, mint mondani yengeeseknek, hogy irokéz itt van. Atyád visszajő, nem talál gerendavár, gyanut költeni. — Nem, nem, indián nagyon ravasz — nem érinteni valamit!

De hiszed-e, hogy atyám visszaérkezteig itt biztosságban leszek?

Nem tudni mikor jő atyád. Mar előbb azt megmondani, aztán felelek.

Mari aggódni kezdett, attól tartva, hogy társnője szándoka nem egyéb, mint azért kivenni tőle mindent, hogy embereivel tudassa, mi módon lehet apját katonáival együtt megölni, vagy fogságba ejteni. Épen kitérően akart tehát válaszolni, midőn kívülről erős lökés gondolatainak más irányt adott.

Jőnek! — mondá megijedve. — De meglehet Junithau az is, hogy nagybátyám vagy a szállásmester. Az esetben be kell őket bocsátanom.

Miért nem nézni! Lörés ott van, nézni!

Mari követé ez intést, s a lefelé irányzott lörések egyikéhez sietett, melyek a felső emelet kiálló gerendáinál voltak. Vigyázva emelé föl a

fatuskót, mely a szűk nyílást elzárta, lepillantva, s halványan és remegve lépett vissza.

Vörös ember? — kérde Junithau, miközben ujját vigyázva és intőleg emelé föl.

Igen, négyen vannak s borzasztón néznek ki rettentő festésükkel s a véres fejbőrökkel. Nyilhegy közöttük van.

Junithau gyorsan egy sarokba sietett; hol több puska állott, s már egyet kezébe is ragadott, midőn férje neve szándokát megakadályozni látszék. De perczig gondolkozva, a lőréshez sietett, s ki akarta nyujtani rajta a fegyvert, midőn Mari visszatartá őt.

Nem, Junithau, férjedre nem szabad céloznod, még azért sem, hogy életemet megmentsd.

Nem találni Nyilhegyet, nem találni általában vörös embert — viszonzá nevetve az indián nő — Nem löni, csak ijeszteni!

Most már megérté Mari barátnője szándokát, s nem ellenkezik többé vele. Junithau kitolta a puskacsövét a lőrésen, a mellett azon törekedve, hogy kellő zajt üthessen, hogy a vadak figyelmét odavonja, s a légbe célozván, tüzet adott.

Im, mind elszaladni az én tüzelésemre! — mondá szívélyesen kaczagva Junithau, miközben más lőréshez sietett. hogy barátai további mozdulatait figyelhesse. — Mindnyájan búvhelyt keresni! Harczosok azt hiszik Sós viz és szállásmester a gerendavárban lenni!

Hála Istennek! — mondá Mari, miközben ki-

merülten a sok kedélyfölindulásban, egy párnára ült le. — Most már biztosságban vagyunk?

Én megyek nézni! — viszonzá Junithau.

Teheted-e azt? Akarnád-e? Szabad e magadat biztosan mutatni a szigeten? Jelenléted tudva künn a harczosok előtt?

Igen, — viszonzá az indián nő. — Nyilhegy soha nem kimenni felesége nélkül. Ezt irokézek tudni. Én azért kimenni a gerendavárból, s megnézni, hol van Sósviz.

Mielőtt azonban Junithau elhagyta volna a gerendavárat, mindketten átkutaták tekintetükkel különböző lőréseken át az egész szigetet, s észre-
 vevék, hogy az ellenség lakomához készülődik. A meggyilkoltak tetemei félrevitettek, s Mari látta, hogy fegyvereik a vendégséghez közel valának fölállítva. Különben az egész szigeten semmi változás sem látszék, miután a győzők az őrmestert akarák elámitani s őt idecsalni. Junithau egy emberre tévé barátneját figyelmessé, valamely fán, ki, mint mondá, azért van ott, hogy idején észrevegyék, ha sajka közelitene. A gerendavár közvetlen támadása nem látszék szándékoltatni; de, mint Junithau mondá, több jel tanusítja, hogy azt csak szemmel tartják az indiánok, nehogy a támadás nyomait Utmutató gyakorolt szemei intésül tekintsék. A sajkát elfoglalák a vadak, s a bokrok közé vitték, hol saját csolnakuk is rejtve volt.

Miután szemlét tartának, az emeletre mentek a fiatal hölgyek, s Mari a nehéz reteszt félrevonta

az ajtóról, hogy az indián nőt a szabadba bocsáthassa, Junithau fürgén sikamlék ki a megnyilt ajtón, s Mari nagy sietséggel toltá ismét vissza a védelmező závárt. Miután az ajtót erősen bezárta, ujjalag visszatért a felső emeletre, hol szabadabb kilátása nyilt egész környezetére.

Több óra mult el, mielőtt Mari ismét hallott valamit barátnéjáról. Hallá a vadakátható kiáltását, kik egy hordócska pálinkát hoztak elé, s egy tekintet a lörésen át tanusitá előtte időről időre, hogy az indiánok lakomája háboritlanul foly tovább. Dél felé egy fehér arcot látott köztük Mari, kinek azonban mind öltözete, mind egész lénye oly vadnak látszék, hogy szinte indiánnak lehetett volna képzelni. E körülményből némi reményt merite, mely azonban hasztalan volt. Mari nem tudta, mi csekély befolyása volt a fehérreknek vad szövetségeseikre, ha már egyszer vért kóstoltak s fejbőr-prédákhoz kezdtek látni.

A nap lassan mult, s Marinak oly hosszúnak tetszék, mint egy hónap. Időről időre imádság által keresett enyhülést, s mindannyiszor szilárdabbnak, nyugodtabbnak s megadóbbnak képzelé magát. Reményleni kezdé, hogy az indiánok csakugyan nem fogják megtámadni a gerendavárat, mielőtt apja visszatért, s csak az aggodalom miatta tölté el szivét leirhatlan szorongással. Helyzete azonban mindamelletttűrhető vala, mig a világosság tartott, de midőn az est árnyai leszálltak a szigetre, akkor valóban borzasztó lőn. Az indiánok részegsége lassan-

kint egész a dühösségig fokozódott, tomboló lármájukkal úgy tűntek föl, mintha a gonosz lélek szállta volna meg őket. Minden fáradozása a fehérnek, a vadak francia vezérének, arra nézve, hogy féken tartsa őket, haszontalanság vala, s végre kénytelen volt beérni vele, hogy a tüzet elolthatá, s azon szereket, melyekkel ismét meg lehet gyujtani, félre tetheté. Azért élt ez elővigyázatokkal, hogy az indiánokat akadályozza a gerendavár fölgyujtásában, melynek föntartása szükséges volt további céljaihoz. Miután még egy hasztalan kísérletet tön az indiánok fegyverei elvételére, távozték s a fölgerjedt részeg bandát magára hagyta.

Alig távozott a tisz, midőn a harcosok egyike azon indítványt tette, gyujtanák föl a gerendavárat, mely, miután Nyilhegy is visszahuzódott, azonnal harsány tetszésnyilvánításokkal fogadtatott.

Ez irtóztató pillanat volt Marira nézve. Az indiánok nem törődven többé a gerendavárban lehető puskákkal, az épülethez közelitének, lánczról szabadult ördögök orditozásai s ugrándozásaival. Először az ajtót kísérték meg betörni, s miután ez nem sikerült az ajtó szilárdsága miatt, átkutatá néhány indián a kioltott tűz hamuját, hogy egy pár égő parazsat keressenek, melyek szándékuk kiviteléhez segithetnének. Céljukat el is érték, s néhány száraz ágnek segélyével lángoló tüzet élesztettek, a tisz elővigyázata daczára is, melyet könnyü fadarabokkal tápláltak. Midőn Mari a lö-

résre hajolt, hogy az indiánok további lépteire. ir-
tózató aggalommal, ügyeljen, észrevette, hogy a
harcosok ág-bogat halmoztak az ajtóra, s arra
tüzet tettek úgy, hogy az ág-bog meggyúlt, s
végre pattogva borult lángba. Most az indiánok
harsogó diadalkiáltást hallattak, s azon meggyő-
ződésben tértek vissza társaikhoz, hogy romboló
munkájuk jól fog menni.

Mari e közben alig képes helyéről mozdúlni,
folytonosan a tüzre nézett le, melynek előmenetele
természetesen minden érzelmét a legnagyobb föl-
gerjedésbe hozta. Midőn azonban a farakás teljesen
égett, lángjai oly magosan felcsaptak, hogy csak-
nem szemöldeit kapták volna meg, ha hirtelen vissza
nem vonúl. Alig érte el az ür átelleni oldalát,
midőn az alig elhagyott lőrés nyílásán tüzsugár
szökött fel, s az egész szoba meg vala világítva, s
Mariban azon vigasztalatlan meggyőződést ébreszté,
hogy végórája jelen van.

Utolszor, mint hinnie kelle, emelé esdeklő gon-
dolatait Istenhez. Szemei be voltak zárva, s lelke
teljesen távol látszék lenni. Csak több pillanatnyi
rendkívüli szorongás után nyitá föl ismét szemeit,
s tartózkodón s vadúl nézett körül. De meglepeté-
sére többé nem vakították a tűzár által el, habár a
fa égett a lőrésnél, köröskörül, s időről időre apró
szikrákban szállt föl. A szoba egyik szögletében
egy hordó viz állt. Mari meritett belőle egy kanná-
val, s ráönté az égő helyre, s nagy öröme az-
vette észre, hogy ott tökéletesen kioltá a tüzet.

Most már bátor volt az ajtóra is letekinteni, s elragadtatására észrevette, hogy az égő farakás szét volt verve s szórva. A hasábok vízzel valának kioltva s többé nem égtek, habár füstölögtek is még.

Ki van lenn? — kérde Mari a nyiláson át. — Miféle barátságos kéz segített szükségemben? Te vagy, kedves nagybátyám?

Nem, nem! Sósvíz nem itt van! — viszonzászelid, halk hang. — Nyisd ki gyorsan az ajtót, Junithau bemenni!

Azonnal lesietett Mari a létrán, s bebocsátá barátjánőjét, kit szenvedélyesen fogadott.

Isten áldjon, Junithau! — mondá Mari, miközben a fiatal indián nőt hevesen átkarolá. — Isten áldjon! A jóságos gondviselés választott téged védangyalomúl!

Nem szoritni oly erősen! — viszonzás kaczagva az indián nő. — Engem elbocsátni, ajtót én bezárni!

Mari megkisérté fölgerjedt érzései mérséklését, s kevés perczel később a két hölgy ismét a felső emeleten volt, kezét kézbe téve, egymás mellett.

Nos, Junithau, mondd csak — kérde Mari — nem tudsz semmit közölni nagybátyám felől?

Nem, semmit tudni! Senki nem látni, senki nem hallani őt?

Hála Istennek, úgy hát bizonyosan elszökött, habár meg nem foghatom, mi módon. Nincs a szigetén egy francia is, Junithau?

Igen, francia százados és sok indiánok a szigeten.

Mondd, szeretett barátném, nincs valami mód, mely által az én kedves édes atyámat megmenthetnénk ellenei kezéből?

Nincs, nem tudni. Harczosok lesben várni, s yengeéseknek kell vesztetni fejbőr!

De Junithau, ha akarsz, te képes vagy atyámon segíteni.

Nem ismerni atyádat, nem szeretni atyádat, Junithau segít Nyilhegynek, és Nyilhegy szereti fejbőr!

Nem, azt nem hihetem, hogy te embereinket lemészároltatni engedd, Junithau!

Junithau nem yengees, én tuscarora — tuscarora férj — tuscarora szív — tuscarora érzések — egészen és teljesen tuscarora!

De hát akkor miért akarsz engem megmenteni? — kérdé Mari kétségbe esve.

Mert én téged szeretni és te jó lenni! — viszonzá egyszerűen az indián nő.

Jól van hát Junithau, csak azt tudasd velem legalább, mitől kell még tartanom. Ma éjjel dözsölnek houfitársaid, de mit fogunk holnap tenni?

Nem tudni! Én félek, megkérdezni Nyilhegy. Én hinni: elbujnak, mig az yengeesek jöni.

Nem fogják a gerendavárat még egyszer megtámadni?

Ó nem, nagyon sok rum inni. Minden aludni ment.

Hát azt hiszed, hogy az éjjel legalább itt biztosságban leszek?

Igen, nagyon sok rum! Ha te, mint Junithau, te sokat tehetnél népedért!

És mit tehetnék? Mindenre kész vagyok, mi erőmtől telik!

Nem, nem, te nem birni szív, s ha is, én nem engedném, hogy tenni. Junithau anyja egykor fogoly lenni, s harczosok részegek; anyám gyorsan odalopózni, s mind agyonütni tomahawkkal! Indián nők így tenni, ha van veszély!

Nem, arra nem volnék képes! — mondá megborzadva Mari. — Nekem sem erőm, sem bátorságom nem volna hozzá, sőt akaratom sem, a féle véres munkát saját kezeimmal véghez vinni.

Igen, igen, én is úgy gondolni. Maradni gerendavárba! Gerendavár jó. Nem kapni fejbőr!

Csak atyámnak vagy Utmutatónak intést adhatnék a veszélyre nézve!

Te szeretni Utmutató!

Igen, mindenki szereti őt. Te is szeretnéd, ha ismernéd őt.

Nem, nem! Őt nem szeretni. Felette jó pus-kája, felette jó szemei, ő felette sok irokéz és tuscarora löni. Nem, őt épen nem szeretni.

És mégis meg kell őt mentenem, ha lehet, Junithau. Bocsáss ki; sajkára szállok, s elhagyom a szigetet, s megintem barátaimat.

Nem, nem szabad. Junithau Nyilhegy hívni, ha te menni.

Ó, te nem fogsz elárulni engem, miután oly soká segélyemre voltál. Bocsáss el Junithau!

Nem, nem! Én híni hangosan Nyilhegy, s felköltni harezosok. Én szeretni Marit, s akarom megmenteni; de nem engedni, hogy segítsen ellenségnek megölni indiánokat.

Nos jó, értem érzelmidet, kedves barátném. De hát csak ez egyet mondd meg: ha nagybátyám ide jöne az éjjel s bebocsáttatást kérne, megengednéd, hogy kin issam a gerendavárat?

Igen, mindenesetre; én jobban szeretni foglyokat mint fejbőr. De Sósviz oly jól elbujt, hogy maga sem tudni, hol van.

További beszélgetései közben az indián nővel megtudta Mari, hogy Nyilhegy már régen összeköttetésben volt a francziákkal, habár ez vala első alkalom, melyen árulását napfényre hozta. Ő vezette az egész támadást a szigeten, de mindamellett a francia százados főfelügyelete alatt, kit már felebb említünk. Hogy az állomás-sziget fölfedezője szintén ő volt-e, azt Junithau nem akarta elárulni; de észrevételé, hogy a francziák csak legujabban nyertek biztosabb közleményeket a sziget felől, és pedig egy halvány arcztól, ki Lundie őrnagy parancsnoksága alatt áll, Mari azonnal Gáspárra gondolt, és mélyen elbúsúlt, hogy mindig több bizonyosságot nyert azon ifju árulásairól, kit szeretni kezdett.

Végre a természet megkivánta jogait, s a két nő néhány órai álom után vágyott. Elkészíték egy-

szerü ágyokat, s lefeküdvén, csakhamar mély és háborítlan szenderbe mélyedtek.

Hatodik fejezet.

Midőn Mari a következő reggel fölébredt, a napvilág fényesen sugárzott be a lőréseken. Fölébreszté társneját, vele együtt a nyilások egyikéhez lépett, s teljes részvétellel nézett környezetére. Még sehol nem volt egyetlen élő lény sem fölfedezhető, s köröskörül a legmélyebb nyugalom uralkodék. Azon helyen azonban, hol M'Nab káplár és legényei rendszeren reggelizni szoktak, félig kialudt tűz pislogott, melynek füstje, mint látszék, arra volt szolgálendő, hogy a távollévőket gyanutalanul oda csalja. A kunyhók köröskörül ismét rendes állapotukba hozattak; s Mari egyszerre örömtől rázkódék össze, tekintete egy három emberből álló egyenruhás csoportra esvén, kik kényelmesen ültek a fűben, s gondtalan biztossággal látszának beszélgetni. A következő perczben azonban jéggé fagyott a szegény leány vére, mert második pillantására megismerte agyonvert honfitársai szintelen arczait s üvegesedett szemeit. Egészen a gerendavár közelében ültek, és miután meredt tagjaikat különböző, életet utánzó állásba hozták, oly gúnyos könnyedség látszott külsejökön, hogy a szegény fiatal leányka minden érzése föllázadt ellene. A család egyébiránt annyi

művészettel volt keresztül vive, hogy száz rőfnyi távolságból bármily felületes szemlélőt megtéveszthetett volna.

A part gondos átkutatása után Junithau egy negyedik katonára tette figyelmessé társnőjét, ki egy fához támaszkodva, lefüggő lábakkal a viznél ült, s kezében horgot tartott. A börtelen fejek sipkákkal voltak fedezve, s az arcokról lemosva a vérnek minden nyoma.

Mari e lávtányon csaknem elájult, s irtózata még inkább nőtt, midőn Jenni tetemét is fölfedezte, ki előrehajolt helyzetben egy gunyhó ajtóban állt. A férfiak csoportja felé látszék nézni; főköthőjét lengette a szél, s kezében egy söprőt tartott. Habár a távolság túl nagy volt, hogy vonásait biztosan meg lehetett volna ismerni, mégis úgy tetszék Marinak, mintha a szerencsétlen aszszony állkapczája lenyomva lenne, s ajkai irtóztató mosolyra vonva szét.

Junithau! — mondá végre, midőn szóhoz birt jöni — Junithau, ez mindent meghalad, mit valaha egy nép árulásáról s ravaszságáról hallottam! Ez valóban vérlázító és iszennyu!

Ó, a tuscarora nagyon ravasz! — viszonzá az indián nő oly mosolylyal, mely honfiai cselfogásait bámulni látszék. — Katonák halva, és segitének a többit is holtta tenni — aztán mind elégetni!

Mari remegve fordúlt el, s e szavak által nagyon is világos lőn előtte, mennyire különböző

társnéja gondolkozásmódja az övétől. Junithau e közben hidegvérüleg készíté reggelijét, s oly nyugodtan evett, mintha semmi nem történt volna. Mari csak igen keveset izlett; gondolatának engedé át magát vagy figyeléseit folytatta a lőrésen.

Valahányszor kitekintett, összeborzadt, midőn szemei a halottakra estek; és még is mindig a lőrésekhez ment, ha könnyü zajt, talán a levelek zúgását, vagy a szél sohaját hallá. A nap egyébiránt a nélkül mult el, hogy akár franczia, akár vad mutatta volna magát, s Mari ez éjszakán sokkal nyugodtabban aludt, mint az előbbin. Első dolga, midőn fölébredt, ismét az volt, hogy a lőréshez sietett; mert apját épen ma várható. Midőn kitekintett, a füben most is egészen oly helyzetben látta a borzasztó csapatot, mint tegnap. A halász még mind a vizre hajolt, mintha fógására volna kíváncsi: Jenni eltorzított arcza még mind ott meredezett az ajtóban, s a katonák gondtalan beszélgetésben merülve látszának együtt ülni. Az idő azonban megváltozott az új alatt; a szél délről fújt, s az ég fellegei vihart látszának jelenteni.

Junithau — mondá Mari, midőn a lőrést ismét elhagyá — e látvány mindig elviselhetlenebb lesz? Inkább szeretném az ellenséget, mint örökké a halál e csoportait szemeim előtt látni.

Csöndesen! Csöndesen! — viszonzá az indián nő — jönek. Kiáltást hallék, oly harcosét, ki leveszi fejbőr. Nézd, nézd, itt Sósviz! Nyilhegy őt hozni.

Kedves nagybátyám! Hála Istennek hogy él!
— mondá örömmel Mari, kinézvén a lőrésen.

Capot és a szállásmestert az indiánok kezeiben látta, kik a foglyokat félelem nélkül hozták a gerendavár felé, miután most már tudták, hogy benne férfit védelmezők nem lehetnek. Mari alig mert lélegzeni, még az egész csoport szorosán az ajtó mellett állt, hol némi megnyugtató érzésvétel, hogy a francia tiszt is az indiánok közt volt. Rövid szóváltás után Nyilhegygyel s a francia tiszttel, így szólt a szállásmester Marihoz:

Dunham kisasszony, legyen szives egyik lőrésen reánk letekinteni, s vegyen részt helyzetünkben. Azonnali halállal fenyegetnek bennünket, ha ön a győzők előtt az ajtót meg nem nyitja, s a gerendavárat át nem adja nekik. Hallgasson kérelmünkre, ha kívánja, hogy fejbőreinket egy ideig még megtarthassuk.

Marinak úgy tetszék, mintha a szállásmester oly fontos dolgot, minő a gerendavár átadása, igen is nagy könnyelműséggel kezdene, s épen azért semmi kedve nem volt kívánata teljesítésére.

Cap nagybátyám — szólt ehhez — mond te, mint tegyek!

Istennek hála, kedves Marim, hogy hangodat ismét hallottam; azt hittem már, hogy neked is a szegény Jenni sorsát kelle osztanod, s ez aggalom nagyon nyomta szívemet. Hogy mit tégy gyermekem? Nos, ha az én őszinte tanácsomat akarod követni, akkor semmi föltétel mellett ki nem nyi-

tođ ez ajtót. A szállásmester és én, mi ketten vén gyermekek vagyunk, s nem sokat tesz, ha néhány évvel előbb vagy utóbb halunk is meg; — de neked Mari, őrizkedned kell, hogy e vérszomjazó ördögök kezeibe ne kerülj. Ha én benn volnék a gerendavárban, semmiféle indián ki nem kaphatna onnan.

Mari kisasszony — vágott szavába a szállásmester — reményilem, nem fog ön nagybátyjára hallgatni, kit szemlátomást megzavart szorongása. Biztosítom önt, hogy egyikünket sem fognak bántani, ha ön átadja a gerendavárat, ellenkező esetben bizonyos halál áll előttem s ön nagybátyja előtt, ha makacsul megmarad állomásán.

Szállásmester ur, én nagybátyám tanácsát fogom követni — viszonzá Mari szilárdan. — Mielőtt a sziget sorsa elhatározva nincs, semmi föltétel mellett el nem hagyom a gerendavárat.

De Mari kisasszony, én megígértem elleneinknek, hogy azon föltétel alatt, ha jól bánnak velünk, ön át fogja adni a gerendavárat. Gondolja meg, én a király tisztje vagyok, s így szavamát meg kell tartanom. Nyissa ki tehát az ajtót, s bocsásson bennünket be.

Nem fölnyitni! — susogá Junithau Marinak. — Nem elhagyni gerendavár! Gerendavár nagyon jó fejbőrnek?

E bátorítás megszilárdítá Mari határozatát,

Azt jól tudom, Muir úr — viszonzá — hogy önnek, mint önkéntesnek, semmi joga nincs, a

gerendavárat az ellenségnek átadni, s épen azért nem érzem magamat kötelezve ön szerződése elfogadására. Én maradni fogok, itt, hol vagyok, meddig atyám visszatér, kit a legközelebbi tíz nap alatt visszavárok.

Ó, Mari, hasztalan akarja ön az ellenséget ámitani. Az indiánok tudják, valószínűleg az ifjú áruló Gáspár által, biztosan, hogy ön apja ma napalkonyat előtt visszatér. Engedjen tehát s vesse magát türelemmel az előnkbe szabott háttározatok alá.

Nem, nem, Muir ur, én tartani fogom a gerendavárat, sőt szükség esetén védelmezni is. Nézzen csak ön a felső emeleti lőréshez !

Minden szem föltekinte s ott egy puska csövet vőnek észre, mely vigyázva tolaték ki a nyíláson; Junithau t. i. ismét korábbi cseléhez folyamodott, mely egyszer már oly jó szolgálatot tőn. Várakozásában nem is csalódnék; mert alig vették észre az indiánok a fenyegető fegyvert, midőn gyorsan bucsut vőnek a kapufélfától s csodás ügyességgel kerestek búvhelyeket. Csak a francia tiszt nem futott meg. Midőn gyors tekintettel meggyőződék, hogy a puska csöve nem volt reá irányozva, hidegvérüleg szippantott szelenczéből s nyugodt maradt Cap és Muir mellett.

Az ég szerelméért, ki van önnél, Mari? — kérdé a szállásmester meglepetve.

Nos, mit mondana hozzá Muir ur, ha Utmu-
V. köt. 10

tató volna? — kérdé Mari vissza — Azt hiszem, jó őrizet volna ily erős állomáson.

Mit mond ön, Mari kisasszony? Ha valóban Utmutató van a gerendavárban, akkor beszéljen ő, hogy alkudozásunkat végezhessük közvetlenül vele. Mi barátai vagyunk, s így bennünket legalább nem fog bántani.

Itt alkudozásról szó sem lehet, Muir ur, és Utmutató épen azért nem is jó előtérbe — viszonzá Mari, miközben jeléül, hogy az alkut megszakítani kívánja, visszavonult a réstől.

A francia tiszt, ki Utmutató nevének említésére már aggódni látszék, hasonlókép távozott, miközben a mellett maradt, hogy foglyai kövessék őt, és Mariegyidőre megszabadult elleneitől. Minden kísérlettel, a gerendavár elfoglalására, föl látszának hagyni, s Junithau jelenté a felső emeletről, hogy az egész indián csapat a sziget egy távol eső részén lakomázni gyült össze, és hogy Muir és Cap oly nyugodtan vesznek részt az étkezésben, mintha semmitől sem tarthatnának. Elközlemény teljesen megnyugtató Marit, s valamely mód felől kezdett gondolkozni, mely vagy szökését eszközölheti, vagy azt hogy apjának intést adjon a reá váró vészre nézve. Ma délután várta érkezését, s jól tudta, hogy egy megnyert vagy elvesztegetett pillanat határoz sorsa felett.

E közben az órák multak, s a nap alkodnyodni kezdett, a nélkül, hogy Mari határozott volna. Junithau lenn egyszerü estelit készíté, mig Mari

a ház fedélzetére ment, mely csapóajtóval volt ellátva. Innen nyílt legtávolabb kilátás a szigetre, habár az itt is korlátolva volt köröskörül a fák és bokrok által.

A nap lealkonyult, s szürkület állt be, s Mari miután barátairól semmit föl nem fedezhetett, épen vissza akart vonulni, midőn az elrejtett csatornák egyikén, s csaknem teljesen bokrok közé rejtve, egy fahéjcsolnakot vőn észre, melyben egy emberi lény volt. Meg levén győződve, hogy egy jeladás nem árthat, még akkor sem, ha ellenség volna a sajkán, Mari azonnal egy kis zászlót lengetett az idegen felé, melyet apja számára készített, arra ügyelvén, hogy a szigetről észre ne vétessék.

Nyolcz vagy tizszer ismétlé Mari e jelt, s már minden reményével föl hagyott, hogy az idegen által észrevétessék, midőn az egyszerre viszonzá a jelt evezőjével s annyira előlépett, hogy Mari Chingachgookot vélte benne fölismerni. Ez hát végre barát volt, még pedig olyan, ki képes is, hajlandó is, őt minden kitelhető gyámolításban részesíteni. Minden bátorsága újra fölbredt. A mohikán látta őt, bizonyosan meg is ismerte, s a mint sötétedni kezd, kétségtelenül meg is fogja tenni szabáditására a szükséges lépéseket. Hogy az ellenség jelenléte figyelmét nem kerülte el, a nagy elővigyázatból sejté, melylyel élt, s eszélyesége- s ügyességére jól tudta, hogy ráhagyhatja magát. Az egyetlen aggodalmat Junithau miatt érezé, mert azt reményleni sem merte, hogy megengedné egy ellenséges

indián bebocsáttatását a gerendavárba. S így azon fél óra, mely a nagy kigyó megpillantása óta lefolyt, Marira nézve az elképzelhető legkinosabb vala. A módot, kívánatai kiviteléhez, oly közel látta, s még sem ragadhatta meg, miután Junithau határozottságát s meggondoltságát teljesen képes volt méltányolni. Bár nehezebbre esett, de végre mégis arra kelle magát eltökélni, hogy barátnőjét s védelmezőnéjét rászedi; mert apja élete forgott kockán, s társnőjét semmi közvetlen veszély nem fenyegette. Hozzá menvén tehát, így szólt:

Junithau, nem félsz, hogy embereitek ujlag tüzet vetnek a gerendavárra, miután azt hiszik, Utmutató itt van.

Nem, nem szükség azt gondolni: gerendavár nem felgyújtani; gerendavár jó fejbőrnek.

De Junithau, én még sem érzem jól magamat! Szeretném, ha ismét a földéltre mennél s körül néznél, nincs-e valami gonosz szándékuk.

Én menni, mert te kívánni; de az indiánok aludni és várni atyádat

Adja Isten, hogy igazad legyen! De menj csak föl, s nézz körül, kedves Junithau. A veszély akkor jöhet, mikor legkevésbé várjuk.

Junithau azonnal fölállt s a földéltre készült menni; a létra első ágánál azonban megállt. Mari annyira megijedt rajta, hogy szive csaknem hallhatólag dobogott; mert attól tartott, hogy valódi szándokának sejtelve nyugtalanítja barátnője lelkét. Mindenesetre azon tündökött a fiatal indián nő,

nem meggondolatlanság-e, mit tenni akar. De miután semmi nem tűnt fel előtte, mi gyanuját felkölthetné, rövid gondolkozás után tovább ment fel a létrán.

Midőn a padot elérte, Marinak szerencsés gondolat jutott eszébe, mely nagy előnyt látszék ígérni terve valósulására nézve.

Junithau — mondá társnőjének — az ajtóhoz megyek, hallgatózni, a mig te a földélzeten lélsz. Ily módon fenn és alant is vigyázunk.

Junithaunak ez indítványra semmi ellenvetése nem volt, habár kivitelét hasztalanságnak tartá, s így lehetőségessé vált Marira nézve a nélkül menni az ajtóhoz, hogy gyanut ébresztene, mig barátnéja a földélzetre lépett.

Junithau a sötétségben semmit nem vett észre magas álláspontjáról, mig Mari lent gyönges elővigyázó kopogást vélt hallani az ajtón. Attól tartva, hogy nem megy talán minden kívánsága szerint, s Chingachgookkal aggódva kívánván tudatni közellétét, halkan s szakadozott hangon dalolni kezdé. A köröskörül uralkodó mély csendben hangjai a földélzetig fölhatottak, s egy perczel később elkezdett Junithau lefelé lépdelni. Közvetlenül erre ismét csöndes kopogás lőn hallható az ajtón, s Mari jól látta, hogy most nincs vesztegetni való idő. Reménynyel teli, de sietségében bizonytalan kézzel kezdé a závarokat félre tolni. Feje fölött a tornáczon Junithau lépéseit hallá, s még csak egy závár vala visszatolva, épen a má-

sodikat fogta meg, midőn az indián nő alakja a létra felén látható volt.

Mit tenni te itt? — szólt hevesen Junithau — Elfutni? — Nem jó! Gerendavár jó, te itt maradni!

Mindketten az utolsó závarra tőnek kezet, mely valószínűleg engedett volna, ha kívül az erőteljes nyomás a fát meg nem szoritja. Most rövid küzdés vette kezdetét, habár az erő teljes használatától mindketten idegenkedtek. Valószínűleg Junithau lett volna azonban a győztes, ha kívülről egy másik, még erősebb nyomás a könnyű akadályt, mely a závárt még tartá, legyőzve az ajtót meg nem nyitja. Egy férfiúi alakot lehetett csak belépni látni, s mind a két nő a létrához sietett, mintha egyenlően remegnének a következményektől. Az idegen bezárta az ajtót, s miután földszint gondosan körültekintett, fölfelé indult a létrán.

A mint besötétedék, Junithau azonnal bezárta az első emeleti lőréseket, és gyertyát gyújtott. Annak világánál várta a két hölgy új vendégét, kinek meggondolt s vigyázó lépteit hallhaták a létrán. Mindketten azonban egyenlően elbámultak, midőn Utmutató alakja állt szemeik előtt.

Hála Istennek! — mondá Mari, ki a gerendavárat ily őrizet mellett legyőzhetlennek gondolá, Utmutató, mi történt atyámmal?

Az őrmester mindedig egészséges és győzedelmeskedik, habár még nem lehet megítélni, hogy

fog a dolog végzödni — viszonzá Utmutató. — De lám, vajjon nem Nyilhegy felesége-e ez itt, ki ama szögletben kuczorog?

Igen, Utmutató, ő az — szólt Mari — de nem szabad őt szemrehányásokkal illetned, mert hiszen egyedül neki köszönöm életem és eddigi biztosságomat. De beszéld előbb el, mi történt atyámmal s legényeivel, s mint jöttél ide, s aztán majd én elbeszélem saját sorsomat.

Ej, azt hamar el lehet beszélni. Hadjáratunk jól ment, mert a nagy Kigyó lesben volt, s mindent közölt velünk, mit a sziv csak kívánhatott. Három hajót vertünk ki a lesből, s kiüzvén belőle a francziákat, elfoglaltuk tartalmukat s a csatorna azon helyén, hol legmélyebb, vízbe sülyesztettük a járműveket. Elég puskaport s ónt és indián kincsset nyertünk el, még pedig a nélkül, hogy egyetlen embert vesztettünk volna, úgy hogy az ellenség nem igen fog jót mondani felőlünk. Egy szóval, épen olyan kirándulás volt, minőt Lundie őrnagy oly nagyon szeret. Kevés kár részünkön, annál több kár az ellenségén.

E hadjáratall az őrnagy mégis bajosan lesz megelégedve — mondá Mari sohajtva.

Igen, igen, tudom mire gondolsz, Mari. De hadd beszéljek tovább. Midőn az őrmester becsülettel bevégzé hadjáratát, engem és a nagy Kigyót csolnakokon előre küldött, hogy veled tudasuk, hogy ő, a nehéz teherrel megrakott hajón holnap előtt nem érkezhetik meg. Ma délelőtt azon-

ban én elváltam Chingachgooktól, miután összebeszélünk, hogy én az egyik, s ő a másik sor csatornánál jövünk fel, látni, hogy az ut tiszta-e. Ez idő óta nem láttam a főnököt.

Mari itt megszakítá 'elbeszélését s közölte vele, mint fedezte föl a mohikánt s hogy őt most a gerendavárba várja.

Nem, akkor hasztalanul vársz, a valódi hirthordó soha nem jár addig falak s fatörzsek mögött, míg a szabad légen hasznos foglalkozást talál. Én sem jöttem volna, gyermek, ha nem ígértem volna meg az őrmesternek, hogy bátorítani foglak s örködöm biztonságod felett. Nehéz szívvel kutattam át ma reggel a szigetet, és keserű gondolat volt téged is a meggyilkoltak közt képzelni.

De miféle szerencsés véletlen akadályozta, hogy bár a szigetre evezzel, még sem jutál az ellenség kezei közé?

Véletlen, Mari? Igen, olyan véletlen, minőt a gondviselés teremte; megmondani a kutyának, hol találja föl a szarvast, vagy a szarvasnak, mint kerülheti el a kutyát. Nem, nem! E műfogások és ördögségek a tetemekkel, oly férfit, ki egész életét erdőben tölté, nem fogja elámitani. Lejövék a csatornán, s megpillantám az állítólagos halászt. De habár az indián féreg a szegény meggyilkoltat elég mesterségesen ülteté oda, még sem történt az a szükséges éleselműséggel, mely a gyakorlott szemet rászedné. A horgot nagyon magasan tartá, s aztán nagyon is nyugodt volt ez ember, oly valaki he-

lyén, kinél a hal nem akar horgon akadni. Azonkívü soha nem szoktunk vaktában menni valamely állomásra, s egyszer egész éjen át csak azért feküdtem egy őrizet előtt, mert elcserélték az örök helyeit. Ugy van, ugy, sem a nagy Kigyó, sem én magam nem hagynánk magunkat ily vastag műfogások által rászedetni, melyek irek és skótok megrontására számitottak.

Hiszed talán, hogy atyám és legényei rászedethetnek? — kérde hirtelen Mari.

Ha megakadályozhatom, nem, Mari. Azonfelül azt mondod, hogy a nagy Kigyó lesben van, s így kettőnknek bizonyosan sikerülni fog őt a veszély felől értesíteni, mielőtt késő volna, habár nem tudjuk határozottan, melyik csatornán fog jönni.

Utmutató, kérlek, ne veszítsünk egy pillanatot sem! Nem volna jó sajkádrasietnünk, s atyám elé evezni?

Nem azt nem tanácsolhatom, minthogy, mint mondám, nem tudom, melyik csatornán fog jönni. Egyébiránt nyugodt lehetsz Mari, hogy a nagy Kigyó képes minden felé csavarodni. Nem, nem; azt tanácslom, maradjunk itt. A törzsek, melyekből e gerendavár épült, még zöldek, s így nehéz volna felgyujtani; s ha a tüztől nem tarthatunk, ugy magam egyedül helyt állok egész törzs indián ellen. Nem, nem, az irokéz szemét nem fog kiüzni allomásunkról, meddig a lángokat eltávolíthatjuk. Az őrmester most minden esetre valamelyik szigeten van, s csak holnap jő meg. Ha tehát

megtartjuk a gerendavárat, a puskák kisütése által intő jelt adhatunk neki, és ha akkor, mint az őrmestertől várható, viadalra kerül a sor, akkor ez épület kiszámíthatlan fontosságu. Nem, nem, a mellett vagyok, hogy maradjunk!

Jó, hát maradjunk, Utmutató, ha azt tartod jónak. De ne bocsássuk Junithaut szabadon.

Már gondoltam reá, miután nem volna tanácsos a gerendavárban addig szemeinket bezárni, míg az ő szemei nyitva vannak. Vezessük őt a felső térre, s aztán elveszszük a létrát, akkor legalább kezeinkben van.

Ó nem, Utmutató, ő az én életemet mentette meg s így oly durván nem bánhatok vele. Adjunk neki inkább szabadságot. Ő jobban szeret engemet, mintsem ártani képes volna.

Édes Mari, te nem ismered még az indiánokat. Junithau az igaz, nem irokéznő, de mindazáltal köztök él, s így valamit eltanulhatott konokságukból. De csöndesen — mi ez?

Ugy hallatszik, mintha evezőcsapás volna! Valamely hajó jött a csatornából.

Utmutató azonnal bezárta a csapóajtót, mely az alsó emeletre vezetett, eloltá a világot s gyorsan egy lőréshez sietett.

Néhány percz elmúlt, mielőtt Utmutató szemei a sötétségen áthatottak. Végre észrevév, hogy két hajó evezett elő, s mintegy ötven rőfnyire a parttól megálltak. Az éj sötétsége gátolá a különböző tárgyak pontosabb szemügyre vételét, s Ut-

mutató azt sugta a várakozásban remegő Mari-nak, hogy a hajók épen úgy hozhattak barátokat, mint ellenségeket. Most azonban néhány ember, mint kivehető lón, kiszállt a hajóból s aztán három szives angol örömkialtás hallatszott, mely minden további kétségnek véget vetett. Utmutató azonnal fölemelé ismét a csapóajtót, lefutott a létrán s oly gyorsasággal kezdé az ajtót fölzávarolni, mely tanusítá, mi közelnek tartja a vést barátjaira nézve. Mari követte, és segélyére kívánt lenni, de inkább akadályozá fáradozását, semmint elősegítette volna. Alig volt az első rethesz félretolva, midőn számtalan puskaropogás hallatszék s mindjárt reá az indiánok harsány csatakiáltása tölté be az egész szigetet.

Most az ajtó nyitva volt, s Utmutató Marival együtt kirohant a szabadba. Minden ismét csöndes lón. De mig Utmutató néhány perczig hallgatózék, úgy tetszett neki, mintha félig elnyomott sóhajt hallana a hajó közelében; a szél azonban oly élénken fujt, s a levelek zugása annyira összevegyült a vihar morájával, hogy semmi bizonyossághoz nem lehetett jutni a nyögésre nézve. Mari nem volt képes a borzaszó feszültséget tovább is viselni; elsietett társa mellett s a hajóhoz kezdett futni.

Nem, nem Mari, az nem megy, ! — mondá Utmutató halkán, de komolyan, miközben karját megragadá s szilárdan visszatartotta őt. — Az semmi esetre sem megy, mert biztos halálba vi-

ne minden haszon nélkül. Nekünk vissza kell térnünk a gerendavárba.

De mi lesz hát atyámból az én kedves, szegény, meggyilkolt atyámból? Jer menjünk hozzá, ha csak egy szikrát szeretsz.

Az nem megy Mari! Az egyébiránt különös, hogy senki nem szól s a hajóbol senki a tüzelést nem visszonozza. Én magam a gerendavárban hagytam a vadölőt, miután egy ellenség sem mutatkozik.

E perczben fölfedezének Utmutató gyors szemei melyeket szünet nélkül minden oldalra irányzott, s melyek áthatni látszának a sötétséget, négy vagy öt sötét alakot, kik meghajolva mellette akartak elhajózni, hogy elvágják utját a gerendavár felé. Marit azonnal karjára ragadta, mint a gyermeket s erejének ellenállhatlan hatalma által sikerült visszaternie az épületbe, míg üldözői szorosán sarkába látszának lenni. Alig tette le Marit, azonnal megfordult, betevé az ajtót, s alig tolta be az egyik závárt, midőn oly irtóztató taszítás téteték az ajtó ellen, mely megrázta sarkaiban, s kiszakítással fenyegeté. A veszély azonban azonnal elmúlt, minhogy a többi reteszeket betolni egy pillanat műve volt.

Mari fölment a felső emeletre, míg Utmutató örként maradt lenni. Társa kívánsága szerint gyertyát gyújtott a szegény aggódó leány, s aztán ismét visszatért a földszintre, hol Utmutató várt reá, s most gondosan átkutatók az egész földszint s a felső emeleteket, hogy meggyőződ-

jenek, hogy senki sincs elrejtözve a kis erősségben. E kutatás eredménye meggyőzé őt, hogy a gerendavárban egyedül van Marival, miután Junithau megszökött. A mint Utmutató erről meggyőződék, visszatért a főterembe, a gyertyát az asztalra tette, megvizsgálá hosszú puskája kakasát, s aztán leült.

Aggodalmaink tehát valósultak — kezdé Mari remegő hangon — atyámat és embereit vagy megölték, vagy elfogták.

Azt holnap fogjuk meglátni, Mari. Mostanig nem hiszem, hogy a dolog egészen tisztában legyen, minthogy e söpredék diadalkiáltását még nem hallottam. Arra minden esetre biztosan számolhatunk, hogy feladásra fogunk felszólíttatni, ha az ellenség valóban győzelmet aratott. Junithau nem fogja elmulasztani, hogy társaival helyzetünket megismeresse, s akkor bizonyosan megkísértik kifüstöltetésünket, addig, míg az éj tart, s míg azt a sötétség oltalma alatt tehetik.

Csöndesen, Utmutató; úgy tetszik, mintha sohajtást hallottam volna!

Utmutató hallgatózott s azonnal bevallá, hogy Mari éles érzékei nem csalódtak. De kérte őt egyszersmind érzései elnyomására, miközben arra emlékezteté, hogy a vadak mindenféle mesterfogásokra készek céljaiknak elérésére, s igen valószínű, hogy e sohajtás által csak ki akarják őket csalni a gerendavárból, vagy legalább az ajtó megnyitására ösztönözni.

Nem, nem! — mondá Mari szenvedélyesen — e hangban nem fekszik csselfogás! Ez szenvedő test nyögése, mert irtóztató módon természetes.

Nos, jól van, megnyugtatósodra, gyermek, utána fogok nézni, barát-e vagy nem. Rejtsd el a gyertyát Mari; a lőrésen át akarok az idegennel beszélni.

Mari engedelmeskedék, és Utmutató megkérde halkan, ki van oda lenn?

Utmutató! — viszonzá egy hang, melyben azonnal az őrmesterére ismertek. — Utmutató öreg barátod van itt! Mondd csak az Isten szerelmére, mi lett leányomból?

Itt vagyok atyám! — szólt azonnal Mari — Itt, sértetleül és biztosságban! Adná Isten, hogy rólad is hasonlót mondhatnék!

Az őrmester hálafohásza hallatszék; de világos volt hogy a fájdalom nyögése vegyül abba.

Utmutató — szólt Mari a kétségbeesés izgalmaival: — Utmutató, atyámat be kell bocsátani a gerendavárba, bármibe kerüljön is.

Igen, gyermekem, történjék meg, mert természetes érzéseink s Isten törvénye kívánják! De légy elkészülve kedves gyermekem, s aztán, ha elég erősnek érzed magad, jer.

Én erősnek érzem magamat, Utmutató! Soha nyugodtabb s elkészültebb nem voltam mint most!

Haladéktalanul ment le most a létrán Utmutató s az ajtó zavarait félre toltta. De midőn vigyázva megnyitá, nyomást érzett ellene, mi csak-

nem arra készteté, hogy ismét bezárja az ajtót. Áttekintvén azonban a hasadékon, azonnal megnyitá, s az őrmester teste, mely az ajtóhoz volt támaszkodva, félig beesett a gerendavárba. Utmutató azonnal egészen behuzta, s teljes gondoskodását a sebesültnek szentelé azután.

Mari e közben gyertyát hozott, apja száraz ajkait vízzel nedvesité, s ruháiból párnát rakott a beteg feje alá. Mindez a legmélyebb hallgatásban történt, s még Mari sem hullatott könnyeket, meddig az áldó szavakban tartott, melyeket az őrmester gyöngédsége- s gondoskodásaért mondott fejére. Utmutató e közben megnézte öreg barátja sebét, s úgy találá, hogy egy puskagolyó nyomult testébe. Eből következteté, hogy a drága sebesült gyógyulásához csak igen kevés remény lehet.

Hála a jó Istennek gyermekem, hogy legalább te elkerüléd a vadak gyilkos fegyvereit — mondá az őrmester bágyadt hangon, mi közben szeretettel nézett leányára. — Beszéld el a szomorú történet folyamát, Utmutató.

Ó, őrmester, az elég szomorú. Mi elárultatunk, s közlék az ellenséggel állomásunk fekvését! Ez oly bizonyos, mint hogy a gerendavárban vagyunk.

Tehát az őrnagynak igaza volt! — sohajtá Dunham.

Nem úgy, mint te gondolod őrmester! Nem, hűbb sziv, mint Western Gásparé, nem létezik! De hallgass csak tovább, őrmester. Tudod, hol hagy-

tunk el benneteket a nagy Kigyóval, s így arról semmit nem szükség mondanom. Tíz mértfölddel lejjebb a vizen megváltunk egymástól, miután legesélyesebbnek tartánk még barátságos állomáshoz is elővigyázattal közelíteni. Hogy mi lett Chingachgookból, nem tudom, habár Mari állítja, hogy nincs messze tőlünk; a bátor delawar minden esetre meg fogja tenni kötelességét, s meg fogod látni őrmester, hogy azt halljuk felőle, megfelelt magáért. Én, magam részéről, midőn a szigethez közelebb jövök, azonnal észrevettem a füst hiányát, s ez ösztönzött, hogy vigyázzak magamra. Nem sokára azután amaz álhalászt pillantám meg, kiről az imént már beszéltem Marinak, s a mint fölfedezém, hogy neki a gerendavárban kell lennie, ide jövök, hogy vele éljek vagy meghaljak.

Utmutató még beszélt, midőn Mari az ajtón halk kopogást hallott. Azt hívé, Chingachgook áll künn, s fölállt, hogy magának bizonyosságot szerezzen. Midőn két reteszt félretolt, megkérde, ki kér bebocsáttatást, s a válasznál azonnal megismerte nagybátyja hangját. Azonnal elvette a harmadik reteszt is, és Cap gyorsan belépett, mire az ajtó tüstént ismét bezáraték.

Midőn Cap sógorának szerencsétlen helyzetét észrevette, a nyers tengerész csaknem könnyekig megindult. Saját megjelenéséről azzal adott felvilágosítást, hogy nem nagy gonddal örködtek fölötte, minthogy azt hívék ő és a szállásmester alusznak.

Muir csakugyan aludt is, Cap azonban a támadás zavarában a bokrok közé menekült, hol Utmutató sajkáját találá, s annak segélyével sikerült a gerendavárat észrevétlenül elérnie. Kezdetben az volt gondolata, hogy unokahugát a sajkán elviszi; de miután tudtára esett az őrmester helyzete, természetesen fölhagyott e tervvel.

Ha a legroszabbra kerül a sor, Utmutató mester — mondá ehhez fordulva — akkor végre megadjuk magunkat. De azzal tartozunk legénységünknek, hogy a meddig csak lehet, magunkat védjük.

Az természetes, Cap mester — viszonzá a bátor vadász. — De mint volt ez ideig dolgod?

Ej, hát midőn a vadak támadtak, s M' Nab káplárt és katonáit lelőtték mint a nyulakat, én és a szállásmester azon barlangok egyikébe menekültünk, melyek e szigeten bőven láthatók. Ott be voltunk szorulva mint két ostromlott az alsó hajóürben, míg az eleséghiány kiüzött. A vadak egyébiránt jobban bántak velünk, mint képzeltem volna, habár egészben véve a legistentelebb söpredék valamennyi. Ugy látszik azonban, sógor, hogy neked rosszabb dolgod volt, mint nekem!

Míg a két rokon elbeszélé egymásnak kölcsönös tapasztalásait, az alatt Utmutató Marival a felső emeletre ment, hogy szemlét tartsanak. Nem sokára ismét megjelent a csapóajtónál Utmutató s Capnak intett, jőne föl csöndesen a létrán, s engedje át helyét az őrmester mellett Marinak.

Eszélyeseknek s egyszersmind bátraknak kell lennünk — susogá. — A söpredék komolyan föl akarja gyujtani a gerendavárat, miután tudják, hogy most már semmit nem nyernek, ha állni hagyják is. A semmire kellő Nyilhegy is köztök van, s ösztönzi őket, hegy még ma éjjel véghez vigyék ördögi munkájukat. Nekünk tehát helyt kell állanunk, barátom Cap, s mozognunk. Szerencsére, öt jól meg töltött vizes hordónk van a gerendavárban s ez már valami az ostromlásnál! Jer, Sós viz barátom!

Capnak nem volt szüksége másodszori felszólításra, hanem csöndesen fölmevén a felső emeletre, Mari elfoglalá helyét sebesült apja mellett. Utmutató, miután elrejté a gyertyát, megnyitott egy lörést, s mellé állt, hogy azonnal felelhessen, ha, mint várta, átadásra szállittatnék föl. A következő csend valóban csak hamar megszakították a szállásmester hangja által.

Utmutató mester — mondá Muir — egy barát szólitja föl önt párbeszédre. Jöjjön tartózkodás nélkül valamelyik nyiláshoz, minthogy semmitől nem lehet félnie.

Mit kíván ön, szállásmester ur? — Kérdé Utmutató. — Mit kívánhat tőlem? Szorgos követséget hozhat, miután éjjel bátorkodik egy lörés alá, hol, mint jól tudja, a jó vadölő puska van.

O, ön nem fogja barátját bántani, Utmutató, s ebben találom megnyugtatósom. Tudja meg, én csak azon jó tanácsot jövék adni, adná át az

ellenségnek a gerendavárat azon föltétel alatt, hogy mint hadi foglyokkal bánjanak veünk.

Köszönöm a tanácsot, szállásmester, de semmi esetre el nem fogadom, miután nem szokásom ily helyet addig feladni, míg élelem és víz elég van.

Ej, Utmutató, én bizonyosan semmit nem fognék ily bátor föltétel ellen szólani, ha kivitelét lehetségesnek tartanám. De azt bizonyosan fogja ön tudni, hogy Cap mester elesett?

Isten óvja — menydörgé a becsületes tengerész mély hangja egy másik lőrésen át — Isten óvjon, Muir ur. Eddig egészen jól érzem magamat, s nem szándékozom mind addig elhagyni a gerendavárat, míg öt érzékem együtt van.

Ha ez élő ember hangja, örvendek azt hallani — mondá a szállásmester. — Mindnyájan azt hittük, hogy ön a legutóbbi borzasztó zavarban elesett. De Utmutató mester, habár ön Cap barátja társaságának örvend, mi sok élvezetet nyújt, mint saját tapasztalásomból tudom, Dunham őrmester mind az által mégis csak elveszett valamennyi vitézével együtt, az utolsó tamadás alkalmával.

Nem, nem, ön ismét tévedésben van, szállásmester — viszonzá Utmutató. — Az őrmester szintén teljes épségben jutott a gerendavárba.

Jó! Örvendek ezt hallani, mert mi kétségtelenül az elesettek közé számítók őt. De mind a mellett, ha Mari még a gerendavárban van, az ég

szerelmére! ne hagyják őt tovább is ott, mint-hogy az ellenség eltökélé az épületet tűzpróbának alávetni. Ön ismeri e borzasztó elem hatalmát, s így jobban fogja tenni, ha átadja a helyet, sem mint magát és minden társát biztos halálnak szánja.

Szállásmester, én ismerem a tűz hatalmát, s igen jól tudom, hogy még más dologhoz is, mint sütni és főzni mellette, szokták használni. De más részről abban sem kétkedem, hogy ön a Killdeer vagy vadölő puska hatalmáról is hallott s biztosítom önt, hogy azon ember, ki csak egy nyaláb ágbogot bátorkodik is e gerendákra tenni, meg fogja azt izlelni. Égő nyilak az épületet soha nem borítják lángba, mert földézete nem zsindelyezett, csak tuskókból s zöld héjakból áll, s víz van a mennyi csak kell. Én békés indulattal vagyok, mindaddig meddig békében hagynak; ki azonban megkísérteni bátorkodik e gerendavárat felgyújtani fejem fölött, az tudja meg előre hogy a tűz vérében fog kihülni.

Utmutató, ezek esztelen és haszontalan beszédek, melyet magad is elvetnél, ha valódi helyzeted fölött gondolkozol. Vakmerőség volna az, ha itt védelemere gondolnál!

Szállásmester, én tisztában vagyok nézetimmel, s minden további szó eredménytelen. A mingó férgek elkezdhetik miattam pokoli munkájokat. Szót se többet! Mindenik fél használja föl módjait s tehetségeit oly jól, mint képes.

Ez egész beszélgetés alatt Utmutató elfedve

tartá testét, nehogy a lőrésen át valamely áruló lövés találja őt, s most azon utasítást adta Capnak, menne a földézetre, hogy legyen jelen az első támadásnál. Cap azonnal szót fogadott, s azt találá, midőn a tetőt elérte, hogy legalább tiz — tizenkét lángoló nyil szegződött a héjakba, míg a lég az ellenség harczkiáltásával telék meg. Erre gyors puskalövöldözés következett, s a golyók, mint a jégeső, oly sűrűn pattogtak a fatörzsekre, hogy a harcz valódi megkezdésében többé kétség nem lehetett.

Utmutató és Cap azonban sokkal inkább hozzá voltak ily hangokhoz szokva, semhogy általok megnémitathattak volna, s Mari sokkal élénkebben volt fájdalmával elfoglalva, semhogy nyugtalanságot érezhetne. Az őrmesterben azonban a harczizaj új erőt ébreszte, bágyadt szemei ismét tüzesek lőnek, s a vér ismét visszatért a halványult arcokba. Tekintete azonban tétovázva járt ide s tova, és Mari először vette észre, hogy apja félre kezd beszélni.

A könnyű csapat előre! — mondá. — Gránátosok, tüzet! Nagy bátorság bennünket várakunkban megtámadni! Miért nem lő a tüzérség?

E pillanatban tompa, mennydörgéshez hasonló durranása lőn hallható egy ágyunak, s a fa ropogott és pattogott, midőn egy nehéz golyó a felső emelet törzseit széttépé. Az egész gerendavár megrendült egy bomba hatalmától, mely az épület bensejébe nyomult. Utmutató alig menekült e ret-

tentő lövéstől, s Mari rémülten sikoltott föl, midőn a bomba szétpattant, minthogy minden élet s élettelen szétzúzva képzelhetett feje fölött. Rémulése nagyobítására szegény, sebesült apja dühösen kiáltott önkivüli állapotában s így szólt: „Fegyverre!”

Mari — szólt e közben Utmutató a csapóajtón le, — Mari, ne félj, az egész nem egyéb, mint valódi mingo munka, t. i. „sok lárma semmiért!” A semmirekellők egy bombát sütének el, melyet a francziáktól vettünk el, s ezzel vége a tréfának, minthogy több egyetlen egy sincs. Zavart eleget okozott e lövés, de senki nem sérteték meg, Cap ugyancsak mozog a fedélzeten, s én legkevésbé sem ijedtem meg.

Mari a jóindulatu vigasztalónak szivélyes köszönetet mondott, s aztán ismét apjára fordítá minden figyelmét, ki mindig föl akart ugrani, s csak gyöngesége által tartaték vissza. Oly élénken el vala foglalva a beteggel, hogy alig figyelt a vadak kiáltásaira köröskörül, habár a zenebona az övénél erősebb idegeket is megrázkódtatott volna.

Cap valóban csodálatra méltó meggondoltságot fejtett ki. A háztetön ugy érzé magát, mint valamely hajó fedélzetén, s mert tudta, hogy itt szigonyozástól nem kell tartania oly félelmetlen mozdulatokkal járt kelt, hogy valóban vakmerőséggel volt határos, s Utmutató által bizonyynyal kárhoztaték vala, ha észrevette volna. A

helyett, hogy magát fedezve tartsa, mint az indián harczokban szükséges, Cap mester gondtalanul mutogatá magát a tető minden helyén, s jobbra és balra a legnagyobb kitartással öntözé le az égő nyilakat vízzel. Megjelenése volt legfőbb oka az ellenség ordításának, kik oly kevésbé voltak szokva ellenfelüket ily gondtalanul s bátran látni. Minden oldalról golyók repültek felé; de egy sem találta, habár ruhái több helyen átlukadtak. Midőn a bomba a födélzet alatt a gerendákhoz ütődék, leejté a vén tengerész kannáját, s kalapját a légben rázva, három örömkialtást hallatott. E szokatlan kezdeményezés menté meg valószínűleg életét; mert e percztől megszűntek az indiánok lángoló nyilaikat a gerendavár felé lödözni és Capra célózni, minthogy összhangzólag egyszerre nyerték azon meggyőződést, hogy a „Sósviz“ bolond. Mint jól tudjuk, az indiánok senkit nembántanak, kinél az észert gyöngének vagy zavartnak képzelik.

Utmutató modora teljesen különbözött az öreg tengerésztől, s minden tette sok évi tapasztalás, s mélyen begyökerezett meggondoltságból származott. Gondosan távol tartá magát mindig a lőrés lövonalától, s a hely, melyet magának választá, semmi vésznek nem volt kitéve. Nem történt ez félelemből, vagy saját biztonsági aggodalomból, hanem kizárólag csak Mari sorsa iránti részvéteből, ki menthetlenül veszve fogna lenni, ha vele baj történnék.

A támadás első pillanatában nem gondolt Utmutató reá, hogy vadölőjének czélt adjon, de mi-

dön az ágbog ropogása elárulá, hogy a gerendákra csakugyan tüzet akarnak rakni, ekkor gyorsan tönkcszületeket, minden vést csirájában elfojtani. Elhivta Capot a fedélzetről, honnan többé nem lehetett véstől tartani, s felszólítá őt, tartaná magát készen vizével azon nyilásnál, mely közvetlenül a fenyegetett hely fölött volt.

Utmutatónál kevésbé tapasztalt ember kétségtelenül tul nagy igyekezetet és sietséget fejtett volna ki ily veszélyes pillanatban. Nem ugy barátunk. Elötte nem az volt fő dolog, hogy a tüzet eloltsa, mely magában véve legkevésbé sem nyuglalanítá őt, hanem sokkal inkább az volt szándéka, hogy megtanítsa az ellenséget, mely őt az éj hátralevő részén elővigyázóvá tette. Azért tehát elhatározá, mig a fellobbanó lángok világa czélt mutathat, türelemmel várni, minthogy jól tudta, hogy ügyességének csak parányi kísérlete is illő tiszteletben tartandja az ellenséget. Nem háborítá tehát az irokézeket kezdeményükben, hanem engedé, hogy szedjenek száraz ágbogat s feltornyozzák az épületre, s meggyujtván, buvóhelyeikre vonuljanak. Capnak egy vizhordót kelle csupán készítenie, hogy alkalmas pillanatokban a lángokra önthesse. E percz azonban még nem volt jelen Utmutató nézete szerint, addig, mig a láng a szomszéd bokrot megvilágítá s gyors és gyakorlott szemeknek időt engedett néhány vad alakját fölfedezni, kik hideg s érzéketlen kegyetlenséggel nézték a tűz előmenetelét. Csak most szólalt meg.

Készen vagy Cap barátom? — kérdé. — Vigyázz hogy a hordót helyesen állítsd, hogy a vizet hasztalanul ne vesztegeds.

Minden kész! — viszonzá Cap meggondolt nyugodt hangon.

Jól van, várj addig, míg további utasítást adok. Veszélyes pillanatban éppen oly kevésbé szabad túl gyorsnak lenni, mint esztelenül vakmerőnek a csatán. Várj, míg szólok,

Míg ez utasításokat adá, Utmutató saját készületeit is megtevé; miután látta, hogy a tett pillanata elérkezett, gonddal emelé föl puskáját, megvizsgálta a töltést, fölemelé czélzott és tüzelt. Azután kinézett a lőrésen a szabadba.

Igy jó! Egy semmirekellővel kevesebb van! — mormogá. — E férget már előbb is láttam valahol, s úgy ismerem őt, mint könyörtelen ördögöt. S most még egyet e gazok közül, aztán reménylem, megnyughatunk az éjszakára.

Hidegvérüleg tölté meg ismét vadölőjét, s mielőtt még beszélni megszűnt: leesett egy másik írókéz is. Ez elég volt az egész csoport megszaszaltására, minthogy egynek sem látszék kedve lenni, ugyanazon biztos kéz által fölkerestetni. Mindnyájan kiugrottak buvhelyeikről s különböző irányban széledtek el, hogy bőrüket megmentésék.

Most önts le a vizet, Cap mester! — mondá Utmutató barátjához. — Már kaptak a semmirekellők emléket, s ez éjjel nem fognak többé gyujtogatni.

Tisztelet! — szólt Cap, tengerész módon, s leönté a hordó tartalmát annyi gonddal, hogy a lángok azonnal és tökéletesen kialudtak.

Ezzel elvégződött a csata, s az éj nyugalma többé nem háborították, Utmutató és Cap fölváltva aludtak egy-egy keveset, s míg egyikök őrzt állt, a másik pihenhetett.

A mint a napvilág ismét szürkülni kezdett, a két férfi a fedélzetre ment, hogy lássák a dolgok állását a szigeten. A szél még meglehetősen hevesen fujt dél felől s tajtékozva és zúgva hajtá a hullámokat és csatornákat maga előtt, a vadaknak semmi nyoma nem volt fölfedezhető, s valamely tapasztalatlan azt hitte volna, hogy a kis szigetet végkép elhagyták; egyszerre így szólt Cap, ki szemeit a csatornákra függeszté, erőteljes tengerész módon:

Vitorla! Hó!

Hol? — kérdé hirtelen Utmutató, miközben társa szemei irányát követé.

Ott! — viszonzá Cap, s a vadász egy hajó fehér vitorláit látta fényleni a bokrokon át, s a csatornák egyikében futó gyorsasággal repülni.

Ez Gáspár nem lehet — mondá leverten Utmutató. — Ama hajót ott a francziák küldik, küldik barátaik, a mingó gazok számára segítségül s mi el vagyunk veszve.

Ezuttal hatalmasan elszámítád magadat barátom Utmutató — viszonzá Cap jó kedvvel. — Nekem tengerész szemeim vannak, s mondhatom ne-

ked, hogy ama hajó a Felhő. Megismerem nagy, szokatlan alaku vitorlájáról.

Meg kell vallanom, hogy én nem birom fölismereni — szólta Utmutató.

Nem, öreg barátom? Na ezen csodálkozom; én magam részéről jól látom, hogy ez Gáspár hajója, s meg kell vallanom, derék barátom, hogy helyedben nyugtalankodnám, azt vélve, hogy szemeim romlani kezdenek.

Ha valóban Gáspár, ki ott jő, akkor nem igen félek többé — mondá örömmel Utmutató. — Most már a gerendavárat az egész mingo nemzet ellen megvédelmezhetjük. És csakugyan Gáspár hajója bukkan elő a szigetek közül, s így néhány percz alatt minden világos lesz előttünk.

Tajtékozó gyorsasággal vitorlázék a Felhő a szigetnek lefelé, s határozottan követte utját, habár egy emberi lény sem volt látható fődéizetén. A hajó maga látszék magát vezetni, s hallgató ámulattal nézett Cap e különös látványra. Csak midőn a Felhő közelebb jött, fedezte föl, hogy a kormányt egy gondosan elrejtett matróz vezeti, s hogy az egész legénység véd deszkák mögött van, melyek az egész hajó-párkányt körül vették, az ellenség puszkagolyói ellen védelmül. E körülmény azonban azt árulá el, hogy csak kevés ember van a hajón, s Utmutató társának e magyarázatát fejcsóválva hallgatá.

A nagy Kigyó bizonyosan nem érhetette el a váradot, s így nem várhatunk segílyt az őrnagy-

tól — mondá. — De mind a mellett vitézül keresztül fogjuk magunkat vágni s Mariért férfias csatát küzdeni ki.

Igen, azt kell és akarjuk tenni! — mondá Cap egyezőleg. — A Felhő érkezését eseménynek tekintem, s azt kezdem reményleni, hogy Édesviz Gáspár végre is becsületes ember. Minden esetre eszélyesen viseli magát, mint látod, mert nagy jó távolságban tartózkodik a parttól, s úgy látszik, előbb az egész sziget fölött szemlét akar tartani.

Most már tudom! Most már értem, — szolt örömmel Utmutató. — Ott fekszik a nagy Kigyó sajkája a tetőn! A főnök kétségtelenül a hajó párkányán van s hü értesítést vitt helyzetünkről. Amint látta, hogy be vagyunk zárva a gerendavárba, a derék ember az őrizet felé evezett, s utközben bizonyosan a Felhővel találkozott, s magával hozta, hogy lássa, mit lehet tenni. Adja az ég, hogy Western Gáspár is a hajón legyen még, akkor vége lesz minden bajunknak!

Cap nem válaszolt, mert e közben a hajó mind közelebb vitorlázott, és teljes figyelmét igénybe vette. A vadak tökéletes nyugodtan viselék magukat, s egyetlen egyet sem lehetett közülök látni. Hogy azonban még a szigeten vannak, hajóik tanusíták, melyek a katonák sajkáival együtt egy kis kikötőnek használt öbölben voltak.

Bár azt irokézek a Felhő váratlan s rögtöni visszatérére a legnagyobb mérékben meglepettek, mind a mellett elővigyázatuk oly általános és ösz-

tönszerű volt, hogy az első intőjelre, valamennyien rejthelyre siettek, mint a róka üregébe. Onnan figyelék a hajó utját, s iszonyat szállta meg őket, midőn nem emberi kezek által vezetett mozdulatnak tanui lőnek. Aggódni kezdtek merényletük kimenete fölött, s maga Nyilhegy is baljóslatunak látta a legénység nélküli hajó megjelenését, s e perczen szívesen lett volna a szigettől távol, ismét szárazföldön.

E közben a hajó gyorsan mozgott előre. Midőn a gerendavárral épen átellenben volt Gáspár, ki már régen felfedezte barátait, felugrott a fődélzeten, s háromszoros szíves örömkialtást hallatott, melyre Cap hatalmas hangja azonnal felelt. Amint Utmutató fiatal barátját megpillantá, barátságosan intett neki, s így szólt:

Légy segítségünkre fiu, s a nap a miénk lesz. Szemeld ki ama bokrokat kissé! A semmirekellők ott kuczorognak.

A Felhő most oly közel tartott a parthoz, hogy a két figyelő a gerendavárban attól tartott, Gáspár ki akar kötni; s a vadak azon nemével a jókedvnek nézik a hajót rejtekeikben, minővel a tigris lesi védtelen áldozata közelítését. Gáspár azonban csak annyira közeledett, hogy hajózás közben a katonák két sajkáját elszakítá a kötelektől, melyhez erősítve voltak, a kis öbölben, s azokat a csatornák felé hajtva, magával huzá. Miután a többi csolnak is e két sajkához volt kötve, a vadak egyszerre minden módtól meg lőnek rabolva,

mely által, az uszáson kívül, a szigetet elhagyhatnák. s ők e körülmény fontosságát maguk is belátták. Valamennyien felugrának tehát s irtózatossá ordítózás közben ártalmatlan puskatüzeléshez fogtak. E vigyázatlan kezdeményezés közben elleneik részéről két puskadurranás hangzott. Az egyik golyó a gerendavár tetőről repült, s egy irokéz, fején találva, halva rogyott össze. A másik golyót a Felhő küldé, s ez a delawar fegyveréből jött. Ez bár nem ölte meg az ellenséget, de egész további életére képtelenné tette fegyverviselésre. A Felhő legénysége örömujjongásban tört ki, a vadak azonban ismét oly gyorsan eltűntek, mintha a föld nyelt volna el őket.

Ez egész idő alatt nem állt nyugodtan a Felhő, Gáspár, az indiánok hajóit a sziget tulsó végeig vitte, azután szabadon engedé üzetni, meddig az ellenség kezei ellen biztosítva voltak, s fél mértföldre futának a part felől, azután vissza fordult s csak akkor állt meg, midőn azon helylyel, hol a mingók elrejtve voltak átellenben találá magát. Itt a védfal, melylyel a hajó el volt látva, leleplezteték, s a következő perczen egész jégeső kartács repült a bokrok közé. Egy csapat fűrj nem emelkedheték vala gyorsabban föl mint e váratlan vaseső az indiánokat fölkergette. Most ismét elesett egy vad a vadölő által, s egy másik sántikálva sietett el, kit Chingachgook puskája talált. A többi azonban ismét azonnal buvóhelyre vonult; s mind a két fél a csata megujjításhoz kezdé készülödni.

Junithau megjelenése azonban, ki fehér zászlót tartott kezében, s a francia tiszt és Muir által kísérteték, minden fegyvert nyugalomra indított, s további alkudozás előzménye volt, mely oly közel tartaték a gerendavárhoz, hogy a közeledők teljesen Utmutató soha nem tévesztő puskája kegyelmére voltak hagyva.

Utmutató, ön diadalt vivott ki, és Sanglier kapitány maga jó békealkudozásokat kötni — mondá a szállásmester. — Ön nem fogja megtagadni egy vitéz ellenségtől a becsületes visszavonulást, különösen, ha azt mondom önnek, hogy föl vagyok az ellenség által hatalmazva a sziget kiürítést, a foglyok kicserélését s a fejbőrök kármentesítését följánlani.

Mit mondasz hozzá, Gáspár? — szólt Utmutató — elbocsássuk a semmirekellőket, vagy adjunk oly emléket nekik, mely elég lesz egész életükre?

Attól függ, mi történt Dunham Marival — viszonzá a fiatal hajós. — Ha csak egy hajszálát meggörbíték is, akkor lakoljon érte az egész irokez törzs.

Itt vagyok s egészen jól érzem magam — mondá Mari, ki, miután a dolgok ily kedvező fordulatot vőnek, maga jött a földézetre — Hagyjátok békével utjokra kelni ez embereket, s ne tartóztatok közülök egyet se vissza. Távozzatok, francziák és indiánok, mi nem vagyunk többé ellenségtek és senkit nem bántunk közületek.

Én is Marival tartok, és nem rablom el hasznos czél nélkül egyetlen mingó életét sem — mondá Utmutató. — Halljuk tehát szállásmester, mi mondani valójok van a francziáknak és mingóknak?

Rövid tanácskozás után a vadak valamennyien a gerendavár elé gyültek, és Utmutató lement hozzájuk, hogy a feltételeket meghatározza, melyek alatt az ellenség végre a szigetet elhagyja. Az indiánoknak elővigyázatból minden fegyvereiket még a késeket s tomahawkokat is oda kelle adniok, továbbá a foglyokat, kiket ez ideig egy barlangban őriztek. Midőn ez emberek előjöttek, ki-sült, hogy többen egészen sértetlenek, s kettő csak oly könnyen van sebesülve, hogy azonnal szolgálta-ba léphetett. Puskáikat magukkal hozták, s azonnal a gerendavárba vonulván, rendes őrt álltak az ajtóban.

Miután a föltételek betöltettek, Gáspár a vadak hajóit visszahozta, s ezeket reájuk szállítván, oly gyorsan evezette tova mint csak lehetett. Csupán Sanglier kapitány, Nyilhegy s Junithau maradtak vissza, miután az elsőnek Muir hadnaggyal kelle némi papirokat rendbe hozni s aláírni, s az utóbbi valami, csak általa ismert oknál fogva nem csatlakozék az irokezekhez.

Miután mind e dolgok tisztába hozattak, végre Gáspár is kiszállt, hogy barátait közlről i-üdvözölhesse, s az egész társaság, természetesen Mari kivételével, ki apját ápolta, leült a szabadba

s reggelihez látott. Mielőtt azonban ez megtörtént, Muir hosszú párbeszédet tartott Utmutatóval, melyben őt arról igyekekvék meggyőzni, hogy senki rajta kívül át nem veheti a további parancsnokságot, miután az őrmester oly nehéz sebet kapott, hogy maga nem kormányozhat, mibe néhány ellenvetés után Utmutató beleegyezett.

E párbeszéd után mindketten visszatértek a reggeli tűz mellé, hol a szállásmester azon méltóságra azonnal igényt tartott, mely új állását illeté. Előhivatá az életben maradt káplárt, s tudatá vele habozás nélkül, hogy jövőre őt kell fűnökeül elismernie, s meghagyá, hogy az állapotok e változását közölje alárendeltjeivel. A káplár ezt ellenmondás nélkül teljesíté, miután a szállásmester törvényes igényeit a parancsnokságra eléggé ismerte.

Ez egész idő alatt Sanglier kapitány csak reggelijével volt elfoglalva, s e mellett egy világbölcshöz megadását, a katona nyugalmát, a francia szabadelvűségét s a strucz falánkságát fejté ki. Már harmincz év óta volt ez ember a francia telepítvényeken, s általánosan oly keményszivű embernek ismerék őt, hogy a vadak „Köszivnek“ nevezék el. Midőn Utmutató vele a tűznél összejött, a két férfiú szó nélkül nézte meg egymást. Mindenik érzé, hogy borzasztó ellenséggel áll szemben, de egyszersmind azt is, hogy jelentékeny különbség létezik gondolkozásuk és cselekvésmódjuk között. Utmutató becsülte bár Sangliert, mint vitéz kato-

nát, de sokszor tanusított önzését s kegyetlenségeit nem feledheté s épen nem helyeselte.

Miután a két erdőhős egy ideig hallgatva figyelé egymást, Sanglier kapitány udvariasan megérinté fővegét s így szólt nyájas mnsolylyal :

Monsieur le Utmutató, a katona tisztelni a bátorság és vitézség. Ön beszél irókéz nyelven?

Igen, értem e férgek nyelvét, habár sem az, sem a törzs nincs inyemre. Hol csak mingó vérre akad Kősziv mester, ott gazra is akad egyszersmind. Elégszer találkoztam velök, habár csak csatán, s ott is mindig lövés előtt. Golyóinkat saját szemeik után ismerhetik.

Nem mindnyájukét, monsieur le Utmutató! Une balle az ön tisztelt keze után, bizonyos halál számukra. Ön mindig legjobb harczosaimat öli meg.

Az meglehet, megengedem, habár épen a legjobb mingók a legnagyobb gazemberek. Igen, ne vegye rosz néven, Kősziv mester, ön förtelmes társaságban él.

Igen uram! Ön nagyon kegyes; — viszonzá a francia, ki nem érté a becsületes Utmutatót, s azon véleményben volt, hogy valami bókot mondott neki. — De mit jelenteni ez? Mit tenni e jeune homme?

Utmutató visszanézett s észrevette, hogy Gáspárt két katona megragadá, kik a szállásmester parancsára kezeit kötözék meg.

Mit jelent ez? — szólt a bátor vadász, mi-

közben előugrott s a katonákat visszataszítá. — Ki bátorodik Gáspárral az én szemeim előtt így bánni?

Utmutató, ez az én parancsomra történik, s én fogok érte felelni — mondá a szállásmester. — Reménylem, az én parancsoddal nem fog ön ellenkezni akarni?

A király parancsával is ellenkezem, ha Gáspárral így bánik. Nem épen most menté-e meg a fiu fejbőreinket, bennünket győzelemhez segítve? Nem, szállásmester ur, ha parancsnokságának jobb hasznát nem veheti, akkor én minden örömmel elmentállok.

Utmutató, ez kissé subordinatio elleni dolognak látszik — viszonzá Muir, — de mi sokat elnézünk önnek. Ön ugy látszik egészen felejtí a multat. Nem maga Duncan őrnagy jelölte-e ki az ifjat, mint gyanus embert? Nem a legkézzelfoghatóbb bizonyítványaink vannak-e, hogy elárultatánk? S nem Gáspárt kell-e árulónak tartanunk? Távozzék, menjen ön, Utmutató, s hagyjon szabad kezét az igazságnak.

Sanglier kapitány vállat vont s felváltva tekintett majd a szállásmesterre, majd Gáspárra.

Mit gondolok én az ön igazságával — viszonzá hevesen Utmutató. — Édesviz Gáspár barátom! Édesviz Gáspár bátor legény és hű fiu, s addig egy katona sem emel kezét ellene, mig én gátolhatom.

Bon! — mondá Sanglier kapitány nagy hangnyomattal.

Utmutató, az ész szavára csak mégis fog hallgatni! — kezdé ismét a szállásmester. — Nézze csak e vitorlavászon-darabot! Dunham Mari találta szigetünk egyik fatörzsén, alig egy órával az ellenség támadása előtt. Épen oly hosszú e szövet, mint a Felhő lobogója, s így abból kelle levágnia. Azt hiszem, ennél szembeszökőbb jelére nincs szükség Gáspár bűnös voltának!

Lelkemre, ez kissé sok! — mormogá fogai között a francia.

Szállásmester — szólt Utmutató — ne fessegjen nekem szövetekről s zászlókról, mikor én a szívet ismerem, Gáspár becsületes, s én nem fogom őt cserbe hagyni. Félre innen! — vagy majd meglátjuk, ki tartja magát jobban a csatán, ön-e katonáival, vagy a Nagykirály itt, a Vadölő és Gáspár hajóslegényeivel. Saját hatalmát ne becsülje úgy túl, a mennyire Gáspár hűségét lenézi, Muir ur!

Très bon! — mormogá Sanglier kapitány.

Nos, Utmutató — szólt a szállásmester — látom, hogy kénytelen vagyok a teljes igazsággal előállni. Itt Sanglier százados ur és ama derék Tuscarora közölték velem, hogy e szerencsétlen fiatal ember az áruló. Mit mondasz hozzá, Nyilhegy barátom?

Ah, le scélerat! — mormogá a francia.

Sangler kapitány bátor katona, s így semmit

nem mondhat hűségem ellen! mondá Gáspár. — Van áruló közöttünk, Kősziv kapitány?

Igen, igen, — tevé hozzá Muir — igen, igen, a kapitány beszéljen! Hogy áll a dolog barátom, lát ön árulót közöttünk, vagy nem?

Oui, — igen, uram, igen nagy árulót.

Tulsok hazugság! — Szólt most Nyilhegy dörgő hangon, miközben heves mozdulattal megérinté a szállásmester kebelét. — Hol vannak harczosaim! Hol yengees fejbőr? Tulsok hazugság!

Sem személyes bátorság nem hiányzott a szállásmesternél, sem bizonyos becsületérzés. Tévedésből a tuscarora érintését, mely valóban véletlenségből történt, ütésnek véve, egy lépést visszahátrált s kezével kardja után nyult. Arcza sápadt vala a haragtól, s tekintete nagyon is elárulá véres szándokát. De Nyilhegy megelőzte őt. Vad tekintetet vetvén körül, övéhez kapott, s előrántván egy elrejtett tört, pillanat alatt egész a nyeléig bedöfte a szállásmester keblébe.

Voilà a tréfának vége! — mondá Sanglier kapitány, midőn Muir lábaihoz rogyott s a rögtöni halál merev tekintetével nézett reá. — A tréfának vége van — csak egy gazemberrel van kevesebb a világon.

A tett oly gyorsan történt, hogy megakadályozni nem lehetett volna, s midőn Nyilhegy harcsány kiáltással eltűnt a legközelebbi bokrok közt, senki nem követte őt, csak Chingachgook, ki gyors szaladással utólérni igyekvék őt.

Beszéljen, kapitány ur — szól ismét Gáspár a francziához — áruló vagyok én?

Nem ön, hanem ez itt — viszonzá Sanglier, Muir tetemére mutatva — ez itt a mi éspion, a mi hirnökünk, a mi barátunk! Becsületemre! ő volt a nagy gazember!

E szavaknál lehajolt Sanglier kapitány, benyult Muir zsebébe, s egy jól megtöltött erszényt vön ki belőle, melynek tartalmát a földre önté. Csupa francia aranyokat tartalmazott, melyeket a katonák nem mulasztának fölszedni; a kapitány azonban megvetéssel hajítá el magától az erszényt s a legnagyobb lelki nyugodalommal tért vissza reggelijéhez.

Hetedik fejezet.

Miután Muir tetemét a katonák félrevitték s egy köpenyeggel betakarták, Chingachgook nyugodtan foglalt ismét helyet a tűz mellett, és Sanglier épen úgy, mint Utmutató, egyszerre észrevették, hogy egy egészen új, még vérző fejbőr függ övéen. Senki nem kérdé, hol vette, mert tudta mindenki, hogy a szerencsétlen tuscaroráé volt. Utmutató csöndes fejbólintással üdvözlé indián barátját s azután Sanglier kapitányhoz fordult, hogy megtudja tőle Muir árulásának közelebbi körülményeit. A francia következő körülményeket fedezett föl előtte.

A szállásmester önkényt ajánlá föl szolgálatait az ellenségnek, Lundie őrnagy barátságával dicsekedvén, ki neki sokszoros alkalmat nyújt, szokatlanul biztos és fontos híreket adhatni. Föltételei elfogadtattak. A kapitánynak a várda közelében többször volt vele találkozása, sőt egyszer egy egész éjet ben töltött az őrizet között. Nyilhegy mint közbenjáró szolgált. Az őrnagyhoz intézett aláírás nélküli levél is, mely Gáspár hűségét gyanusítá, Muir által téteték föl, s a francia Frontenac váradba vitetvén, ott leiratott, s a tuscarora által visszaküldetett, ki épen e küldetésből tért vissza, midőn a „Felhő“ által elfogatott. Gáspárnak kelle feláldoztatnia, hogy a szállásmester árulása el legyen fedezve, s minden gyanu elhárítassék a miatt, hogy Muir közleményei által árulatték el az ellenség előtt a sziget fekvése. Rendkívüli jutalom, mely erszényében találtatik, birta őt reá, hogy ő is elkísérje Dunham őrmestert, hogy a támadásra jelt adhasson.

Látja ön, ez minden, monsieur le Utmutató -- mondá végezetül Sanglier kapitány. Mi ugy veszszük a kémét, mint veszszük la médecinet pénzen; de megvetjük őt. Itt vegye ön kezemet, monsieur le Utmutató, ön egy brave homme!

Igen, én elfogadom ön kezét, kapitány, mert ön törvényszerű, természetes ellenség, s egyersmind férfias is. A szállásmester azonban áruló volt és teteme soha ne gyalázza meg az angol földet.

Itt, itt feküdjék, hol gázságát gyakorlá, és árulása legyen sirköve.

Te nagyon haragudni látszol a szegény szállásmesterre, Utmutató — mondá Cap, ki épen most jött sógora ágyától. Hiszen már meghalt, s a halállal meg kell szünni minden gyűlöletnek. Fogadni mernék, te sem vagy oly egészen hibátlan, öreg!

Sokan az utmutatók közül — vizonzá Utmutató — valóságos gazemberek, sőt van néhány olyan is, ki egyszerre fizetteti magát a francziák és angolok által, mint a szállásmester, de én, mint Isten a tudója, nem tartozom ezek közé. Háromszor voltam életemben erős kisértetnek kitéve. Először, midőn egy csomó bőrt találtam, mely mint bizonyosan tudám, egy francziáé volt, ki angol földön vadászott, hol semmi keresete nem volt. Huszonhat kásztorbőrt olvastam meg a csomagban, s valamennyi oly szép volt, a milyen csak valaha az emberi szívet megörvendezteté. Ez ugyan nehéz próbáltatás volt, minthogy azt gondolhatám, hogy csaknem jogom volna hozzá, habár béke vala. De ezután az jutott ezembe, hogy a franczia talán nagy reményeket kötött a jövő télre nézve e bőrökhöz, s aztán ott hagytam a hol voltak. Társaim azt mondák bár, hogy esztelen voltam : de a mód, a mint a reá következő éjjel aludtam, az ellenkezőről győzött meg, s azon példaszót juttatta eszembe: „a jó lelkiismeret a legjobb fejpárna.“ — A másik kisértet egy puska

miatt kerülgetett, melyet úgy találtam. Egyetlen egy volt egész Amerikában, mely vadölömmel mérkőzhetett s ha megtartom és elrejttem, tudtam bizonyosan, hogy nincs lövész a határban, ki velem mérkőzhetnék. Akkor még fiatal s dicsvágyó voltam, s így a kísértet igen nagy volt! Mind a mellett azonban, Istennek legyen hála, leküzdém azt, és Cap barátom, — mi csaknem annyit ért — vetélytársamat legyőztem egy oly dicső vetélylövés alkalmával, minő csak valaha tartaték valamely őrizet által, ő puskájával, s én vadölömmel lőttem, még pedig a tábornok jelenlétében.

Itt nevetett szivéből Utmutató; szemeiben a visszaemlékezés öröme sugárzott, s a győzelem örömének pirja boritá naptól barnult arczeit.

Nos, most a harmadik csata jő az ördöggel — folytatá — s ez volt a legnehezebb. Egykor hat mingo semmirekellő tanyájára bukkantam, kik az erdőben rakáson aludtak, mig fegyvereiket és puskaporttartójokat ott halmozták föl, honnan a nélkül elvihettem volna, hogy a férgeket felköltsem. Ez pompás alkalom lett volna a nagy Kigyó számára egyikkel a másik után a késsel elbánni s a fejbőröket öt percz alatt öve köré függeszteni.

De mit tevéel te Utmutató mester? — kérdé Cap türelmetlenül, midőn a másik kissé megállt. — Jó vagy rosz cselekedetet műveltél-e?

Jót is, roszat is, a mint veszsük — roszat, mert a kísértet igen nagy volt, s végre, ha min-

den körülményt meggondolunk, mégis jót. Egyetlen hajuk szálát sem érintém, s puskáik közül sem foglaltam el egyet sem; minthogy nem biztam magamban jól tudván, hogy a mingok épen nem kedvenceim.

Mi fejbőreiket illeti, jó! tevéd öreg barátom, hogy azokat nem háborítád! — mondá Cap. — De a fegyvereket s lökészleteket jó lelkiismerettel elvihetted volna.

Igen, igen, csakhogy akkor a mingok szabadon mehettek volna, mert a fehér embernek soha nem szabad fegyvertelen ellenséget megtámadni, ha tehetségei szerint akar cselekedni. Nem, én nem vétettem érzéseim, színem és vallásom ellen, s vártam, míg a mingok kialudták magukat s ismét a harcztéren voltak. Akkor azonban ugyan-csak összelődöztem őket előlről, hátulról s mindenoldalról, úgy, hogy csak egyetlen egy maradt közülök, az is csak sántikálva tért vissza falujába. Szerencsére, a delawar csak kissé maradt el tőlem, hogy egy vadat nyomozzon. Azután követé ösvényemet, s midőn velem ismét találkozott, ott függött az öt fejbőr, a hova illet, és így — látod — eljárásom mellett semmi nem vészett el, sem a becsületet, sem az előnyt illetőleg.

Végyszavainál fölállt Utmutató, s Cappal együtt az őrmester ágyát keresé föl, hogy állapota felől tudakozódják.

Marit apja mellett találák, s ezt sokkal jobban s erősebben, mint sejteni vagy reményleni

merték. Utmutató megvizsgálta az öreg katona sebéit, Chingachgookot is odahívta, s rövid tanácskozás után mind ketten abban állapodtak meg, hogy az őrmester állapotát még sem lehet reménytelennek tekinteni. Chingachgook új czélszerű köztétst tőn fel, mely után a sebesült szemlátomást jobban s könnyebben érzé magát, sőt elég erős lőn, hogy a hajóra szállva, a váradba visszaindulhasson. Mari mind e körülményekből új reményeket merített, s forró hálakönyekben tört ki, melyek hő hálaimával végződének. Cap és Utmutató, átengedék őt áhítatának, s visszatértek Gáspárhoz, hogy jelentsék neki, hogy hajóját készitheti a mielőbbi induláshoz.

Mind a mellett még három nap mult el, mielőtt hajóra szállhattak volna, minthogy Gáspár a heves szél miatt nem bátorkodott a hullámokban bizni. E körülmény tartá vissza Sanglier kapitányt is, ki csak harmadnapra hagyta el a szigetet, midőn a szél kedvezőbb, s az idő enyhébb lőn. Mielőtt elutazott, Utmutatótól a legnagyobb tisztelettel vett búcsut.

E közben Muir és Nyilhegy, vlamint a többi halott is eltemetteté, s Gáspár indulásra tőn készületeket. Mari gyöngéden búcsúzott el Junithautól, ki a szigettől s férje sirjától még nem birt megválni, s Utmutató kivételével valamennyien visszatértek a váradba. A becsületes vadász, meddig csak láthatta, utána nézett a hajónak, s azt-

után Junithauhoz ment; hiszen ő volt az egyedüli ok, mely őt az állomás-szigeten visszatartá.

Fölbontott hajjal s minden jelével a legkeserűbb fájdalomnak, találá őt férje sirján, s néhány perczig csöndes figyelemmel állt mellette.

Junithau — szólt végre ünnepélyes komolysággal, mely teljesen kitünteté szive részvétét. — Junithau, nem vagy fájdalmaddal egyedül. Fordulj meg s pihentesd szemeidet egy barátodon.

Junithaunak nincs többé barátja — viszonzá az indián nő. — Nyilhegy a boldog vadászmezőkre ment, és senki nincs többé, ki Junithauról gondoskodjék. Hagyd őt meghalni férje sirján.

Nem, az nem lehet! Az az ész és igazság ellen volna. Nem hiszel Maritonban, Junithau?

Mariton eltakarta arcát Junithau előtt, mert haragos. Magán hagyta őt, hogy meghaljon.

Junithau, te tévedésben vagy! Ha a fehérek Istene valamely fehérre szerencsétlenséget küld, csak azért teszi, hogy jót tegyen vele; mert fájdalmaink között tanuljuk magunkat ismerni, s megkülönböztetni az igazat a hamistól. A nagy szellem szeret téged, s a főnököt csak azért vette el mellőled, hogy ravasz nyelve félre ne vezessen, s ne csábíthasson igaztalanságra!

Nyilhegy nagy főnök volt! — viszonzá büszkén az indián nő.

Igen, hiszen megvoltak érdemei, de nagy hibák mellett. Te egyébiránt nem vagy elhagyatva,

s nem lész elhagyatva. Hadd tombolja ki magát fájdalmad, s ha eljő ideje, majd többet mondok.

E szavakkal sajkájára szállt Utmutató s elhagyta a szigetet. Kétszer hallá Junithau a nap folytán puskája durranását s napalkonyatkor megjelent ismét madarakka!, melyek a legnagyobb gondal már meg is voltak sütve.

E közlekedés így egy hónapig tartott, mely idő alatt Junithau makacsul vonakodott férjét elhagyni, habár oltalmazója nyájas adományait szívesen fogadta. Egyszer - másszor beszéltek egymással, s Utmutató mindig kedélyállapotát kívánta volna kikutatni. De mindig igen rövidek voltak e párbeszéddek. Junithau egy kunyhóban aludt, hol barátja védelme alatt fejét biztosan lehajthatá, habár Utmutató minden éjjel egyik szomszéd szigetre vonult, hol ágakból kunyhót épített magának.

Végre az évszak annyira előhaladt, hogy Junithau helyzete kellemetlen kezdett lenni. A fák elveszték leveleiket, s az éjszakák hidegek s téliesek lőnek. Végső ideje volt az indulásnak. Ekkor megjelent ismét Chingachgook s fölszólítá Utmutatót, kísérné őt a váradba. S Utmutató az indián nőhöz lépven, így szólt:

Junithau, holnap indulunk, s te is veünk jössz, mert fájdalmad most már megenyhült, s te ismét nyugodt levél.

Junithau az indián nők rendes alázatos módjával jelenté bele egyezését, s aztán visszavonult, hogy

az utolsó óákat még férje sirjánál tölthesse. A következő nap reggelén elindultak mind a hárman együtt, s negyvennyolcz óra alatt a váradban voltak hol régi barátaik által nagy örömmel fogadtattak s többféle meglepő ujságot hallának.

Az első hir abbau állt, hogy Western Gáspár és Mariból egy pár lett, s a legboldogabb házastársak lőnek. A másik épen ily jó hir az volt, hogy az őrmester tökéletesen fölgyógyult, és nem érzi semmi rosz következését a sebesülésnek, s a harmadik s kevésbé örvendetes végre, hogy Cap visszatért kedves sósvizére s Utmutatót ezerszer üdvözi.

Utmutató kérelmére, Junithau barátnőként fogadtaték fel Gáspár házánál. De a szegény indián nő nem volt képes férje veszteségét felejteni, s csakhamar meghalt bújában. Gáspár átvitte tetemét az állomás-szigetre, hol őt, végkivánatára, Nyilhegy mellé fektette, a hűvös földbe.

Utmutató és Chingachgook néhány évig még a váradban maradtak. De midőn Gáspár és fiatal neje, Cap kérelmeire, New-Yorkba költöztek, s az öreg őrmester, gyermekeit követve, elhagyta a szolgálatot, akkor ők is elhagyták az Ontário partjait, s mélyebben bevonultak az erdőbe, azon tóhoz, mely első harczi tetteik színhelye volt.

Gáspár idővel jó módu kereskedő lőn, de sem ő, sem neje nem látták többé a hű Utmutatót. De Mari időközben háromszor nagybecsü prém-ajándékokat kapott, s érzései mondák neki, honnan

jönek, habár semmi név nem kísérte az adományt. Mi tudjuk, hogy Utmutató küldé azt régi barátságának kitörülhetlen részvéte jeléül.

Sok évig élt Utmutató ujhazájában, s még elég sok jó és rossz kalandot ért meg, melyet következő szakaszunkban részletesen elbeszélünk.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZAK

Osaka Seibanzai Kaisha

OSZK

OSZK

